

Dužičanka 2004!

Katolički list

ZVONIK

GOD: XI BR. 8 (118) Subotica, kolovoz (august) 2004. 60,00 din

ISSN 1453-0140

U SREDIŠTU

Svečana sveta misa zahvalnica Dužijance 2004.

Razgovori na ručku u HKC "Bunjevačko kolo": biskup Štambuk i Predrag Marković; I. Dulić M. i dr. A. Kopilović

Ozareno lice mladomisnika Dominika nakon svećeničkog ređenja u rodnoj mu Selenči

Svečanm euharistijskim slavljem proslavljena Karmelska Gospa u Somboru

GDJE JE TVOJE BLAGO, ONDJE JE I SRCE TVOJE

Bandašice Marina! Josipe, bandašu! Večeras ste vi naši prvi građani grada na rodnoj crnici i pijesku što slatkim voćem i vinom rodi. Dragi vjernici i svi dragi gosti! Sada molimo. Zalazak sunca pratimo večernjim hvalama. Moramo večeras radosno moliti zato što nam je srce odveć tijesno. Ovako sveti župnik Arški: "Srce vam je maleno, ali ga molitva širi i osposobljava da ljubi Boga... Naša mu je molitva najugodniji kâd... Po molitvi Bog i duša su kao dvije svijeće što se u jedno stapaju te ih više nitko ne može rastaviti. Divna je to zbilja, to sjedinjenje Boga sa svojim malim stvorom: sreća je to neshvatljiva. U dobro se obavljenoj molitvi boli rastapaju kao snijeg na suncu." Veliko je srce čovjeka molitelja. Koliko je tek naše, kad zahvalna srca slavimo dužijancu. I gosta iz dalekog, čudesnog i znamenitog Hvara imamo. Došao je da vidi lijepo zlato bačko. Došao nam poput prethodnika svoga Celestina, koji nam je čest gost bio. Mirisno će zlato bačko zamirisati opojnim mirisom levande hvarske, ružmarina viškog i vrijesa bračkog. I bistro će se plavetnilo bačkog neba zrcaliti u kristalnoj modrini hvarskoga mora. Ono što je pred 300 godina u ušima naših predaka bio šum mora, slušamo na svojim njivama jer i *klasje često šumi, ... podrhtava. Noću pije rosu zaborava. Žito glavu spusti ovjenčanu danom, prospe sitno zrnje ovijeno zlatom* (Ante Sekulić).

Dragi naš goste! Niste u stranu svijetu. U svome ste rodu. Ne rodi ova zemlja samo pšenicom krušnom. Rađa ova zemlja, med Dunav i Tisu stisnuta, zrnjem Isusovim - plemenitim ljudima. Starodavnu je glagoljašku molitvu naš sugrađanin Albe u milozvučne napjeve odjenuo, da se razbudi milina glagoljaškog bogoslužja i stamena vjera predaka. Slavu svetog Nikole Tavelića - nitko tako promicao nije kao Josip Andrić s juga Bačke. Red se svetog Dominika ponosi ocem Tomom Verešom, a mi velimo, ovdje je Tome rođen na novi život. Na ovoj crnoj zemlji su nicali korijeni Matoševi. Ovdje je mladu misu slavio pjesnik salaša bunjevačkih, zlatnih klasova bačkih, bijele hostije, bile Subotice, divan Isusov svećenik, Isusov Aleksa Kokić. Pjesnik osjetljive hrvatske duše koju tako strašno znade zaboljet

kada je nepravda zapeče." Ovdje nikoše naši župnici i natpastiri, Lajčo Budanović i Matiša Zvekanović, ovdje svećenici, redovnici i redovnice, ovdje seljak, majstor i intelektualac, ljudi srca i duha. To je blago Božje iz brazda bačkih. Došli ste nam preko mora i stijenja velebitskog. Pješćane žale otoka zavičajnih zamijeniste bilom Suboticom. Imaju Subotica i Hvar puno zajedničkog. Rodi badem i na našem pijesku, uz naše su ceste sve donedavna bili drvoredi krošnjatih dudova. I ružmarin miriše u baščama našim. I nad Suboticom su se vijorili barjaci carstava, kraljevstava i republika. Sve prođe, a bila Subotica ostade i ljudi njezini, i vjera njezina. Na Hvaru se rodio i stvarao Hanibal Lucić, a u našoj župi eno ulice po njemu prozване. Velika je slava Hvara. Imate kazališnu dvoranu od 1612. godine. Znamo za 1510. godine zatirane težake hvarske, znamo za pokolj slobodarskih pučana hvarskih 1514. godine. Iste godine nastradaše i bački seljaci. I ovdje - takozvani plemići - u krvi ugušiše gladna usta pobunjenih seljaka.

Isus veli, gdje je tvoje blago, ondje je i srce tvoje. Večeras s Gospom našom svako srce pjeva: Veliča duša moja Gospodina za svako zrno zlatno i za svaku molitvu zabrinutu i za svaki vapaj iz srca nepravdom pogođenog. Teško je žetvu dočekati, teško je prodati požnjeveno. Zato su, dok slavimo dužijancu, u našim dušama zahvale za minula stoljeća, i za godine kad su zbog ratovanja njive puste ostajale, za pokoljenja na udovičkim koljenima podizana. Tri se puta ponovila nesreća rata u prošlom stoljeću. Tri je puta trebalo djecu bez oca podizati. Sutra ćemo pjevati *Tebe Boga hvalimo* za tvrde ruke seljačke, za snažno srce nana naših, za dobre ljude, za bezbrojne intelektualce zbog jezika i narodnosti proganjane, zato što su vjeru sačuvali, i zato što Bačku našu srcem nikada ostavili nisu. Hvala Bogu i za mnoge naše žive i pokojne ratare, koji su mladost proživjeli poput onog seljaka iz starodrevnoga grada našeg Bača: po tuđim je njivama gazio, za tuđim konjima orao, svojim se žuljevima okučio, 80 jutara stekao. O samoj vodi živio od jutra do noći. Gladovao je da svoje podigne. U sedmero djece srce mu bilo. Svakom je 10 jutara namijenio. Što je godinama

kupio, lako mu uzeše. Ostalo mu samo 17 jutara. Nije Boga proklinjao, ni čovjeka, ni nepravdu. To može žarka molitva i rad čovjekov. Ostao je čovjek Božji do smrti. Toliko stekao, a ni jedne mise propustio nije, nedjeljom nikad radio nije. Zahvalimo Bogu što takvih još ima. Recimo Bogu hvala, što se vjera ni u najokrutnijim prilikama nije ugasila. Zahvalimo Bogu - dužijanca je.

Veli pjesnik naš Ante Sekulić: *Zore klasovi na suncu - zori zlato... u sjaju sunca, kad klasje zori i naše tihe kad sazru boli...* Naša vjera i ljubav - zori na vatri molitve i rada. Utjeha nam njiva, snaga: srce Bogom bogato. *Jutros kad plavetno nebo zvijezdama nije sjalo, puno sunčane rose klasje je moje tiho mirisalo* (A. Sekulić). A klas miriše na kruh, na znoj, na radost i zahvalu. Ni Božića nema bez zrna pšeničnog, bez zelene pšenice, bez kruha mirisnog, bez utjehe Očeve. I kad nema zvijezde u mrkloj noći, i kad pitamo: *Ravnice moje, zašto ste noćas tako tužne?* vjerujemo u dobrog Oca, jer *kad svjetlom novim ozare se jutro i novi dani kad nam opet dođu, i nade nove kad se rode sutra, kad bude više slobode i sunca: sazret će klasje... klasje sa ravnica* (A. Sekulić). I zato ćemo sutra na oltar prinijeti krunu ponosa, kruh zahvale, vino radosti, a pjesnik Ante će pjevati: *Sve što imam maleno je i nevrijedno da ti poklonim za dar. Od svega u ovom životu preostala mi je duša, maleno srce... Ne zamjeri što ću ti tek malen pokloniti dar; sebe: srce, dušu...* U tom je kruhu našem maleni čovjek, sluga Božji Gerard Stantić, i čitava jedna karmelićanska provincija, u Somboru stasala. A gostu našem i svima vama reći ću pjesnikovu: *Šuti. Iziđi samo u noć. Zavoljet ćeš naše ravnice i razumjeti našu mladost; pjevat ćeš s nama pjesmu i podijelit s nama radost. Iziđi samo u noć, u njen zagrljaj. I s nama zapjevaj...* (A. Sekulić)

Kruh molitvom i dlanom isprošen... Vjerujemo da smo kruh radom i molitvom isprosili. Tako i pjesnik: *Ne pitam te, majko, za kruh isprošen. Nit za suhe usne, već za mladi klas zorom orošen... I da nikad ovu ne zatajim zemlju i kruh isprošen. Da se sjetim uvijek na klas mladi zorom orošen.* Bile vam ove večernje pohvale i svaka vaša molitva učinkovita: nek se molitvama vašim dobro obavljanim večeras i uvijek boli vaše rastoje kao snijeg na suncu. Amen.

/Propovijed na večernjoj molitvi u katedrali, 07. 08. 2004./

Stjepan Beretić

I OVE GODINE "POSEBNA" DUŽIJANICA

Mnogi su mi rekli - i ne samo meni - da im je ovogodišnja Dužijanica bila nekako posebna. I svake godine je Dužijanica nekom - mnogima - posebna. Razmišljao sam malo o toj istini dok su se doživljaji i dojmovi i u meni slijekali. Da, svaka Dužijanica je posebna, jer iza Dužijance stoji Bog, svemoguć i dobri, koji nas neprestano obasablje bezbrojnim svojim dobročinstvima. Iza Dužijance stoji vjera našega naroda koja ga neprestano, a osobito za Dužijancu, nuka na zahvalnost Stvoritelju i Svedržitelju. Iza Dužijance stoji naš hrvatski narod i bunjevački rod s bogatstvom svoje povijesti, kulture i predivnih i dubokih običaja kao što je i Dužijanica. I zato je Dužijanica svake godine draga i posebna. I zato nas svake godine ispunja ponosom, radošću i zahvalnošću. I zato će Dužijanica uvijek biti posebna. I zato će Dužijanica trajati dok bude nas, naše ljubavi prema Bogu, prema ljudima, prema nama samima i prema plodnoj nam bačkoj ravnici... Dužijanica će zapravo trajati vječno, jer vječnost je prava Dužijanica - vječno zahvaljivanje i slavljenje Boga koji sve daje i uzdržava, Boga koji je čovjeka učinio besmrtnim, vječnim. Baš mu hvala...

Andrija Anišić

Svečana večernja

U katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske u subotu 7. kolovoza navečer vjernici Subotice radosno su dočekali dragog gosta Dužijance 2004. hvarsko-bračko-viškoga biskupa Slobodana Štambuka. Riječi dobrodošlice uputio mu je biskup domaćin Ivan Péntzes. "Započela je Dužijanica. Okupila nas je večeras ovdje vjera i ljubav prema dobrome Bogu da mu kažemo hvala za ovogodišnju žetvu. Pozdravljam

Biskup Štambuk zahvaljuje mons. Beretiću na zanosnom govoru

najsrdacnije našega ovogodišnjega gosta, preuzvišenog brata u biskupstvu mons. Slobodana Štambuka. Njegovu biskupiju miluju vode plavoga Jadrana, a evo ga danas među nama u moru ravnice koju miluju toliki Božji darovi. Dobro došli u Suboticu i lijepo se osjećajte! Neka svečana Večernja bude početak naše zahvalnosti i molitva ugod-

na Bogu. Neka uzide k Bogu kao kad miomirisni! Neka ova katedrala postane jedno srce i jedna duša", istaknuo je subotički biskup. Pozdravio je i okupljeno mnoštvo, među kojima su bili gradonačelnik Subotice Géza Kucsera, potpredsjednik općine Lazar Baraković, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2004. Grgo Kujundžić kao i ostali uglednici kulturnih, društvenih i političkih udruga grada.

Slijedila je Večernja, koju je predvodio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić, a pjevanje je predvodio katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

/Nadahnuti propovijed župnika Beretića objavljena je na stranici 3./

Prije blagoslova koji su podijelili oba biskupa, vjernicima se obratio biskup Štambuk: "Već žarko sunce zalazi, o svjetlosti neprolazna, jedinstvo Trojstvo blaženo u srca naša svjetlost, radost, mir, dobrotu, plemenitost ulij. Riječima ovoga himna htio bih vas večeras pozdraviti i u ime svoje Crkve hvarsko-bračko-viške zagrliti ovu Crkvu subotičku, zagrliti ovaj grad i sve vas od vašeg pastira Ivana do ove dječice ovdje nazočne." Posvjedočio je zatim kako je zaređen iste godine kao i subotički biskup te da od početka u njemu ima prijatelja, ali da je u njemu prepoznao onoga koji, premda je Mađar, jednakom ljubavlju ljubi i svoj narod i hrvatski narod i sve koji ovdje žive, što može biti uzor mnogima. Pozdravljajući nositelje slavlja Dužijance - bandaša i bandašicu - mlade i djecu, istaknuo je kako je to sretan spoj, jer to je zalag budućnosti ove divne svečanosti. Obraćajući se uglednicima društveno-političkog života grada pohvalio je plodnu suradnju Crkve i građanskih vlasti u Subotici te dodao: "Živeći na ovim prostorima, na ovoj ravnici, moramo najprije prepoznati sami sebe. Da bi nas drugi poštivali, najprije mi moramo sami sebe poštivati. Da bi nas drugi uvažili, najprije moramo mi sami sebe uvažiti. U tom pogledu vam želim zdravu i pametnu hrabrost. Zdravo i pametno pronicanje onoga što treba biti crkveno, društveno i narodno. Zdravo i pametno domišljanje što to znači u ovom vremenu i na ovim prostorima biti i Hrvat i katolik i čovjek, čovjek nadasve prepoznatljiv po finoći, po dobroti, radinosti, poštenju, po dobrome obiteljskom životu, po dobrim mladim ljudima koji se neće dati rasprodati i zavesti na krive putove. Vi mladi ste najljepši buket kod oltara i ove katedrale i cijele Crkve. Ostanite vjerni da bi Dužijanica mogla trajati što duže i biti sve draža", pozvao je hvarsko-bračko-viški biskup. /A. A./

Ispraćaj u crkvi sv. Roka

Završna svečanost "Dužijanica 2004", najveća je i najljepša priredba Hrvata Bunjevaca u Bačkoj kojom zahvaljuju za žetvu i kruh svagdašnji. Vrhunac ovogodišnje proslave u Subotici bio je u nedjelju, 8. kolovoza.

Slavlje je započelo u crkvi sv. Roka blagoslovom i ispraćajem bandaša Josipa Skenderovića i bandašice Marine Matković, malog bandaša Martina Sudarevića i male bandašice Marije Ivković Ivandekić, te bandaša i bandašica iz Sombora, Svetozara Miletića, Bajmoka, Tavankuta, Ljutova, Đurđina, Starog Žednika i Male Bosne te pratioca bandaša i bandašice koji su u petak navečer izabrani kao najljepši parovi ovogodišnje dužijance. Naime, u crkvi sv. Roka je 1911. godine prvi put u crkvi proslavljen taj drevni obiteljski običaj Hrvata Bunjevaca. U svom pozdravu župnik Andrija Anišić je rekao: "Draga djeco i mladi obučeni u bunjevačke narodne nošnje. Vi ste radost i budućnost naša. Ulicama našega grada proći ćete danas u svojim prekrasnim nošnjama. Neka svaki Vaš korak i svaki Vaš smiješak slave Gospodina. I neka sa Vašeg lica sja ponos što ste sinovi hrvatskog naroda i bunje-

vačkog roda. Neka vam ljepota nošnji u koje ste obučeni bude poticaj da sačuvate čistoću svoga srca, ljepotu svoje duše kako biste neprestano cijelim svojim bićem mogli slaviti Gospodina.”

Poslije blagoslova pred crkvom su bandaša i bandašicu pozdravile “kraljice” iz župe Marije Majke Crkve prigodnom pjesmom, a potom su se svi u svečanim zapregama zaputili prema katedrali na misu zahvalnicu “Dužijance 2004”.

Pred katedralom je ovu svečanu povorku dočekao župnik **mons. Stjepan Beretić** sa starateljima **dr. Markom Senteom** i **mr. Josipom Ivanovićem**. Svi su oni nakratko navratili u katedralu a odatle su sa svećenicima i biskupima pošli na improviziran oltar koji bio postavljen pored katedrale na Trgu sv. Terezije.

Misa zahvalnica

Svečano Euharistijsko slavlje započelo je pozdravom biskupa domaćina **mons. Ivana Pénzesa**. U svom pozdravu biskup je pozdravio najprije svoga kolegu biskupa hvarsko-bračko-viškog **mons. Slobodana Štambuka** izražavajući izuzetnu radost što se odazvao da predvodi ovo izuzetno slavlje njegovih vjernika Hrvata Bunjevaca. On je zatim uputio pozdrave i brojnim uglednicima kulturnog i društveno-političkog života. Ovom slavlju nazočili su predsjednik skupštine R. Srbije **Predrag Marković**, ministrica poljoprivrede u vladi R. Srbije **Ivana Dulić Marković** te **Slobodan Karanović** iz ministarstva za manjine; iz pokrajinske vlade bili su nazočni **Imre Kern**, **Ištvan Bačkulin**, **Slaven Dulić** i **Tomaš Korhec**, zatim načelnik sjevernobačkog okruga **Zoran Prčić**; gradonačelnik Subotice **Géza Kucsera**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u SiCG **mr. Josip Ivanović** te gosti iz Hrvatske **dr. Nikola Jelinčić**, predsjednik Hrvatske matice iseljenika, i njegova suradnica **Marija Hećimović**, župan Vukovarsko-srijemske županije **Nikola Šafer** s brojnim suradnicima; zamjenik hrvatskog veleposlanika u Beogradu **Branimir Lončar**, **Iva Aranjoš** i **Miroslav Kovačić** iz Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici. Bili su nazočni i predstavnici veleposlanstava R. Mađarske, Ruske Federacije, Finske, R. Češke, Austrije, Bugarske i Njemačke.

Biskup je posebno srdačno pozdravio nositelje ovogodišnjeg slavlja Dužijance bandaša i bandašicu te Organizacijski odbor Dužijance na čelu s predsjednikom **Grgom Kujundžićem** kao i brojna kulturno umjetnička društva kako iz Vojvodine tako i iz R. Hrvatske, Češke i Slovenije i svu djecu i mlade obučene u narodne nošnje i mnoštvo okupljenih.

Biskup Štambuk je zatim blagoslovio klasove ovogodišnjeg žita dok je zbor pjevao skladbu Milana Asića “Blagoslov-

ljena ova zemlja moja”. Blagoslovljene klasove su kasnije mladi u narodnim nošnjama podijelili svim sudionicima ovoga slavlja.

Slijedilo je Euharistijsko slavlje koje je predvodio biskup Štambuk u zajedništvu s domaćim biskupom Ivanom Pénzesom, katedralnim župnikom mons. Stjepanom Beretićem te s još desetak svećenika i redovnika. Božju riječ su čitali bandaš i bandašica a prigodnu propovijed je održao biskup gost.

Ja nisam putnik, putnik bez karte

(Propovijed biskupa Štampuka)

On je svoju propovijed započeo pozivom na zahvalnost: “Ja nisam putnik, putnik bez karte.

Ja imam svoj brod, svog Boga, svoj svod i svoj rod. Ja nisam putnik, putnik bez karte...”

Draga moja braćo i sestre, uzimam ove stihove od jednog mojeg pjesnika s otoka Hvara, koji ističe da on nije slučajni prolaznik ovim svijetom. Koji ističe da ima svoju oznaku i prepoznatljivost. Koji želi naglasiti da on ima svoj brod. Želi istaknuti da ima svoga Boga, nad sobom svod nebeski, zemlju svoju po kojoj hoda i ima svoj rod. I upravo u stihovima ovog mojeg pjesnika želio bih prepoznati ovo današnje slavlje. Slavlje Dužijance - svečanost za-

hvale. Slavlje, kada kažemo onu divnu riječ, koja se ne smije nikada potrošiti, riječ HVALA. Koja uvijek mora biti nova i iznova potrebna, nužna nama ljudima. Koja uvijek iznova mora biti iskrena hvala Bogu; i potrebna hvala čovjeku. Bogu koji daje život; i čovjeku koji pomaže životu. “Ja nisam putnik, putnik bez karte. Ja imam svoj brod, svog Boga, svoj svod i svoj rod” i želim to svakome reći. Želim to i danas potcrtati uz ovaj dan zahvale Bogu. I dok slavimo Dužijancu dvije tisuće četvrte, i dok ovo sve skupa razmišljamo, zahvaljujući Bogu za darove žita, za darove pšenice, za darove kukuruza i ostalih plodova, dotle želimo zahvaliti Bogu najprije i na prvom mjestu za veliki dar života.”

Zatim je naglasio kako je veliki dar, dar života, a onda i dar obitelji, mladosti i rada. Mlade je ohrabrivao da se odupru zavodljivosti suvremenoga svijeta. Da ne dopuste nikome da im upropasti život drogom ili drugim lažnim obećanjima sreće.

Poruka mladima

“Vama, dragi mladi, koji ste danas kita cvijeća i ukras ove Dužijance, vama želim reći da najprije danas izgovorite iskreno u srcu, pa i na glas: Hvala Bogu za moj mladenački život (primjećujem usput da nema na njoj danas previše gela), za tvoj život, za tvoje ruke, za tvoje zdrave ruke, za tvoje zdrave noge koje mogu čak plesati, koje se mogu radovati, za glas kojega imaš, za uho kojim čuješ, za oko kojim vidiš. O, koliko puta se vama mladima dogodi da se razočarate i

strašno vam je jer vas mama večeras nije pustila da ostanete do jedan sat po ponoći, tražila da dođete u jedanaest, a vi to shvatili toliko tragično da vam dođe napamet i ono najgore. Dragi mladi, možda bi koji put trebalo poći u bolnicu pa vidjeti vaše mlade bez očiju, bez ruku, bez nogu, bez glasa i tada prepoznati koliko si ti bogat mladić, koliko si ti bogata mlada djevojka koja u sebi nosi vrijednost života. I kada ti dođu luckaste misli napamet, reci: Bože moj, daleko od mene to. Hvala ti za život što ga imam i hvala ti za moju mamu koja o meni misli. Dragi mladi, tragično je što danas na svijetu, pa i u tvom narodu ima mnogo mladih koji nikada neće izgovoriti ni riječ lijepu: mama, ni riječ lijepu: tata. I neće nitko o njima voditi brigu - ni kad su došli, ni kad su pošli. Ni za dobro jutro, ni za dobru večer. O, molim te, reci danas: Hvala Bogu za moju mamu, za moga tatu; za onoga koji vodi o meni brigu, za onoga koji me voli, koji mi želi dobro. Hvala ti čak i onda kad me prekoravaju, jer znam da mi dobro žele. Danas reci hvala Bogu za tvoje roditelje kojima pripadaš, koji ti daju sve ono što imaš i koji se vesele tebi... Recite, dragi mladi, hvala Bogu, ali vas istodobno pozivam u ime Božje, u ime Crkve kojoj pripadate, u ime naroda kojemu služite, u ime obitelji koja vas voli - nemojte život uzimati jeftino. Da bi zemlja rodila, treba uložiti trud i znoj, i tu zemlju treba voljeti. Zemlju hraniteljicu nikada nemojte podcijeniti. Ono što nam daju mnogi izvana, uvozno, genetski bolesno - to nemojte nikada prihvaćati. Prihvaćajte ono što je zdravo, na vašoj zdravoj zemlji koja neka vas hrani kao što je generacije brojne hranila do sada i prije vas, a nadam se da će i poslije vas. Također vas pozivam, dragi mladi, pripazite da ne bi nitko uništio vaš mladi život. Znae vi na što ja mislim: droga i razni opijati hodaju ovom zemljom. Nažalost, to je danas u cijelom svijetu trend. Neki se bogate na račun života i zdravlja mladih. To su kriminalci pravi. Ne dajte i ne prodajte svoje zdravlje nikome, a najmanje onome koji želi na vašoj mladosti i na vašem zdravlju zaraditi. Budite svjesni dara života, dara življenja, dara zdravlja kojega posjedujete."

Djeca očekuju da se njihovi roditelji vole Poruka obiteljima

"Dragi roditelji, dragi oče i majko, da li ti zaboravljaš na zahvalnost? Majko, oče, što za tebe znači riječ hvala? Da li znate reći jedan drugome hvala? Da li ste jedan drugom ohrabrenje? Da li znate Bogu reći hvala? Da li znate zastati i za svojim stolom, skupa sa svojom djecom sklopiti ruke i pomoliti se Bogu za darove što ih imate? Za ljubav koju uživajte, za obiteljsko gnijezdo koje posjedujete. Dragi očevi i majke, danas budite zahvalni Bogu za dar obitelji koju smijete i možete imati, ali istodobno vas molim ne zaboravite da ovoj svojoj dragoj dci, koju ste ovako svečano okupili ovdje i, rekao bih, paradno postavili pred oltar Gospodnji, ne zaboravite da ste im najprije potrebni kao primjer, primjer i poticaj kojega će oni doživjeti i živjeti cijeli život... I znaš li mama, znaš li tata što tvoje dite od tebe još očekuje? Evo, ja ću vam reći u ime svih njih. Vaša dica najprije očekuju da se vas dvoje volite. Djevojke, mladići, imam li pravo? Kad osjetite da se mama i tata vole, tada osjećate da je to sigurnost i stabilnost života; sigurnost i stabilnost obitelji. Tada osjećate da je to nešto što je vaša radost. I dragi oče i majko, ako jednog dana tvoja kćerka kad se bude udavala, tvoj sin kad se bude ženio dođe pred oltar, pred Majku Božju i kaže: Majko Božja, molim te, molim te da moj brak između - ove moje dame koju sam izabrao; između mene i ovog mojeg princa kojeg sam izabrala - bude kao brak mojega oca i moje majke; kad bi to

dica vaša molila, kada bi to dica vaša doživjela, tada bi to bio znak da niste promašili svoj susret. I Bog vam dao da to bude stvarnost vašeg života. I kad god osjetite da vaša ljubav bračna živi, da u vama živi molitva, da u vama živi vjernost Bogu, vjernost zemlji, vjernost djeci vašoj, tada zahvalite Bogu. Kleknite na oba koljena, sklopite obje ruke i sa svim srcem i svom dušom izgovorite svoj hvala Bogu i Bože, pomoz mi da tako i dalje tako bude.

Poruka rodu i narodu

Svoju propovijed završio je poticanjem na ljubav prema rodu: "Imam moj rod. Roditelji, rod, roditi... Imam rod kojem pripadam. U ovom slučaju danas je ovdje okupljen rod koji ima u svojem pridjevu hrvatski. Vi ste se ovdje okupili da biste u ovoj zemlji živjeti kao slobodni ljudi prepoznali i svoj rod i na njega bili ponosni. Odmah ističem, danas je u cijelom svijetu, ne samo u ovim našim krajevima, veliki problem kako pametno, kako korektno i konkretno, životno i zdravo prepoznati svoj rod i svoj narod. I bojim se da, nažalost, svijetom hodaju bolesne ideje s obzirom na rod, narod i naciju. To je bolesno kadgod se to smatra nenormalnim, kadgod se to smatra nastranim, kadgod se to smatra nečim što bi trebalo zaobići. Dozvolite mi da ispričam moj dojam kako ja rod doživljam. Nažalost, nije više među živima, no na Braču, mom rodnom otoku usred Jadrana, živjela je jedna žena. Nije bila najpametnija. Nije bila nikakva mis svijeta... to je bila žena koju sam ja od svih žena na ovom svijetu najviše volio. Pitate se tko je to. Jasno vam je to: to je moja majka. Da li mi tko od vas zamjera što ja volim svoju majku. Da li ima onih koji će čovjeku zamjeriti ako voli rod iz kojega je izašao... Svi oni koji drugačije razmišljaju nisu normalni. Otac i majka mene su označili i očekujem da me nitko zbog toga ne podcijenjuje, nego da cijene to što ih ja cijenim. No istodobno to što cijenim svoga oca i majku ne znači da smijem podcijeniti tuđu majku. Tu treba pravilan biti, pravilno se postaviti. Da cijeneći svoju majku znam prepoznati majku i onog svog drugog brata koji je drugog roda i poroda, koji je druge nacije, drugog naroda. I prepoznati sebe i doživjeti sebe znači pravo se kvalificirati i kao čovjek i kao narod. Braćo moja i sestre, od srca vam želim da živjeti ovdje znate sebe prepoznati i upravo u slici majke prepoznati i svoj rod kojemu po rođenju i obitelji pripadamo...".

Hvala - divna i potrebna riječ

I dozvolite, dragi očevi i majke, i dragi svi vi stariji da vas podsjetim kroz jednu malu sliku na nešto što je jako važno. Kad sam bio župnik na otoku Hvaru, u Vrbanju, pošao sam u posjet jednoj maloj djevojčici koja je bila bolesna - zvala se Perica. Dakako, ponio sam malo bonbona... I pitajući kako je, dajem ja maloj malo bonbona, a mama stojeći sa strane, veli: "Perica, a kako se kaže?" A mala Perica kaže: "Pa, imate li još?!". Dragi svi stariji, dragi svi koji trebate Bogu reći svoj hvala. Nismo li puno puta poput male Perice koja neće znati reći hvala, nego će pitati: A Bože, imaš li još. A oče, majko, imaš li još... Dite, koji si uz mene - imaš li još!? Neka se ipak, uza sve to u vama nađe lijepa riječ HVALA. I za život, i za oca i majku, i za vašu mladost - draga mladosti, i za dar zemlje koju obrađujete i za plodove koje primete...

Molitvu vjernika je pjevao bogoslov **Vladimir Sedlak**, a darove za Euharistiju i kruh od ovogodišnjeg roda pšenice prinijeli su mladi u narodnim nošnjama. Svi bandaši i bandašice prikazali su biskupu Štambuku simbole svojih dužijanci, a katedralni bandaš i bandašica prinijeli su na oltar hostije za tu misu i krunu ovogodišnje dužijance koja prikazuje križ kao simbol spasenja koji se nadvija nad plodnim njivama i cijelom kuglom zemaljskom.

Sv. misa je završena svečanom pohvalnicom "Tebe Boga hvalimo" te Euharistijskim blagoslovom.

Na misi je pjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić** a na orguljama je pratila **Jasna Skenderović**.

Svečana povorka

Poslije sv. mise od katedrale se formirala svečana povorka. Najprije su pješice do trga između špalira brojne publike prošli ugledni gosti na čelu s biskupom Slobodanom Štambukom kojega su često pozdravljali burnim pljeskom. Na čelu svečane povorke "Dužijance 2004." išao je konjanik koji je nosio barjak Dužijance i drugi paradni konji, zatim brojna kulturno-umjetnička društva s mnoštvom mladih i djece obučenih u narodne nošnje. Među njima bili su i najmlađi iz dječjeg vrtića "Marija Petković" iz Subotice predvođeni svojim odgojiteljicama i svi obučeni u narodne nošnje. Među brojnim subotičkim kudovima isticala su se osobito kulturno-umjetnička društva iz Češke, Slovenije i Hrvatske. Mnogi mladi u narodnim nošnjama došli su do glavnog gradskog trga i na svečanim zapregama.

Predaja kruha gradonačelniku

Vrhunac ove svečane povorke činili su bandaš i bandašica sa svojim pratiocima. Oni su na svečanu binu donijeli kruh koji je blagoslovljen na euharistijskom slavlju, koji su bandaš i bandašica predali gradonačelniku. Sve je to bilo popraćeno živom slikom završetka žetve, kada su najbolji risari - bandaš i bandašica - nakon obavljenog risa javili gazdi na salašu da je ris gotov, našto im je domaćin zahvalio, a domaćica ih je "poškropila" mekinjama i vodom. Mekinjama sa željom da dogodine bude toliko žita koliko je sada mekinja, a vodom da bude tako čisto kao što je čista voda.

Pošto je primio kruh iz njihovih ruku, gradonačelnik Subotice Géza Kucsera se obratio okupljenom mnoštvu toplim riječima: "Ima li veće radosti u duši i srcu nego vidjeti ovo šarenilo. Ovaj spoj mladosti, tradicije, ljubavi. Danas smo na svetoj Euharistiji čuli više puta riječ zahvalnost. Ja se na

ovom mjestu u ime svih Subotičana želim također zahvaliti na ovom prevelikom daru koji smo danas svi mi dobili. Zahvaljujem se hrvatskom bunjevačkom narodu koji je znao očuvati tradiciju proslave dužijance stoljećima. Zahvaljujem svima onima koji su doprinijeli da dužijanca živi u našem gradu, živi u našim srcima. Želim reći hvala onim žuljavim rukama marnih nam seljaka koji su od zrna napravili na kraju kruh koji sam danas primio u ime svih sugrađana..."

Sve je završilo "Velikom" bunjevačkim kolom koje su predvodili članovi Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" obučeni u unikatne bunjevačke nošnje.

Programom završnih slavlja Dužijance koji su održani na Trgu ravnali su **Željka Vukov**, **Darko Vukov** i **Kristina Kovačić**.

Svečani ručak

Slijedio je svečani ručak u HKC "Bunjevačko kolo" koji je inače glavni organizator dužijance. Ondje su goste pozdravili mladi obučeni u slavonsku narodnu nošnju i slavonskim pjesmama iz Vukovarsko-srijemske županije uz pratnju gajdi i tamburica. Tu nošnju darovao je Centru vukovarsko-srijemski župan **Nikola Šafer**. Sve uzvanike je pozdravio novi predsjednik Centra **Mirko Ostrogonac**, a u zdravicama su izrazili svoju zahvalnost i radost što su mogli biti dionici ovoga slavlja biskup Štambuk, g. Jelinčić u ime HMI, g. Šafer i g. Predrag Marković, predsjednik skupštine R. Srbije.

Nikola Jelinčić i Nikola Šafer

Zahvala utemeljitelju Dužijance

Katarina Čeliković podsjetila je okupljene vjernike na lik tog velikana hrvatskog naroda i bunjevačkog roda stihovima njegove nećakinje s. Blaženke Vojnić. Zatim je predsjednik Organizacijskog odbora pročitao Božju riječ iz poslanice Rimljanima o nepokolebljivoj vjeri kakvu je imao i Blaško Rajić. Molitvu vjernika i blagoslov groba predvodio je župnik Andrija Anišić.

"Bandašicino kolo"

U večernjim satima u dvorištu župe sv. Roka održano je tzv. "Bandašicino kolo" u kojem je sudjelovalo nekoliko tisuća djece, mladih i odraslih. U novije vrijeme ovo kolo započinje svečanim činom jer u kolo dolazi i biskup koji je gost Dužijance kao i drugi ugledni gosti. Ovaj svečani čin predvode župnik župe sv. Roka i bandaš i bandašica citirajući "bunjevačku himnu": "Kolo igra, tamburica svira". Biskupa Štambuka u ime brojnih mladih okupljenih u kolu pozdravio je Darko Vukov. U svom odgovoru na pozdrav biskup Štambuk je mlade poticao da budu zahvalni svojim roditeljima te da cijene i njeguju obiteljski život. Zatim im je naglasio značaj i važnost rada te rekao da moraju cijeniti i voljeti i rad na zemlji, jer bez nje nema ni kruha svagdašnjeg. Poticao ih je na istinsku ljubav upozoravajući osobito mlade između 14 i 16 godina da se ne upuštaju u prijevremene veze jer će kad napune 18 godina na sve moći gledati puno zrelije i razboritije. Hrabrio ih je da sačuvaju čistoću svoga srca kako bi jednog dana mogli postići istinsku sreću ili u braku ili u duhovnom zvanju kao i kroz rad u raznim zanimanjima.

U novije vrijeme zalaganjem župnika Andrije Anišića i Organizacijskog odbora običaj je da bandaš i bandašica iz crkve sv. Roka, "količevke" Dužijance, ponesu u predvečerje vijenac od klasova žita i cvijeće te ih u prigodnom obredu polože na grob mons. Blaška Rajića. Na grobu Blaška Rajića ravnateljica Hrvatske čitaonice prof.

Ove godine prvi puta u "bandašicinom kolu" bili su nazočni predstavnici hrvatskog veleposlanstva iz Beograda, jedna ministrica iz vlade R. Srbije (ministrica poljoprivrede) te načelnik sjevernobačkog okruga i gradonačelnik Subotice.

"Bandašicinim kolom" koje je potrajalo do duboko u noć završila je središnja proslava "Dužijanca 2004." koja je inače sadržavala tridesetak različitih kulturnih manifestacija.

Proslava Dužijance po tradiciji završava Bunaričkim proštenjem koje će biti 29. kolovoza.

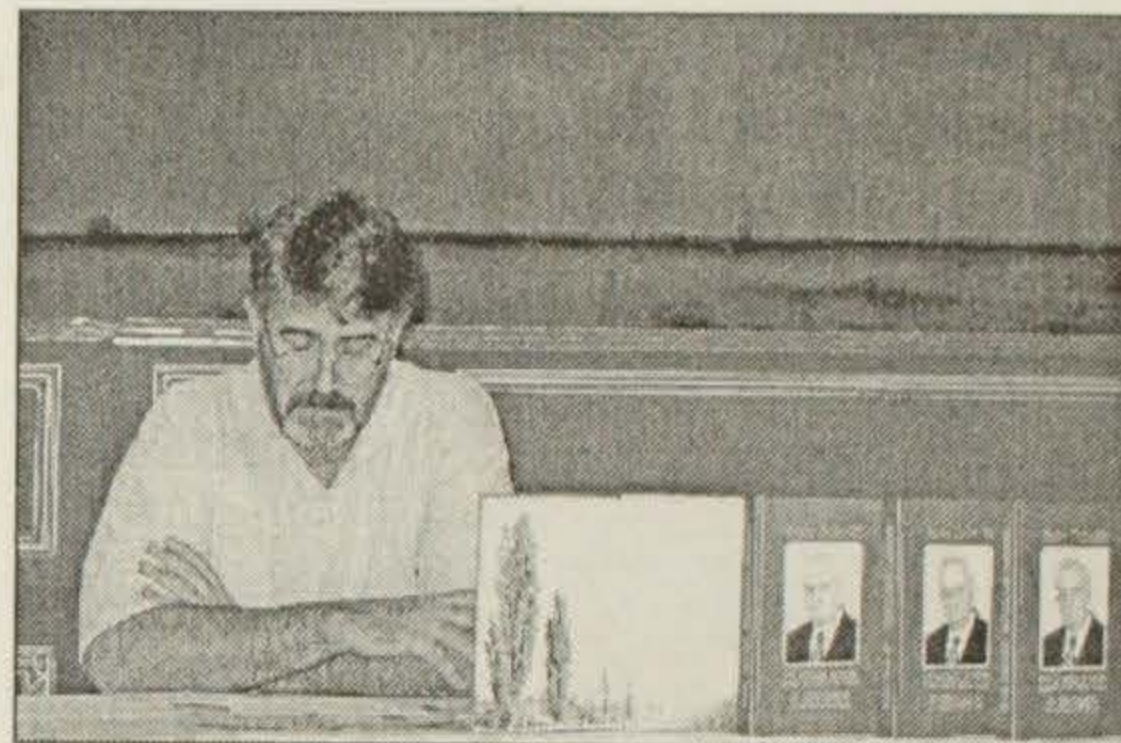
Andrija Anišić

I to je Dužijanca...

KNJIŽEVNA VEČER I "ANTUŠOVA NAGRADA"

U četvrtak, 5. kolovoza je u Subotici započela središnja proslava zahvale za ovogodišnju žetvu "Dužijanca 2004."

U Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" u organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" održana je Književna večer koja je ove godine posvećena dopisnom članu HAZU dr. Anti Sekuliću u povodu objavljivanja knjige "Izabrane pjesme" u izdanju navedenog Instituta.

Terezija Buljovčić Jević uz klavirsku pratnju kćerke Jasne Skenderović, iz Zagreba.

Na početku književne večeri, voditeljica programa prof. Katarina Čeliković pozdravila je brojnu publiku a napose ugledne goste među kojima su bili Lazar Baraković, potpredsjednik općine Subotica, mr. Josip Ivanović, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, Lazo Vojnić Hajduk, predsjednik Izvršnog odbora toga vijeća, Grgo Kujundžić, predsjednik Organizacijskog odbora "Dužijanca 2004.", Mirko Ostrogonac, predsjednik HKC "Bunjevačko kolo", mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik.

Prisutne je potom pozdravio dr. Andrija Kopilović, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović". On je izrazio radost što i ove godine središnja proslava Dužijance započinje ovom književnom večeri te tako Institut i ove godine daje svoj doprinos brojnim manifestacijama duha i kulture kojima Hrvati Bunjevci već gotovo stotinu godina iskazuju svoju zahvalnost Bogu za kruh svagdašnji.

U nastavku večeri Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović" u kratkim je crtama predstavio život i rad dr. Ante Sekulića. Nakon toga Milovan Miković, književnik i publicist, predstavio je novu knjigu Ante Sekulića "Izabrane pjesme". On je također u svom predavanju predstavio pjesnički opus Ante Sekulića. Zatim su recitatori Hrvatske čitaonice Ivana Stipičić, Filip Čeliković, Mirjana Horvacki i Nevena Mlinko pročitali nekoliko pjesama iz nove knjige.

Već po tradiciji, večer započinje pjesmom Milana Asića "Dani žetve" koju je i ove godine otpjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić. Solo je pjevala

U okviru ove književne večeri Institut "Ivan Antunović" u ime anonimnog darovatelja dodjeljuje "Antušovu nagradu" pojedincima i institucijama zaslužnima za njegovanje i produbljenje kulturne i duhovne baštine Hrvata Bunjevaca u Subotici i okolici. Komisija za dodjelu nagrade ove godine odlučila je dodijeliti prvu nagradu **Ani Milodanović**, poznatoj i plodnoj umjetnici naive u tehnici slame. Drugu nagradu dobio je zbor "Isusovo Uskrsnuć" iz Subotice i ravnatelj toga zbora **Miroslav Stantić** za desetogodišnji plodni rad. Prije par godina Komisija je odlučila treću nagradu dodjeljivati svake godine jednoj brojnoj obitelji jer bez djece, odnosno mladih, neće biti ni budućnosti našega naroda na ovim prostorima. Ove godine treću nagradu dobila je obitelj **Zdenka i Jacinte Dulić** iz Staroga Žednika, koji imaju zasada četvero djece.

U ime nagrađenih Institutu i darovatelju zahvalio je Miroslav Stantić a zatim je njegov zbor otpjevao pjesmu Aleske Kokića "Bačka" koju je uglazbila **Zdenka Kočonda**.

Na svršetku programa sve prisutne je pozdravio i prenio im pozdrave hrvatske dijaspore iz Francuske akademski slikar **Josip Skenderović - Ago**, koji je rodom iz Subotice a sada živi i radi u Parizu.

Svečanost je završila pjesmom "Podvikuje bunjevačka vila" koju su pjevali svi predvođeni katedralnim zborom.

IZLOŽBA STARIH ORUĐA

Na Trgu sv. Terezije kod katedrale u okviru Dužijance Etnografski odjel HKC "Bunjevačko kolo" izložio je dragocjene eksponate oruđa kojim se nekada pripremala zemlja za sjetvu kao i sama sjetva pšenice. Organizator ove izložbe je **Antun Mukić**.

KOLONIJA SLAMARKI

Ovogodišnji, XIX. saziv Prve kolonije naive u tehnici slame otvoren je u subotu, 10. 07. u Domu kulture u Tavankutu. Na otvaranju saziva govorili su predsjednik HKPD-a "Matija Gubec" iz Tavankuta **Branko Horvat** i organizatorica kolonije **Jozefa Skenderović**, a o slikama prošlogodišnjeg Saziva povjesničarka umjetnosti **Olga Kovačev Ninkov**. Kolonija je radila od 11. do 17. 07.

U prostorijama spomenute galerije, 14. srpnja, u organizaciji Gradskog muzeja i Organizacijskog odbora Dužijance, otvorena je izložba pod nazivom "Tri divojke, tri slamarke" na kojoj su izložene slike **Marge Stipić, Mare Ivković Ivandekić i Jozefe Skenderović**. Na otvorenju su govorili Olga Kovačev Ninkov, predsjednik Kulturno-prosvjetne zajednice Subotice **Đuro Molnar**, i potpredsjednik Organizacijskog odbora Dužijance **Josip Horvat**. Nakon toga mnogobrojna publika vidjela je istoimeni film **Rajka Ljubića**.

Sudionici kolonije su 15. 07. radili u zavičajnoj galeriji "Dr. Vinko Perčić" kada su svi zainteresirani mogli vidjeti "uživo" njihov rad. Toga je dana u okviru kolonije organiziran **Okrugli stol** na temu "Na granici zvanja i umjetnosti". O ovoj temi govorili su **preč. dr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović", **Olga Šram**, povjesničarka umjetnosti, **vlč. mr. Lazar Ivan Krmpotić**, **mr. Valéria B. Dévavári**, etnologinja, **Ljubica Vuković**, povjesničarka umjetnosti, i **Olga Kovačev Ninkov**, voditeljica okruglog stola.

Devetnaesti Saziv Prve kolonije naive u tehnici slame

zatvoren je 17. srpnja uz prigodan program. Ovom zatvaranju prisustvovali su načelnik Sjevernobačkog okruga **Zoran Prčić**, šef Ureda Hrvatske matice iseljenika u Vukovaru **Silvio Jergović**, tajnik HKUD-a "Dubrava" iz Aladinića **Stjepan Bošković**, predsjednik KUD-a "Ivan Goran Kovačić" iz Velike **Slavko Rabuš**, predsjednik Savjeta Mjesne zajednice **Mirko Godar**, tavankutski župnik **vlč. Franjo Ivanković** i predsjednik Skupštine Mjesne zajednice Tavankut **Slavko Benčik**. Spomenuta društva sudjelovala su u programu.

U petak, 6. kolovoza je u okviru dužijance u predvorju Gradske kuće otvorena izložba slika od slame s XIX. Saziva Prve kolonije naive u tehnici slame iz Tavankuta. Izložbu je otvorio **mr. Josip Ivanović**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, a o slikama je govorila **Ljubica Vuković**, povjesničarka umjetnosti iz Tavankuta.

TAMBURAŠKA VEČER

Na glavnom gradskom trgu u petak je održana Tamburaška večer u kojoj je nastupilo dvadesetak tamburaških sastava. U okviru večeri publici su predstavljeni ovogodišnji badanaš i bandašica - **Josip Skenderović i Marina Matković** a poseban žiri izabrao je tri najljepša para njihovih pratilaca od dvadesetak mladih parova obučeni u bunjevačku narodnu nošnju.

Najljepši su: Ivan Sudarević i Verica Kujundžić, prvi pratioci Boris Godar i Dijana Prčić, a drugi pratioci Josip Buljovčić i Ivana Balažević.

/K. Č./

BISKUP ŠTAMBUK NA BUNARIĆU I U GARDSKOJ KUĆI

Biskup hvarsko-bračko-viški **mons. Slobodan Štambuk** stigao je u petak, 6. kolovoza, u poslijepodnevnom satima u Suboticu. Usput je svratio u Bajmok gdje je u pratnji župnika **Slavka Večerina** i kapelana **Ervina Kovácsa** posjetio crkvu i pomolio se kod krstionice u kojoj je kršten **S. B. o. Gerard Tomo Stantić** kao i subotički biskupi **Lajčo Budanović i Ivan Péntzes**.

U okviru svog posjeta Subotici biskup Štambuk je prije podne predvodio Euharistijsko slavlje u marijanskom svetištu "Bunarić" gdje se vjernici okupljaju svake prve subote u mjesecu i na svaki marijanski blagdan. S biskupom Štambukom su suslavili biskup domaćin **mons. Ivan Péntzes**, upravitelj svetišta **dr. Andrija Kopilović** i tajnik biskupije **Slavko Večerin** uz asistenciju đakona **Ivice Ivankovića Radaka**. Biskup Štambuk održao je i prigodnu homiliju na hrvatskom jeziku a biskup Péntzes na mađarskom jeziku. Prije svoje propovijedi biskup Péntzes pozdravio je svog kolegu biskupa uputivši mu riječi dobrodošlice i naglasivši kako njihovo prijateljstvo i suradnja traju već punih petnaest godina.

Na kraju mise upravitelj svetišta **dr. Andrija Kopilović** zahvalio je biskupima na zajedništvu i izrazio svoju veliku radost što je biskup Štambuk stigao malo ranije u Suboticu te je i mimo predviđenog programa prihvatio da predvodi to Euharistijsko slavlje na Bunariću.

Poslije toga biskup Štambuk u pratnji svog domaćina biskupa Péntzesa, biskupskog ceremonijara **dr. Andrije Kopilovića** i tajnika biskupije **Slavka Večerina** posjetio je subotičku "Gradsku kuću", gdje ga je primio gradonačelnik **Géza Kucsera**. Nakon kraćeg srdačnog razgovora gradonačelnik je s gostima razgledao Gradski muzej, zatim izložbu XIX. Saziva Prve kolonije naive u tehnici slame koja je postavljena u predvorju Gradske kuće te gradsku galeriju.

SUSRET SA SVEĆENICIMA

Biskup Štambuk susreo se u ponedjeljak, 9. kolovoza na Paliću sa svećenicima tri subotička dekanata. Susret je započeo molitvom Trećega časa, nakon koje je biskup Štambuk okupljenim svećenicima ispričao kako je doživio svoj posjet Subotici a osobito kako je doživio Dužijancu. Dijelove te njegove svojevrsne izjave na kraju njegovog prijateljskog i pastoralnog pohoda Subotici objavljujemo u posebnom prilogu. Nakon toga je, polazeći od primjera sv. Ivana Viyaneja, ukazao svećenicima na neke bitne točke svećeničkog življenja i djelovanja na početku trećeg tisućljeća kršćanstva. Nakon njegovog predavanja u razgovoru i druženju svećenici su se zanimali o životu Crkve u Hrvatskoj, osobito u ovim ljetnim mjesecima u njegovoj turističkoj biskupiji. Zanimala ih je i njegova ocjena izjave apostolskog nuncija da je R. Hrvatska najkatoličkija zemlja Europe. On je rekao da je to njegov doživljaj koji on ne može komentirati ukazujući na činjenicu da on kao diplomata vjerojatno ima uvida glede toga pitanja u Europi.

Ova duhovna obnova svećenika završila je svetom misom koju je predvodio biskup Štambuk u zajedništvu s domaćim biskupom Pénzesom, s paličkim župnikom Josipom Leistom s još petnaest svećenika. U prigodnoj homiliji, osvrćući se na život i mučeničku smrt Edit Stein, poticao je svećenike da budu spremni u svom svećeničkom apostolatu na žrtvu i odricanje što nije nevažno naglasiti u opasnosti od sve većeg uživalačkog i materijalističkog mentaliteta koji se sve više uvlači i u redove vjernika pa i svećenika.

U poslijepodnevnom satima on je u pratnji svog domaćina biskupa Pénzesa posjetio grkokatoličkog egzarchabiskupa Đuru Džudžara, sestre dominikanke i bikovačkog župnika - dekana Julija Bašića. /A. A./

Izjava biskupa Štambuka

DUŽIJANCA - KAPITAL KOJEMU TREBA DATI VAŽNOST

Razmišljajući o Dužijanci shvatio sam, što se crkvene strane tiče, da se ona može vrlo dobro, da tako kažem, unovčiti za duhovno dobro i duhovnu korist. Mi, moram priznati, u Hrvatskoj, osim u slavonskom dijelu, nemamo tako nešto. Ovdje je sretno povezano (nakon promjene političkog sistema) crkveno i narodno. I to je dobro. Smatram da je sve ono što se događa oko i s Dužijancom vrlo, vrlo pozitivno. Nije zanemarlivo, bez obzira na moju osobu, koja je jučer na neki način bila centralna; nije zanemarlivo, dapače, vrlo je značajno to političko uvažavanje crkvenoga. Ako u meni vide nekoga koji ima što reći, to je važno i ne bi se toga trebalo bojati nego s puno hrabrosti uvažavati i domisliti. Dužijanca zahtijeva pomno, izvrsno i dugoročno pripremanje da bi se iz nje mogla izvući prava duhovna korist. Mislim da je to nešto što vas obavezuje i istodobno vam želim da tu točku iskoristite za dobro Crkve, za njezinu prisutnost u narodu i gradu. Naime, nije nevažno pitanje jesmo li prisutni samo "u sakristiji" ili izvan nje. Mi moramo napast zatvaranja "u sakristiju" odlučno odbacivati. Isus je jasno rekao: "Idite po svemu svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju..." - svima koje susrećete i trebate susresti u određenom vremenu i na određenom prostoru kao što je ovaj vaš, vrlo značajan i zanimljiv, multinacionalni.

Sve što se događalo ovih dana doživio sam snažno. Ponešto sam i znao, jer pratim vaš "Zvonik". Ipak su mi dvije stvari bile posebno otkriće i osobito sam ih uočio. To je Večernja koja je bila u subotu, na koju se okupio lijepi broj vjernika, ali i predstavnika mjesnih vlasti. Oduševio me i pjesnički pozdrav i propovijed župnika Beretića. Isto sam tako obradovan i iznađen

"bandašicinim kolom". Drago mi je da je ondje i moja prisutnost i prisutnost svećenika bila "normalna", jer obično se mi mučimo s time koliko i na koji način biti prisutan ili da li uopće sudjelovati u takvim okupljanjima mladih. To je dobro da je tako i tu priliku treba iskoristiti da se približite mladima i u takvim okolnostima im prenesete Isusovu poruku toliko značajnu za njihovu mladost. Dakle, mogu reći da je Dužijanca jedan kapital kojemu treba dati važnost i kojega treba iskoristiti za dobro Crkve i naroda, ali također i za povezivanje među različitim narodima, što je u Dužijanci također lijepo naglašeno. Drago mi je što sam bio na Dužijanci. Ostatak će mi ovaj događaj u dragoj uspomeni.

Dužijanca u i oko nas

Završetak žetvenih svečanosti proslavljen je u svim mjestima vrlo svečano i dostojanstveno. U obilju programa izdvajamo u kraćim crtama zahvalnost po mjestima oko Subotice i Sombora, po redosljedu održavanja.

SOMBORSKA DUŽIONICA

Neprekidna zahvala za kruh

U organizaciji Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva "Vladimir Nazor", u nedjelju 2. 08. Sombor je proslavio završetak žetve, "Dužionicu 2004".

HKUD "Vladimir Nazor" Dužionicu proslavlja od svojega osnutka, punih 70 godina. Sudionici ovogodišnje Dužionice, članovi domaćeg HKUD-a "Vladimir Nazor", na čelu s bandašem Josipom Marićem i bandašicom Kristinom Išpanović, te predstavnici kulturno-umjetničkih udruga iz Subotice, Tavanakuta, Lemeša, Bačkog Brijega, Bačkog Monoštora, Sonte, Vajske, Bođana, Golubinaca, Slankamena i Sombora, u prelijepim narodnim nošnjama, u organiziranoj procesiji pošli su iz Hrvatskog doma u crkvu Presvetog Trojstva, na misu zahvalnicu. Misu je predvodio mons. Stjepan Beretić, a s njim su sv. misu slavili somborski župnici vlč. Lazar Novaković i preč. Josip Pekanović.

Nakon sv. mise krenula je svečana povorka koja se zaustavila na Trgu Presvetoga Trojstva, gdje je odigrano veliko bačko kolo. Zatim je u "Županiji" sudionike manifestacije primila dopredsjednica SO Sombor Marta Horvat Odri, sa svojim suradnicima. U ime svih sudionika Dužionice dopredsjednicu su pozdravili bandašica Kristina Išpanović i bandaš Josip Marić, i predali joj kruh od novoga žita, blagoslovljen na sv. misi.

Nakon toga, dopredsjednica Horvat Odri priredila je prijam za goste iz diplomacije Republike Hrvatske, predstavnike Hrvatskog nacionalnog vijeća, predstavnike lokalne politike i gospodarstva.

Svečanost je nastavljena zajedničkim ručkom u obnovljenoj dvorani Hrvatskog doma, uz nazočnost oko 250 uzvanika, a u večernjim satima održano je "Bandašicino kolo".

Gosti na "Dužionici 2004"

Među mnogobrojnim gostima bili su **Branimir Lončar**, zamjenik veleposlanika Republike Hrvatske u Beogradu, **Boris Herceg**, prvi tajnik Veleposlanstva RH u Beogradu, **Miroslav Kovačić**, konzul RH Subotici, **Slaven Dulić**, zamjenik pokrajinskog tajnika za upravu, propise i nacionalne manjine, **Marta Horvat Odri**, dopredsjednica SO Sombor, **Anita Beretić**, zastupnica u Skupštini Srbije, **mr. Josip Ivanović**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, **Lazo Vojnić Hajduk**, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a, te brojni predstavnici Crkve, medija, gospodarstva, politike i kulturnih udruga.

Kulturno umjetnički program

Već tradicionalno, uoči centralne proslave, u petak, 30. srpnja u Hrvatskom domu je priređen program u kojem su sudjelovali recitatori i tamburaški orkestar Društva. Iste je večeri vlč. Josip Pekanović održao predavanje na temu "Rad i zahvaljivanje u svjetlu Božje objave". Program je pripremila **Marija Šere-mešić**.

Bajmok, 11. 07.

U organizaciji Hrvatskog kulturno umjetničkog društva "Bajmok", Savjeta Mjesne zajednice Bajmok i Kulturno umjetničkog društva "Jedinstvo-Egység" iz Bajmoka, 11. 07. organizirana je dužijanica u Bajmoku. Svetu misu zahvalnicu u crkvi sv. Petra i Pavla predvodio je **preč. Slavko Večerin** a propovijedao je **preč. dr. Andrija Kopilović**, a prisutan je bio i vlč. **Ervin Kovács**. Bandaš je **Zvonimir Kopilović**, a bandašica **Nataša Perčić**. Dužijanci u Bajmoku prisustvovali su potpredsjednik SO Subotica **Lazar Baraković** i predsjednik Organizacijskog odbora "Dužijanica 2004." **Grgo Kujundžić**. Slavlje je završeno "Bandašicinim kolom".

Tavankut, 18. 07.

Vrhunac dužijance u Tavankutu bio je 18. srpnja na Euharistijskom slavlju koje je predvodio ovogodišnji mladomisnik vlč. **Mirko Štefković**. S njim su misu slavili župnik **preč. Franjo Ivanković**, student iz Rima vlč. **Ivan Đakić**, župnik iz Petrovaradina **preč. Marko Kljajić** i vlč. **dr. Marinko Stantić**. Uz ovogodišnjeg bandaša **Dragana Prčića** i bandašicu **Elizabetu Balažević** bili su mali bandaš **Matija Merković** i mala bandašica **Dajana Svoboda**, a slavlju su prisustvovali i gradski bandaš i bandašica.

Ovom misnom slavlju nazočili su u svojim nošnjama članovi Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva "Dubrava" iz Aladinića (BiH), članovi Kulturno-umjetničkog društva "Ivan Goran Kovačić" iz Velike kraj Požege (Hrvatska).

Na sv. misi bili su ugledni gosti: potpredsjednik Skupštine općine Subotica **Lazar Baraković**, generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici **dr. Jasmina Kovačević-Čavlović**, predsjednik Organizacijskog odbora "Dužijance 2004." **Grgo Kujundžić**, šef ureda Hrvatske matice iseljenika iz Vukovara **Silvio Jergović** i predsjednik Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva "Matija Gubec" iz Tavankuta **Branko Horvat**.

Ovogodišnji simbol Dužijance izradila je **Jozefa Skenderović**.

U "Bandašicinom kolu" mnogobrojne uzvanike među kojima je bilo mnoštvo djece zabavljali su ansambl "Ravnica" i tavankutski tamburaši.

Mala Bosna, 25. 07.

U nedjelju, 25. 07., u crkvi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni na svečanoj sv. misi zahvalnici za ovogodišnju žetvu zahvalilo je mnoštvo vjernika na čelu s ovogodišnjim bandašom **Goranom Gabrićem** i bandašicom **Anitom Pelhe** i malim bandašom **Goranom Mižerom** s bandašicama **Eminom** i **Meritom Gaši**. Sv. misu je predvodio vlč. **Mirko Štefković** u koncelebraciji s domaćim župnikom vlč. **Ivicom Prčićem**. Pod sv. misom mladi u nošnji su izveli prigodni recital.

Tradicionalni večernji program u okviru "Bandašicinog kola" bio je pored crkve u kojem su sudjelovala dva društva iz Male Bosne, Hrvatska udruga kulture "Lajčo Budanović" i Kulturno umjetničko društvo "Ravnica". Tamburaški ansambl "Ravnica" zabavljao je dugo u noć sve prisutne.

Svetozar Miletić, 25. 07.

U organizaciji KUD-a "Lemeš" 23. 07. u Domu kulture u Svetozaru Miletiću priređena je folklorno-dramska večer s temom risa i dužijance. Predstavljeni su i bandaš **Marin Mačković** i bandašica **Jelena Praudić**, te mali bandaš **Mladen Knezi** i mala bandašica **Bernarda Jurić**. Dužijanica je proslavljena u nedjelju, 25. 07. svečanom sv. misom koju je predvodio župnik vlč. **Antal Egedi**. Na misi su sudjelovali i sjemeništarci **Gabor Drobina** i **Ferenc Kovač**.

Kruh od novoga žita je blagoslovljen, a molitva zahvale je izrečena kod novoga križa.

U subotu 24. 07., uoči dužijance, nakon sv. mise blagoslovljen je novi križ u krugu crkve koji je podigla **Ella Egedi** s obitelji.

Bački Breg, 25. 07.

Tradicionalnu zahvalu za žetvu Berežani su obnovili prije tri godine. Tako su se 25. 07. u crkvi sv. Mihovila Arkandela okupili Šokci i Šokice u svojim divnim narodnim nošnjama i sv. misom zahvalili Bogu za kruh svagdašnji. Sv. misu je slavio i blagoslovio kruh od novoga žita župnik vlč. **Davor Kovačević**.

Đurđin, 1. 08.

Dužijanica u Đurđinu proslavljena je 1. 08. svečanom sv. misom koju je predvodio mladomisnik vlč. **Mirko Štefković** s kojim su suslavili domaći župnik vlč. **Lazar Ivan Krmpotić** i nekadašnji župnik u Đurđinu vlč. **Marijan Đukić** (sada župnik u Davoru u Hrvatskoj). Ovogodišnji bandaš je **Darko Dulić** a bandašica **Ana Bako**, a mali bandaš i bandašica su **Nikola Prčić** i **Andrea Dulić**.

Sv. misi prisustvovao je potpredsjednik SO Subotica **Lazar Baraković**. Na dužijanci je gosotvalo Kulturno umjetničko društvo "Antun Matija Relković" iz Davora. Prije "Bandašicinog kola" održana je prigodna svečana akademija a nakon toga sve je zabavljao tamburaški orkestar "Ravnica".

Ljutovo, 1. 08.

U nedjelju 1. kolovoza u Ljutovu je u 19 sati održana dužijanica. Početak je bio u dvorištu obitelji **Juhas** gdje su se okupili svi sudionici programa predvođeni bandašem **Zoranom Galfijem** i bandašicom **Tanjom Šimić**, te malim bandašem **Josipom Skenderovićem** i bandašicom **Kristinom Harangozo**. Povorka je stigla do bine ispred doma gdje je prvo održana sveta misa, a na istom mjestu nastavljen je poslije prigodni program koji su izveli članovi dramske i folklorne sekcije HKUD-a "Ljutovo". Završetak programa bilo je "Bandašicino kolo", a okupljene su uveseljavali članovi mladog tamburaškog sastava iz Tavankuta. Nakon završetka programa za sve sudionike nesebični mještani su priredili večeru.

/Priredila: **Katarina Čeliković**/

Fotografije sa Dužijanci kako crno bijele tako i u boji:

Zvonik, Hrvatska riječ, Photonino i Nada Sudarević

STOTA OBLJETNICA SOMBORSKOG KARMELA

Karmelski samostan u Somboru ove godine započinje proslavu stote obljetnice svoga postojanja. Tom prigodom 13. i 14. srpnja upriličen je u Hrvatskom domu, u Somboru, Međunarodni znanstveni simpozij na temu "Baština za budućnost: Karmel u Somboru 1904-2004". Organizatori simpozija bili su Hrvatska karmelska provincija sv. Josipa i Institut za kršćansku duhovnost KBF-a Sveučilišta u Zagrebu.

Simpozij je otvorio o. **Jakov Mamić**, provincijal, a pozdrav sudionicima skupa uputio je i dr. sc. **Ivan Karlić**, prodekan KBF-a Sveučilišta u Zagrebu. Među predavačima našli su se ugledni akademici, profesori i svećenici, te oci karmelićani, a doprinos ovom simpoziju dao je i sam episkop bački, dr. sc. **Irinej Bulović**, ističući u

svom predavanju zajednička obilježja istočnokršćanskog monaštva i karmelske duhovnosti. U simpoziju predavanja su priložili vlč. **Jakob Pfeifer**, o. **Bernardin Vizmeg**, preč. dr. **Andrija Kopilović**, dr. **Ante Sekulić**, mr. **Dario Tokić**, mr. **Zdenko Križić**, dr. **Ante Stantić**, mr. **Mato Miloš**, mr. **Bela Duranci**, dr. **Đurka Tabori**, mons. **Stjepan Beretić**, o. **Vjenceslav Mihetec**, dr. **Gábor Barna**, dr. sc. **Vladimir Dugalić**, dr. **Franjo Podgorlec**, dr. **Irinej Bulović**, dr. **Jure Zečević** i dr. **Jakov Mamić**

U samostanskoj crkvi otaca karmelićana, 16. srpnja, svečano je proslavljen blagdan Gospe karmelske. Svečano blagdansko slavlje započelo je misom na slovačkom jeziku koje je predvodio vlč. **Marijan Dej**, župnik iz Selenče. Euharistijsko slavlje na njemačkom jeziku predvodio je Provincijal austrijske karmelske provincije. Pontifikalnu misu na mađarskom jeziku predvodio je mons.

dr. **Ivan Péntzes**, biskup subotički, u zajedništvu s o. **Bernardinom Vizmegom**, priorom karmelskog samostana u Somboru.

Središnje euharistijsko slavlje, na hrvatskom jeziku, predvodio je također mjesni ordinarij uz koncelebraciju o.

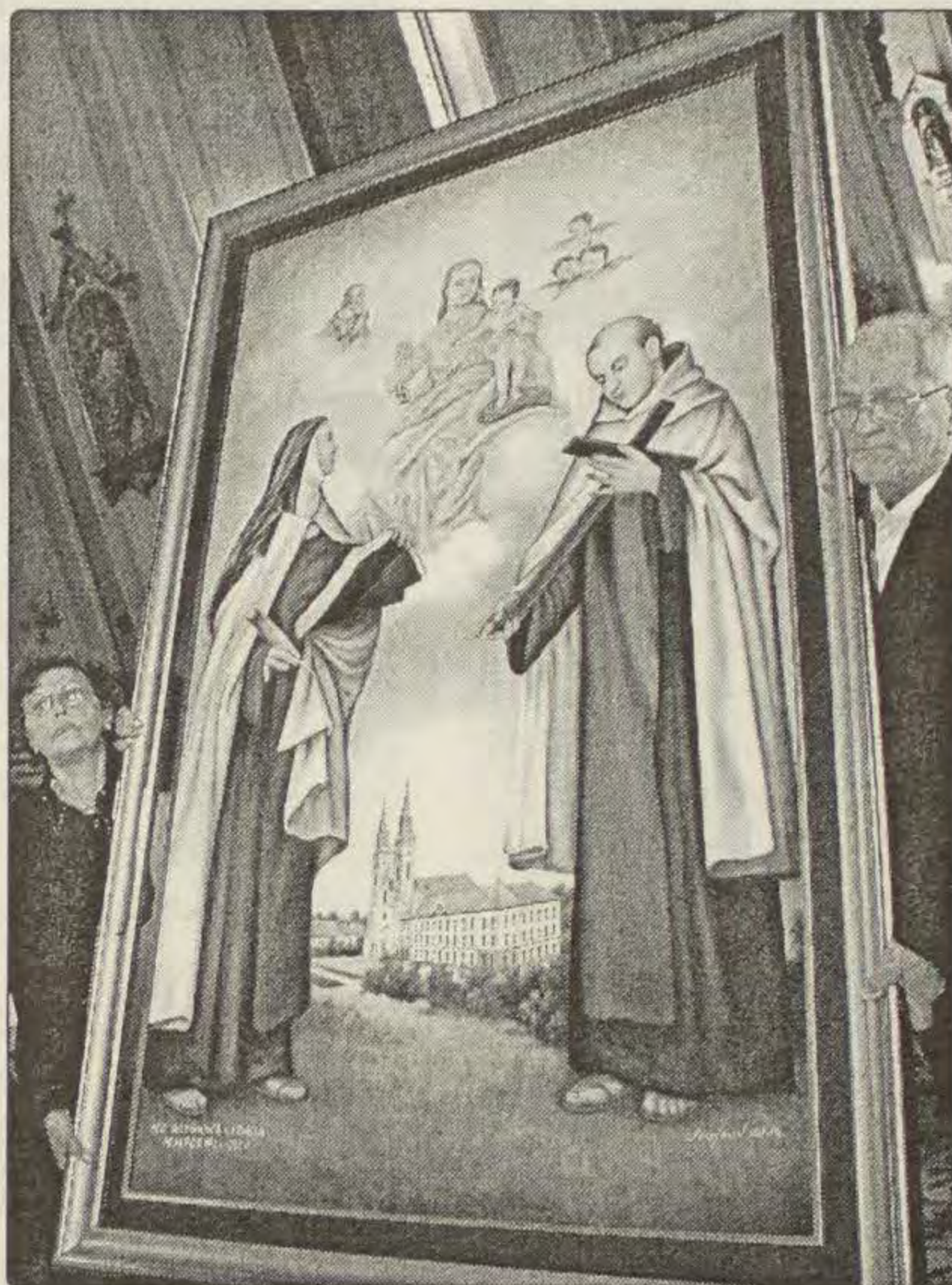
Zdenka Križića, generalnog vikara Karmelićanskog reda, o. **Jakova Mamića**, provincijala Hrvatske karmelske provincije

sv. Josipa, o. **Luigia Gaetania**, člana vrhovne uprave iz Rima, te velikog broja oo. karmelićana i dijecezanskih svećenika. Na slavlju je bio nazočan i episkop bački Irinej Bulović, sa svojom pratnjom, te predstavnici lokalne samouprave. Poslije toga, slavlje je nastavljeno uz bratski stol u Hrvatskom domu.

Svečanim misnim slavljem i liturgijskim pjevanjem ravnao je o. **Mato Miloš**, povjerenik za proslavu stote obljetnice somborskog karmela. Misa je bila posebno svečana jer su u njoj sudjelovali brojni članovi KUD-ova iz Sombora i Bačkog Monoštora u svojim nošnjama. Oni su napravili špalir od gladiola i tako dva puta ispratili svečanu procesiju s likom Gospe.

Ovaj veliki događaj svojim prisustvom počastili su mnogobrojni ugledni gosti među kojima je bila i dopredsjednica općine Sombor **Marta Horvat Odri**.

Ovim događajima je obilježen početak proslave stote obljetnice somborskog samostana, koja će trajati tijekom narednih godinu dana. Zaključno slavlje će biti sljedeće godine, također na blagdan Gospe karmelske, zaštitnice Reda karmelićana. /Zv/

Slika Save Stojkova zaštitni je znak proslave

DUŽIJANCA U ČONOPLJI

U Čonoplji je 31. srpnja po treći put održana dužijanca. Svečanu sv. misu predvodio je somborski kapelan **Károly Szabady**. Na misi su uz lijepi broj vjernika sudjelovali i mladi u narodnim nošnjama predvođeni bandašom **Ivicom Jozićem** i bandašicom **Aleksandrom Jozić**. Na kraju svete mise vlč. **Károly** je blagoslovio klasove koje su vjericima podijelili **Kristina Bakić** i **Viktor Bogničar**.

Prije zahvalne sv. mise održana je "smotra fijakera" ulicama sela, a prvi domaćin koji je dočekaov ovu nesvakidašnju povorku bio je bandaš **Ivica**.

Poslije sv. mise slavlje je nastavljeno kulturno-umjetničkim programom u Domu kulture.

Glavni organizator ove dužijance bio je KUD "Bunjevačka grana".

Estera Bogničar

PROŠTENJA SV. ANE

Na blagdan sv. Joakima i Ane sv. misu na subotičkom "Kerskom groblju" je služio mons Marko Forgić, a proštenje ja proslavljeno u nedjelju 1. kolovoza.

Svetu misu na mađarskom jeziku u 8 sati predvodio je župnik **preč. Andrija Anišić**, a propovijedao je **vlč. Ferenc Sótányi**, stalni đakon. Svečano misno slavlje na hrvatskom jeziku prevodio je **preč. dr. Andrija Kopilović**, u koncelebraciji s mjesnim župnikom i uz asistenciju đakona **Ivice Ivankovića Radaka**. U vrlo poticajnoj i odrješitoj propovjedi,

preč. Kopilović je ukazao na grijeh pobačaja i to više na njegove posljedice. Upozoravajući na temeljni problem društva danas, a to je obitelj, istaknuo je da roditelji djeci ne trebaju dati samo ruha, nego nadasve kruha. Činjenica da se u naše krajeve doseljavaju novi ljudi jeste posljedica i toga da nas je sve manje. No, naglašeno je u propovijedi, to mora biti poticaj

da kršćani steknu toliko snage da svima onima s kojima žive svjedoče istinsku vjeru u Krista, kako bi nekršćani postali kršćani, a ne obratno.

U Gornjem Tavankutu se sv. Ana također slavi kao zaštitnica. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je **vlč. dr. Oskar Čizmar**. U svojoj propovijedi on se dotaknuo svetih Joakima i Ane, kao istinskih uzora za svetost braka. Naglasio je njihovo uzdanje samo u Boga, od koga treba tražiti blagoslov za djecu i njihovu brojnost. Stoga istinsku pomoć ne treba tražiti ni sa Istoka ni sa Zapada, nego samo s Neba. /I.I.R./

PROŠTENJE U BOĐANIMA

Bođanci us 20. srpnja proslavili sv. Iliju, proroka patrona crkve. Iako mala, ova je župna zajednica zračila duhovnošću, ugodno iznenađena djecom i mladima. Sv. misu je predvodio **vlč. Marijan Dej**, župnik iz Selenče, a s njim su suslavili **vlč. Jakob Pfeifer**, župnik iz Odžaka, **vlč. Miroslav Orčić** iz Bača, pater **Josip Špehar** također iz Bača, đakon **Dominik Ralbovsky** iz Selenče te domaći župnik **vlč. Josip Kujundžić**. Vrlo lijepo propovijedao je **vlč. Marijan Dej** pohvalivši na kraju mise bođansko pjevanje. I dječji zbor iz Vajske izveo je dvije pjesme.

Svetoj pričesti pristupili su mnogi od nazočnih. Kao što i dolikuje, **vlč. Josip Kujundžić** uputio je riječi hvale svim svećenicima prije samog blagoslova. Toplu zahvalnost izrekao je i svima koji su uresili crkvu. Poslije službe, pred crkvom su uslijedile čestitke, a zatim i objed za zajedničkim stolom. Za vrijeme ručka, **Josip Dumendžić-Meštar** je recitirao prigodnu pjesmu.

Josip Dumendžić-Meštar

MLADI SUBOTIČANI U ITALIJI

Od 14. do 25. srpnja grupa mladih iz Srbije i Crne Gore, među njima i dvoje iz Subotice, boravila je u talijanskom mjestu Tione. Svrha boravka je bila upoznavanje sa životom ljudi u tome mjestu, međusobno povezivanje, obuka o izradi projekata i prijateljstvo.

Glazbena skupina "Ancora" je pratila rad i animirala sve vrijeme grupe u Italiji. Ova skupina planira održati koncerte u Nišu i Beogradu u kolovozu ove godine, a tim koncertima žele prenijeti poruku mira i dobre želje da i ovi krajevi uspiju i napreduju.

Na ovom susretu bio je i beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar**. On se susreo s članovima organizacije "Ancora" i njihovim gostima te dao svjedočanstvo o životu katolika i o općoj situaciji u Srbiji i Crnoj Gori. Podsjetio je na značaj dijaloga, međusobnog upoznavanja i suradnje. Nadbiskupov govor je naišao na topao prijem slušatelja i izazvao opću simpatiju svih prisutnih. On je naglasio: "Pravoslavna Crkva, kao i Katolička Crkva, ne samo da želi da kršćanstvo ima svoje mjesto u Europskom Ustavu, nego to u ime istine izričito zahtijeva". Druženjem i promatranjem života mladih u Tioneu i naši predstavnici su došli do zaključka da bez vjere i rada nema uspjeha, a s ovog susreta su se vratili puni poticaja i novih ideja.

V. V.

ŽUPA SVETOG JURJA DOBILA KAPELANA

Prvi dan mjeseca kolovoza bio je posebno milostan za župu sv. Jurja. Nedjeljnu svetu misu predvodio je novi kapelan ove župe, **vlč. Goran Jovičić**. Misno slavlje su uljepšali mladi pjevajući i svirajući. Nakon pričesti, kapelana su najprije pozdravili mladi: "Želimo da vas uvijek prati zanos svećeničkog ređenja i Mlade mise. Želimo da uistinu raspirujete milosni dar koji ste primili po sakramentu Svetog reda. Kao i da s vama zajedno privučemo i oduševimo što više mladih za "nebesku mrežu". Mi mladi vas vidimo kao Božju volju, koju s radošću prihvaćamo, a također i kao dar cijeloj našoj župnoj zajednici. Dar da u njoj može započeti jedan novi svećenički put. Ovim putem želimo i vama i nama obilje milosti Duha Svetoga u budućoj suradnji i još jednom želimo vam reći: Dobro došli!"

Nakon pozdrava u ime cijele župne zajednice, riječi dobrodošlice novom kapelanu uputio je i župnik, **preč. István Dobai**.

B. I.

SVEČENIČKO REĐENJE I MLADA MISA U SELENČI

Mladomisnik zahvaljuje starom župniku

Đakon Subotičke biskupije **Dominik Ralbovsky** primio je sveti red prezbiterata u subotu 31. srpnja, u Selenči po rukama **mons. Tomáša Gálisa**, pomoćnog biskupa iz Banske Bystrice.

Na euharistijskom slavlju, koje je bilo na vanjskom oltaru pokraj župne crkve, okupio se veliki broj vjernika, te svećenika, i to napose iz Slovačke, ređenikovih

kolega, bogoslovnih poglavara i profesora. U svečanoj procesiji, praćen četrdesetoricom svećenika i zvucima limene glazbe, Dominik Ralbovsky je došao na oltar gdje je primio sveti Red. Mladi su svojom pjesmom i glazbenom pratnjom uveličali misno slavlje. Na kraju sv. mise mladomisnik je zahvalio svojim bliskim poglavarima koji su ga pratili za vrijeme studija te na kraju podijelio svoj blagoslov roditeljima i svim vjernicima.

Dan kasnije, 1. kolovoza, vlč. Dominik je proslavio svoju mladu misu na istom mjestu. Ovo je slavlje, uz biskupa gosta iz Slovačke, počastio i beogradski nadbiskup i metropolita **mons. Stanislav Hočevar**.

Mnogobrojni uzvanici iz raznih krajeva pridružili su vlč. Dominiku i obitelji Ralbovsky za zajedničkim stolom gdje su podijelili radost uz pjesmu VIS-a "Ruah".

Vlč. Dominik Ralbovsky, rođen je 23. 02. 1967. god. u Selenči, kao osmo dijete, od oca **Adama** i majke **Marije**, rođ. Trusina. Srednju školu završio je najprije u Baču, a teološke studije u Banskjoj Bistrici u Slovačkoj.

Njegovo mladomisničko geslo je: "Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Uzet ću čašu spasenja i zazvat ću ime Gospodnje!" (Ps 116,12-13)

Tako je Subotička biskupija ove godine dobila i osmog mladomisnika. /Zv/

SREBRNI JUBILEJ MISNIŠTVA VLČ. ĐUKIĆA

Lijepo je kad čovjek zna reći hvala i oprost. Dobro je kad to čini iskreno i od srca. Još je ljepše kad na događaj zahvalnosti pozove i prijatelje. Takav događaj je upravo slavljen u Davoru 18. srpnja 2004.

Toga dana vlč. **Marijan Đukić** je u zajednici vjernika, svojih prijatelja zahvaljivao Bogu za 25 godina svećeništva. Početak svećeničkog hoda bio je u Žedniku 15. srpnja 1979. kada je zajedno, sa sada + **Franjom Davčikom**, zaređen za novozavjetnog svećenika po rukama subotičkog biskupa **Matiše Zvekanovića**.

Marijan je rođen 10. lipnja 1954. godine od oca **Mate** i **Kate r. Lucić**. U obitelji je bilo brojne djece, od kojih je 8 odraslo. Uz Marijana i sestra **Marijana** je izabrala duhovno zvanje u zajednici sestara Naše Gospe. Mladu misu slavio je vlč. Marijan u Domaljevcu 22. srpnja 1979.

Na slavlju u Davoru sve je bilo lijepo i dobro organizirano. Dirljivo je bilo kad se u procesiji prinijela gruda hrvatske zemlje sa oznakama mjesta gdje je slavjenik djelovao. A bila su to mjesta: Subotica, Stari Žednik, Bački Monoštor, Đurđin, Končanica, Dežanovac, Uljanik, Davor... I još je ljepše bilo što su iz svih mjesta na slavlje stigli prijatelji.

U nadahnutoj propovijedi, nekadašnji profesor slavjenika **dr. Andrija Kopilović**, izrekao je istinu da je slavjenik sačuvao ljudsko lice. Nastojao je u svom životu spojiti Martu i Mariju, molitvu i rad, akciju i kontemplaciju...

Nakon sv. mise druženje smo nastavili u općinskom domu u Davoru. Slavjeniku čestitamo, zahvaljujemo za godine provedene u našoj biskupiji i želimo uspjeh u daljnjem sisanju Božje Riječi!

Lazar Novaković

Ante Sekulić

**IZABRANE
PJESME**

I tiska je izašla nova knjiga akademika **dr. Ante Sekulića** "Izabrane pjesme"

Knjigu možete nabaviti u uredništvu "Zvonika" po cijeni od 400 dinara

HRVATSKA ČITAONICA

Bunjevačko-šokačka knjižnica "Ivan Kujundžić"
Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost
"Ivan Antunović" - S u b o t i c a

upućuju

POZIV NA DRUGI SUSRET PJESNIKA "LIRA NAIVA 2004."

Sudjeluju: pjesnici iz Srijema, Podunavlja, Sombora
i Subotice
(djeca, mladi i odrasli)

Uvjet: svaki pjesnik dužan je poslati 3-5 svojih pjesama koje
mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom
(bunjevačkom ili šokačkom) a bit će objavljene u zbirci

Rok za dostavljanje pjesama i prijave (s kraćom biografi-
jom) te jednom fotografijom (portret) produžen je do 20. 08.
2004. na adresu:

Hrvatska čitaonica,
Beogradski put 52, 24000 Subotica ili
E-mail kiki cel@tippnet.co.yu
mobtel: +381 64 211 31 86

Susret će se održati u Somboru u rujnu,
putne troškove snose organizatori.
O detaljima susreta organizatori će obavijestiti sudionike
osobno i preko obavijesnih sredstava.

SUBOTIČKI TAMBURAŠKI ORKESTAR U IZRAELU

Na veliku radost članova, Subotički tamburaški orkestar je od 30. lipnja pa sve do 13. srpnja bio na turneji po Izraelu. To je bio odgovor na prošlogodišnje gostovanje mandolinskog orkestra iz Beer-Sheve koji je upravo u ovo vrijeme prošle godine, gostovao i održao koncerte po Vojvodini, naravno i u Subotici, te u R. Hrvatskoj. Naš je orkestar pozvan da gostuje u Izraelu i tako predstavi svoj rad i kulturu. Glavni "krivac", koji je upoznao naš orkestar s mandolinskim orkestrom je Dušan Mihalek. On je rodom iz Novog Sada, a već trinaest godina živi i radi u Izraelu. Po zanimanju je muzikolog, a još davne 1988. na jednom od natjecanja tamburaških orkestara u Rumi, Dušan nas je prvi put čuo i od tada, kako kaže, zaljubljen je u profinjen, plemenit, kulturni i nenametljiv zvuk našeg orkestra. Kaže da je od prvog dana, od kada živi u Izraelu, želio dovesti naš orkestar, organizirati koncerte po Izraelu.

U dvorani Posljednje večere

Prvi koncert održali smo u gradu domaćina, u Beer-Shevi, u njihovom glazbenom konzervatoriju. Nakon vrlo uspješnog koncerta, munjevitom brzinom pronio se glas o fantastičnom ansamblu koji gostuje u Izraelu. Sljedeći koncert je bio u najznačajnijoj koncertnoj dvorani u Tel Avivu, gdje je bilo prisutno 500 slušalaca.

Kritike govore da se telavivski koncert pretvorio u pravi trijumf Subotičkog tamburaškog orkestra, ali je zato naš nastup u glavnoj jeruzalemskoj dvorani - Teatru Jerusalem nadišao sva očekivanja. Nitko ne pamti da je održan tako uspješni koncert. Koncert u Jeruzalemu direktno je prenošen preko radija "Glas glazbe" koji prati u prosjeku 18 % Izraelaca, ali je tijekom prijenosa slušanost dostigla 30 %, tako da ga je pratilo oko milijun slušalaca.

Ono što se ne može zaboraviti, nevjerojatno je oduševljenje publike. Divan je osjećaj kada nakon jednog i pol sata vrhunskog muziciranja, s visokom dozom koncentracije, publika vrati soliste i orkestar četiri puta na bis. A najljepši dio, i najveće ovacije bile su kada smo zasvirali Malo bunjevačko kolo! Sam osjećaj glazbenika kada odsvira ona prva dva akorda, dva puta D-dur, pa onda dva puta A-dur, kada publika osjeti puninu tamburaškog zvuka, jer na tim akordima tambura najbolje zvuči, i kada jedan od solista ustane, počne svirati kolo, jeza prođe kroz tijelo svakog svirača, jer publika tako snažno, s puno emocija odreagira da suze poteknu na oči. Mislim da je naš orkestar davno imao tako dobar i kvalitetan koncert u svojoj karijeri, kao što je to bio koncert u Svetom Gradu Jeruzalemu.

Antonija Piuković

/Uredništvo je zbog zanimljivosti i vrlo emotivnog doživljaja autorice teksta o turneji Subotičkog tamburaškog orkestra odlučilo ovaj tekst u cijelosti objaviti u Subotičkoj Danici za 2005. godinu te je stoga ovdje objavljen samo kraći dio./

Biskup Stambuk susreo se u Uredništvu Zvonika s nekolicinom članova Uredničkog vijeća te ih pohvalio i ohrabrio za daljnji rad

Sveti Tarzicije (+ 257.)

- Rimski klerik ● mučenik ● provomučenik presvete Euharistije ●
- zaštitnik ministranata ● zaštitnik radnika ●
- zaštitnik štovatelja presvete Euharistije ●

Šutljiva povijest

U mnogim našim crkvama ministranti zazivaju svetoga Tarzicija, kao svoga zaštitnika. O svetom Tarziciju znamo vrlo malo. Nema sumnje da je bio štovan svetac. Tradicija pamti da su ga u drugoj polovici 3. stoljeća ubili pogani kad je bolesnicima nosio presvetu Euharistiju. Pogani su ga ubili zato što im nije htio pokazati euharistijski kruh. Bio je ili niži klerik ili đakon. (U klerički se stalež, sve do Drugoga vatikanskog sabora stupalo prvim ostrigom, a onda bi kandidati za svećenički stalež primali "niže redove": svjeconoša, zaklinjalac, čitač i vratar. U više redove je spadao podđakonat, đakonat i svećenički red.) Tako se pretpostavlja da je sveti Tarzicije imao jedan od nižih redova, te je kao takav mogao nositi svetu Pričest. Grob svetoga Tarzicija se nalazi u mauzoleju pape Zefirina u Kalistovim katakombama na Apijskoj cesti u Rimu.

Stihovima opjevano mučeništvo

Njegovo štovanje traje do današnjega dana. Sveti papa Damaz (+ 384.) je pjesmom počastio svetoga Tarzicija, te je dao postaviti ploču sa stihovima na njegov grob. Papa Damaz je svjedok štovanja svetoga Tarzicija, a rođen je samo 50 godina poslije Tarzicijeve mučeničke smrti. Ne bi on postavljao ploču sa stihovima na grob svetoga dječaka da ga Rimski crkva nije štovala. Uspomenu na tijekom povijesti uništeni natpis, sačuvao je samo rukom pisani Ko-

deksu iz Lorcha. Jedna predaja o svetom Tarziciju drži da je mučeništvo doživio kao dječak, dok Damazovi stihovi govore drugačije. Papa Damaz ga u svojim stihovima uspoređuje s Prvimučnikom - svetim Stjepanom. Pa ovako pjeva: "Tko god ovo čitao, neka shvati istovjetnu zaslugu obojice, kojima je biskup Damaz, nakon što su primili svoju nagradu, ovaj natpis postavio. Stjepana su kamenovali Židovi dok ih je on podsjećao na Najboljega. Vjerni đakon je trijumfirao nad neprijateljem i prvi je postigao mučeništvo. Kad je sveti Tarzicije nosio Kristove tajne, a zla ih ruka htjela obeščastiti, on je izbijen radije predao dušu, nego da nebeske udove dade bijesnim psima." Damazov tekst veliča Stjepana s njegove vjernosti, a Tarzicija s njegove ljubavi prema Euharistiji.

Dječak Tarzicije

Damaz ne govori o tome od kolike je važnosti za kršćansku zajednicu bila Tarzicijeva žrtva za vrijeme progonstva cara Valerijana. Poznato je da su život i djelo svetih rimskih prvomučenika obučeni u legende. Legendama je draži tako "oplemenjen" oblik Damazovog teksta da u Tarziciju vide dječaka. Gledano povijesno, ni jedna ni druga interpretacija nije kadra dokazati, niti može opovrći činjenicu da je Tarzicije postao prvi poznati mladi ministrant u Crkvi. Interpretacija koja Tarzicija prikazuje kao dječaka je uzela maha posebno onda kad je lik svetoga Tarzicija kao dječaka ušao u znamenit

Wisemanov roman "Fabiola". (Nicholas Wiseman /* 1802. + 1865./ bio je westminsterski nadbiskup, a njegov Roman "Fabiola" iz 1854. bio je poticaj za povećani interes kršćana za kršćanstvo

iz katakombi. Roman je doživio brojna izdanja i prijevode. Izdan je i na hrvatskom jeziku).

Udruge mladih i jedna rimski crkva nose ime svetog ministranta

Zahvaljujući tom romanu ponovno je početkom 20. stoljeća oživjelo štovanje svetoga Tarzicija. Tako je 1920. godine u Rimu osnovana Nadbratovština svetoga Tarzicija, koja je imala zadaću da među mladima pobudi veće štovanje presvete Euharistije, a posebno da mlade oduševi za nedjeljnu svetu Euharistiju. Još dva vrlo stara dokumenta govore o svetome Tarziciju, od kojih jedan spominje njegov grob u mauzoleju pape Zefirina. Premda njegovoga imena nema u najstarijim martirologijima, kasniji ga već spominju. 1939. godine grad Rim je dobio veliku crkvu posvećenu svetom Tarziciju.

Blagdan svetog Tarzicija se slavi 15. kolovoza. Prikazuju ga u odjeći rimskog dječaka ili kao đakona s palmom, kamenjem i hostijom. Francuski kipar Falguire (1831-1900) prikazuje ga prostrta na zemlji kako u rukama stišće Euharistiju. Taj se kip čuva u pariškom Louvreu. Zaštitnik je radnika i ministranata, mladih članova Katoličke akcije u Italiji i štovatelja presvete Euharistije.

*U obiteljskoj kući pružamo
usluge čuvanja i stručne njege
starih i nemoćnih osoba.*

Informacije na telefon:

024/522-715

mobtel: 064 - 143 3932

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

“Srcem razgovara s Bogom tko traži i vrši Božju volju”

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Nadahnut, najvjerojatnije, riječima iz Molitve Gospodnje: “Budi volja Tvoja kako na nebu tako i na zemlji”, a jednako tako svojim učiteljima, posebno sv. Terezijom Avilskom, naš Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić posvećuje posebnu pažnju volji Božjoj, kao bitnoj sastavnici molitve. On zapisuje: “Tko se odaje molitvi neka se prilagodi Božjoj volji” (Blago duše, 378). Dodaje, među ostalim: “Molitva, ujedinjenje s Bogom po molitvi”, isto je što i “Božjoj volji podvrgavanje” (Th. p. 685). Tko se moli treba “Svoju volju u Božjoj volji skuhati” (BM, 179). “Kuhanje” volje molitelja u Božjoj volji treba imati takav učinak da ljudska volja “izvjetri”. Kad pak “izvjetri volja ljudska”, duša postaje tako slobodna da dozvoljava Bogu da “svoje upiše na samom dnu, (dubini)” moliteljeve duše (ondje). U jednom od brojnih vlastoručnih zapisa, neprestano se pita “Što učiniti kako bi se Isusu svidjeli” i odgovara da “to treba biti neprestana tema razmišljanja molitelja, i u svakoj poteškoći, koja je vezana uz život, kako se ne bi nikada protivio volji Božjoj.” (Ljetopis samostana u Somboru, 19. siječnja 1925). U nastavku dodaje: “To je jasna istina, a ne misticizam.”

Razrađujući temu o Božjoj volji, o. Gerard ističe da je volja Božja u konkretnosti: “Da nam treba biti milo samo ono što je Isusovo djelo” (Thp., 843). A kako bi to bilo moguće potrebno je: “da tijelo i duša, u Isusu nađe sve želje, a čovječje želje neka se zamijene Isusovim željama”. Tada se događa da u molitvi “gledamo očima Isusovim, slušamo Isusovim ušima, a djelujemo Isusovim rukama” (ondje). Drugim riječima, to znači da je potrebna prije svega vjera, pomoću koje razmišljamo u kategorijama Evanđelja, i tako otkrivamo koje su Isusove želje. Ističemo duhovnu slobodu: “Tko u kategorijama vjere razmišlja i moli,” na toga pada više kiše Božje milosti ... i sva suradnja s milošću ima za učinak: “Da po jednoj kapi te kiše nestaje protivljenje Božjoj volji... nestaje svaki mrak”. Duša postaje sposobna “razmatrati o pojedinim istinama, vršiti svoje poslove” (Biser m., 201).

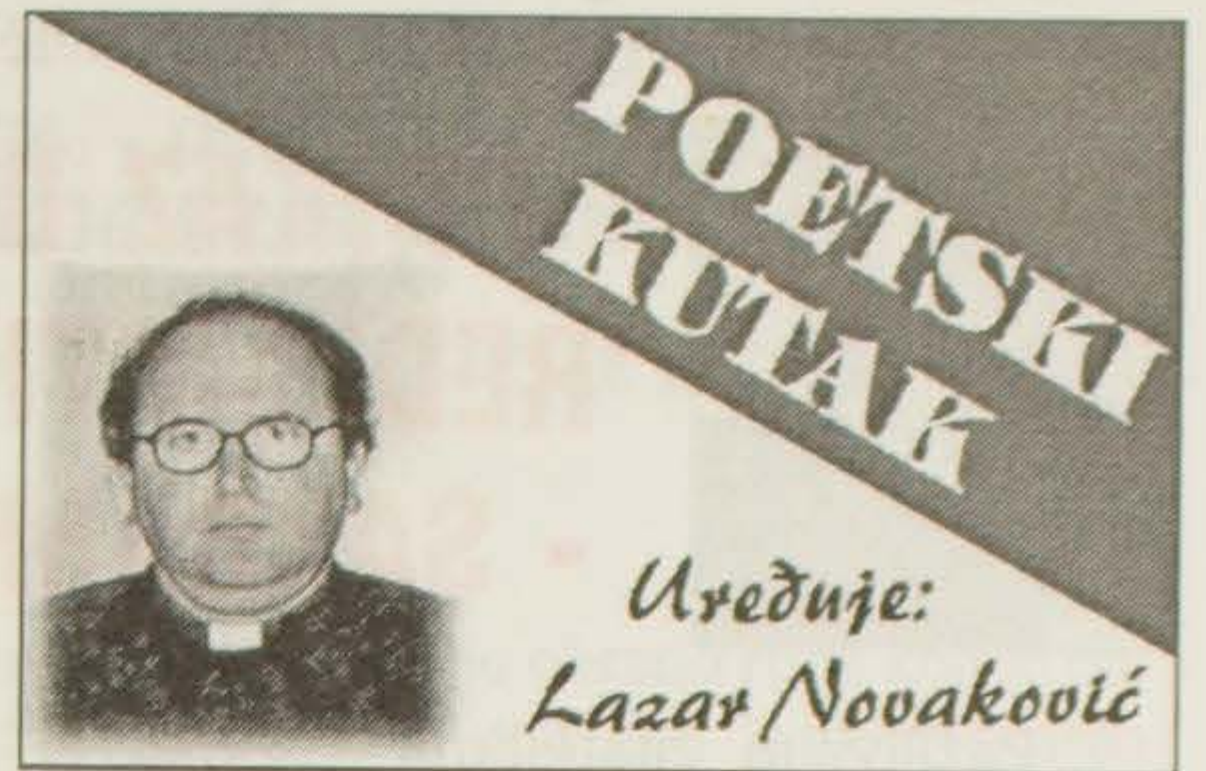
Kad vjerom prihvatimo “svetu volju” Božju postajemo “kao orgulje Božje svete volje, koje ili ne sviraju ili ako sviraju, sviraju po volji Božjoj” (Biser m., 115).

Molitvi koja izvire iz vjere priskače u pomoć bogoslovna nada, zato što po bogoslovnoj kreposti nade “Molitva dobiva (dimenziju) prebivanja u nebu” (Th. p., 66), što znači da je molitva eshatološka stvarnost. Dok je “vjera svjetlost, a ljubav početak nebeske gozbe već na zemlji, nada je sretno trgovanje, razmjena zemaljske za nebesku stvarnost” (Th.p., 66). Dakle, nada osposobljava molitelja da bira, da se “jagmi”, ističe o. Gerard, kako bi u konačnici stigli na “nebesku gozbu s Isusom, s Anđelima i Svetima” (ondje). Bez bogoslovne nade “Ne možemo uzletjeti Stvoritelju dokle ne svladamo svoju volju, tog kućnog kradljivca”. Ne možemo zbog toga imati svetu slobodu. “Kako bismo postigli slobodu, potrebno je svu sebičnost i strast otresti s krila duše, a posebno stresti blato grijeha... jer zemaljsko i vremenito vežu nas za zemaljsko a duhovno podiže k Bogu” (Biser m., 143).

Rezultat dinamizma vjere i nade je u tome što “Isus (po tom dinamizmu) postaje duši jelo, vrt pun cvijeća i slatkog voća na temelju nauka sv. Ivana od Križa” (Biser m., 8). To znači, u logici prethodnih Gerardovih navoda, kada se “duša hrani istinama vjere” i kad pomoću kršćanske nade bira te istine, otvara put, susretu s Isusom, punom ljubavi: “Isus postaje jelom, vrtom punom cvijeća, i slatkog voća”. U logici svega navedenoga dosljedan je Gerardov zaključak: “Tvoja volja (Bože) je najbolja a moja je najgora, slijepa i okrutna. Zato ću Tebe držati za upravitelja i kralja moje volje. Moja je volja ropkinja (sebičnosti i strasti) a ne slobodna. Jedina je sloboda nju Tebi žrtvovati” (Razg. s Isusom, 71, 72).

U prošlom broju Zvonika, slijedeći Gerardova razmišljanja o molitvi, ustvrdio sam da “molitva liječi ljubav” a iz ovog nastavka, na temu molitve, možemo razabrati zašto “molitva liječi ljubav”. Liječi ljubav duše zato što dinamizmom vjere i nade oslobađa dušu od sebičnosti, od sebeljublja i dozvoljava da duša bude slobodna poput “lopte s kojom se Mali Isus igra” (Bm., 134).

Danas, kada postoje toliki molitveni pokreti, ovo Gerardovo razmišljanje je vrlo aktualno, kako molitva ne bi postala “opijanje”, nadomjestak, kao droga, već oblik “nehinjene ljubavi”!

Maja Mikić rođena je 29. VI. 1944. u Vidovicama. Osmogodišnju školu pohađa u rodnom mjestu i u Đakovu. Po završetku škole ulazi u samostan Milosrdnih sestara svetoga Križa u Đakovu.

U Osijeku završava srednju i višu medicinsku školu. Živi i radi u Zagrebu na Šalati. Pjesme piše povremeno i prigodno želeći razveseliti one s kojima živi.

Zastupljena je i u zavičajnoj zbirci rodne župe *Skriveno nosim breme*.

MAJCI BOŽJOJ

O Marijo, Majko!
Ti Djevice sveta!
O najljepši cvijete
Našega planeta!

Ti mirisom svojim,
Ljepotom i sjajem,
Uze našeg Šimu
U borbu sa zmajem.

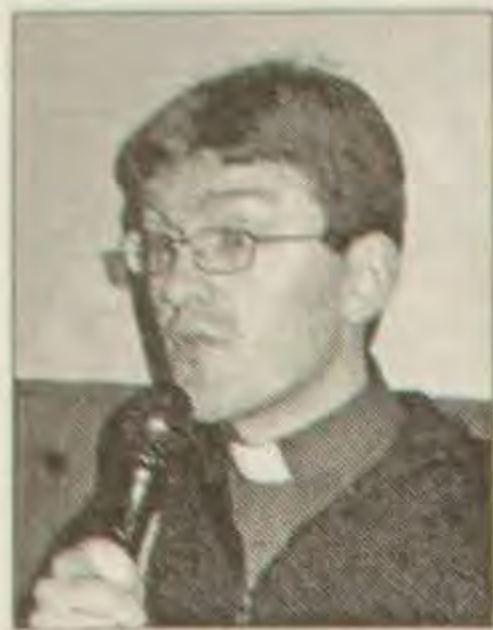
Koji tvoju petu
Od početka vreba,
Da se spasi rod Tvoj
Svećenika treba.

Zato našeg Šimu
Ti jačaj i štiti,
Da radosno može
Tvom sinu služiti!

Svećeništvo nek živi
Pod Tvojim pogledom!
Svako djelo njegovo
Okruni pobjedom!

Čitav život njegov
Nek je Tvoja dika!
Čuvaj Majko našeg
Ti mladomisnika!

Maja Mikić

Piše: Mirko Štefković

PRIKAZ DOKUMENTA "REDEMPTIONIS SACRAMENTUM - SAKRAMENT OTKUPLJENJA"

Pažljivijim čitateljima *Zvonika* sigurno nije promakao uzgredan navještaj prikaza ovog dokumenta. Naime, u ovogodišnjem četvrtom broju, u istoj rubrici je predstavljen dokument "Ecclesia de Eucharistia", gdje se spominje Papin poziv na vjerno poštivanje liturgijskih propisa. To pogotovo važi kada je riječ o Euharistiji, otajstvu povjerenu rukama svećenika, koje je "preveliko da bi si netko dopustio slobodu s njim postupati prema vlastitoj prosudbi i bez poštivanja njegovog svetog značaja i univerzalnosti" (usp. EE 52).

Kongregacija za bogoštovlje i stegu sakramenata je 23. travnja 2004. objavila gore naslovljeni Naputak o liturgijskim normama vezanim za Euharistiju. On po sebi ne donosi značajnih novina, nego poziva na vjerno pridržavanje već postojećih odredaba, te na uklanjanje eventualnih zloraba. Sveta liturgija je, ustvari, usko povezana s načelima nauka, te uporaba neodobrenih tekstova i obreda posljedično može pridonijeti slabljenju pa i gubljenju veza između molitve i vjerovanja (usp. RS 10). Naime, po tom starom načelu vjernici vjeruju onako kako mole, tj. molitvom oblikuju svoju vjeru. Stari crkveni oci bi zato znali upitati: reci mi što moliš, pa ću ti reći što vjeruješ. Tako po riječima **mons. Angela Amata**, tajnika Kongregacije za nauk vjere, zlorabe više od izraza slobode, često su plod površnog poznavanja ili čak nepoznavanja velike biblijske i Crkvene Predaje o Euharistiji. Prava sloboda, naprotiv, čini ono što je dostojno i pravedno u slavlju ovog sakramenta, te vjerno čuva tu unutar-nju povezanost između ispovijedanja vjere i njezina slavljenja.

Ovaj se dokument stoga treba čitati pozitivnim gledanjem na liturgijske propise, koji su, naročito u slučaju Euharistije, konkretan odraz njezine crkvenosti. Čitav dokument je prožet zahtjevom liturgijske duhovnosti i pastoralala. Prije svega Euharistija je izraz vjere cijele Crkve. Ona je mjesto iskustva otajstva, pri čemu se liturgija poima kao put koji vodi ka otajstvu, a njezini

propisi poput znakova koji prema njemu usmjeravaju. Euharistija je mjesto življenog zajedništva, na koje se sabiremo pozvani odozgor. Zato je bitno poštovanje razlika između, također odozgor, primljenih darova, koji predstavljaju uvjet i mogućnost zajedništva. Unutar te logike se nalazi i nužnost zaređenog svećenika za slavljenje Euharistije u Kristovoj osobi, a isto tako i "pravo" vjernika na njezino dostojno slavljenje.

Upuštanje u konkretne detalje, karakteristika je koja ovaj dokument razlikuje od mnogih drugih. Slavlje Euharistije treba odražavati žrtvenu narav sakramenta, a ne samo onu gozbenu. O ovome se je već 1992. godine oglasila i Kongregacija za nauk vjere pismom "Communio notio - Pojam zajedništva", gdje se ukazuje na opasnost prevelikog naglašavanja horizontalne dimenzije zajedništva, tj. našeg preaktivnog slavljenja, pri čemu se može dogoditi da vertikalna dimenzija zajedništva, tj. slavljenje Boga, padne u sjenu. Propovijedati za vrijeme mise nije dopušteno laicima, dok su svećenici pozvani ne koristiti to mjesto za politiku i svjetovne teme na uštrb Božjoj Riječi. Euharistija po svojoj naravi nije mjesto za probe i osobnu samovolju, stoga valja izbjegavati određene velikodušne ekumenske inicijative, koje su protivne euharistijskoj disciplini. Elementi ostalih religija nemaju svoje mjesto u Euharistiji, koja se također ne može slaviti na nekršćanskim svetim mjestima. Novina dokumenta je da se među akolite u služenju kod oltara mogu uvrstiti i ženske osobe. Glede pričesti, dopušteno ju je primiti dvaput u istom danu. Nadalje, još se veoma toplo preporučuje oživljavanje prakse euharistijskog klanjanja.

Ovim dokumentom se želi pomoći vjernicima da dožive iskustvo učenika iz Emausa, koji su prepoznali Isusa u lomljenju kruha, te ih dovesti do većeg poštovanja i vjere u Presvetu Euharistiju, što je u jednoj većoj milosti za čitav Božji narod.

Hrvatske katoličke
Internet stranice (XXX.)

Filozofski fakultet
Družbe Isusove
www.ffdi.hr

Jedna od nekoliko katoličkih visokoškolskih ustanova u Hrvatskoj jeste i Filozofski fakultet Družbe Isusove na Jordanovcu. Svoju bogatu i raznovrsnu Internet stranicu ovaj fakultet već niz godina ima na adresi:

www.ffdi.hr

Na početnoj se stranici nudi nekoliko osnovnih podlinkova, od kojih su najinteresantniji "mapa weba" i "forum". Pod prvim se nalazi niz informacija o fakultetu, kao što su one o ustroju fakulteta, obavijesti, studiji, knjižnica, studentski linkovi i sl., dok je za mlade svakako osobito interesantan forum na kojemu zainteresirani nakon registracije mogu sudjelovati u diskusijama na različite teme. Stranica je u prvome redu namijenjena studentima, kako potencijalnim tako i aktualnim, ali nudi i niz drugih informacija koje mogu biti od značaja i drugima, npr. o znanstvenim skupovima u organizaciji fakulteta, fakultetskim časopisima itd.

Mnogi su studenti iz Subotičke biskupije svoju teološku naobrazbu stekli na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. No, uloga bačkih sinova na ovom fakultetu nije samo pasivno-recipientna, već je jedan od najvećih bačkih bujvevačkih umova, Tomo Vereš bio njegov dugogodišnji profesor koji je ostavio neizbrisivi trag u povijesti ove ustanove.

s. b.

Piše: dr. Andrija Kopilović

22. 08. 2004. - DVADESET I PRVA NEDJELJA KROZ GODINU

Iz 66,18-21; Heb 12,5-7.11-13; Lk 13,22-30

Bog - naš Otac!

Vjera u Krista od nas traži zalaganje, promjenu mentaliteta i života. To nije uvijek lako. Naša povezanost s Bogom traži odvažnost da usklađujemo svoj život sa zahtjevima koje on pred nas postavlja. Razmišljanje pisca poslanice Hebrejima o odgoju, koji smo čuli u ovom odlomku, vrlo je lijepo. Odgojitelj ima pred sobom sliku onoga što želi ostvariti ili postići kod odgajnika. Pisac pretpostavlja da je odgojitelj roditelj. Roditelj ne može ne voljeti svoje dijete. Bog je u najljepšem i najpotpunijem smislu roditelj i on ne može ne voljeti svoja stvorenja, napose svoju djecu. Pred njim je sva naša budućnost i jedina je njegova želja da nas učini baštinicima svoje božanske naravi. Bog ne kažnjava.

Ali Bog u odgojnom procesu "uskraćuje" ono što nas od njega može udaljiti, a napose od konačnog cilja. Nama se čini da je to kazna. A u biti je to "odgojiteljska ljubav" koja snagom ljubavi ne može dopustiti ono što nam škodi. Stoga nas pisac i upozorava da pod kušnjama i teretom Božjega zahvata u naš život, koji nam je teško prihvatiti, moramo biti hrabri te uspraviti "ruke klonule i koljena klecava".

29. 08. 2004. DVADESET I DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU

Sir 3,17-18.20.28-29;
Heb 12,18-19.22-24a;
Lk 14,1.7-14

Savez koji traje

Židovi su sav svoj život oslanjali na Savez koji su nekoć po Mojsiju sklopili s Bogom na Sinaju. Neki su od njih, postavši kršćanima, smatrali da je Isus Mesija Božji, koji je došao ispuniti taj Savez. Ta im je nova vjera bila pokolebana progonstvom. A sve je to u njima budilo želju da se vrate natrag, da žude za starim povlasticama. Ta je napast uvijek prisutna i među kršćanima. Ovaj odlomak poslanice Hebrejima koju danas čitamo poticaj je pisca da razmislimo o nemogućnosti povratka na "stare putove". I naša je dnevna napast bježati od novoga i naslanjati se na nešto u čemu imamo iskustvo pa ne vidimo da pred nama Bog otvara nove putove i stavlja nove zahtjeve. Stoga je naš program neprestano oslanjanje na Isusa Krista, ali ne samo snagom spoznaje nego više i vrlo konkretno nasljedovanjem Isusa koji je uvijek u svakoj novoj okolnosti postupio prema Očevoj volji. Dakle, i naš je program biti trajno novi kršćanin.

5. 09. 2004. - DVADESET I TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

Mudr 9,13-18b; Flm 9b-10.12-17; Lk 14,25-33

U Kristu nema više roba

Za svog zatočeništva u Rimu, Pavao je obratio roba koji je pobjegao od jednoga kršćanina. Onezim, rob koji je sam postao kršćaninom, vraća se svome gospodaru s Pavlovom preporukom. Dobro je da Crkva u zajednici čita i ovu vrlo kratku ali značajnu poslanicu apostola Pavla koja nam je ostala sačuvana. Većina ljudi, pogotovo odgovornih i u raznim službama, "nemaju vremena" za obične i male stvari. Orijaš kršćanstva, apostol Pavao, imao je vremena, a još više srca zauzeti se za jednu vrlo običnu i malenu stvar: zaštititi svoga novog vjernika pred njegovim inače kršćanskim vlasnikom. Iz ove kratke poslanice vidimo dubinu Pavlove duše kojom tumači da veliki poziv i još veći poslovi ne smiju gasiti dimenziju ljudskoga i prezreti neznatne stvari. Život se sav sastoji od takvih malenih stvari i jao nama ako gradimo život samo na

"velikim potezima". Veliki potezi su ogromne stijene, kamenje, ali ako nema "vezivnog tkiva", zgrada se ruši i postaje to ruševina "veoma velika". Pouka dakle ovoga odlomka za svakog kršćanina je ona temeljna: biti najprije čovjek! Biti pravi čovjek, biti Kristov čovjek! Tada ćemo imati i srca i vremena za "male stvari".

19. 09. 2004. - DVADESET I PETA NEDJELJA KROZ GODINU

Am 8,4-7; 1 Tim 2,1-8; Lk 16,1-13

Moliti za sve ljude

Pavao svome suradniku označuje razmjere kršćanske molitve. Ona obuhvaća sve ljude i njihove potrebe. To je sadržaj "vjerničkih molitava" koje molimo nakon Vjerovanja. Nalazimo se upravo u vremenu velikih promjena na društvenom i političkom polju. Mi kršćani nismo dovoljno svjesni što je i kakva je naša uloga u tim presudnim časovima. Zaboravljamo ovu širinu Pavlove poruke koja je danas izražena čak i kao zahtjev. On zahtijeva da se moli za one koji su na vlasti. Naš kršćanski udio u toj odgovornosti ne može nitko nadomjestiti. Mi smo oni koji kod Boga Svemogućega možemo i trebamo izmoliti blagoslov za odgovornu službu koju obnašaju ljudi na vlasti. Previše je profano pa je zato postalo i bezbožno ponašanje pojedinih ljudi, jer nemaju iza sebe blagoslov i molitvu jedne zajednice koja sebe prepoznaje kao posrednicu sa i u Isusu Kristu. Dakle, molitva posredništva po Isusu Kristu je naše zvanje u svakom, pa i političkom svijetu i baš o toj molitvi ovisi jako puno i sve ono što nas čeka u budućnosti.

12. 09. 2004. DVADESET I ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU

Izl 32,7-11.13-14;
1 Tim 1,12-17; Lk 15,1-32

Bog prašta

Timotej je bio jedan od Pavlovih suradnika. Pavao mu je upravio dva pisma. Danas čitamo početak drugoga Pavlovog pisma

Timoteju. Pavao govori o Božjem milosrđu koje je obilno osjetio u svom životu. Značajno je ovo pismo i zbog načina kako pouku o velikim Božjim tajnama Pavao povezuje sa svojim životom. On piše učeniku i prijatelju. Poučava ga o vrlo važnoj, spasenjskoj istini - o Božjem milosrđu. Kao najjači dokaz za to on ne donosi ni biblijske ni teološke dokaze, nego vrlo ponizno pred prijateljem otvara svoju dušu i svjedoči ono što je on doživio po toj vjeri i po Božjem milosrđu. Taj i takav govor biva najglasniji jer snaga argumenata nije jača od snage vlastitog iskustva, a pogotovo ako je to iskustvo izneseno u punoj istini, poniznosti i ljubavi. Živimo u vremenu u kojem su pali mnogi i različiti argumenti za mnoge vrednote. Ali baš zato danas više nego ikada vrijede argumenti istine, poniznosti i ljubavi koji mogu biti vlastito svjedočanstvo. Zaputimo se u tajne svojega života, pogledajmo dubine svoje savjesti i tamo ćemo naći kako je Bog i nama učinio velike stvari kojima možemo svjedočiti o istini. No osobna svjedočanstva imaju snagu samo ako su praćena poniznošću.

PROSLAVA SV. ANE U PANČEVU

U ponedjeljak 26. srpnja svečano je proslavljen spomendan sv. Joakima i sv. Ane u istoimenoj crkvi u našem gradu. Ta zgrada je zadužbina obitelji Weifert. Tako je sv. Ana, uz sv. Karla Boromejskog, suzaštitnica našeg grada. Poslijepodne održane su dvije sv. mise: na mađarskom jeziku u 17 sati, i u 19 sati na hrvatskom jeziku. Mali broj vjernika bio je prisutan na misama, a uzrok tomu je bila kiša i prohladni vjetar.

Obje mise predvodio je **preč. János Fiser**, dekan južnobanatski, koji je na početku svake mise rekao da je ovo proštenje ujedno i prigoda da se vjernici našeg grada oprostite od prvog susjeda **vlč. Józsefa Mellara**, župnika iz Ivanova. On je odlukom zrenjaninskog biskupa imenovan župnikom u Padeju. Vel. Mellar je propovijedao na obje mise.

Na kraju mise župnik **Mihály Erős**, u svojstvu domaćina, uputio je riječi zahvale kolegama svećenicima, te časnim sestrama **s. Zori** i **s. Karmeli** koje su došle iz Zemuna. Dirljiv je bio susret vjernika nakon mise sa s. Karmelom koja je više desetljeća provela u Pančevu.

Velečasnom Mellaru smo svi skupa poželjeli puno uspjeha u novoj sredini.

Nenad Ješić

SLAVLJE U KONAKU

U Konaku, malom banatskom mjestu svečano je proslavljen blagdan sv. Ivana Krstitelja, zaštitnika crkve koja je sagrađena 1895., a ponosi se i prekrasnim zvonom. Konak je filijala župe Boka a nalazi se između Zrenjanina i Vršca, blizu rumunjske granice. U ovom selu uz Srbe žive i katolici Mađari i Bugari. Svetu misu je predvodio župnik iz Vršca **preč. László Gyuris** u zajedništvu s dekanom i domaćim župnikom **Tiborom Konczom** i s visokim gostom iz Njemačke **dr. Rudolfom Heinom**, opatom premonstranaca iz Hamborna, kao i **o. Jelenom Janezom**. Prigodnu propovijed na mađarskom jeziku održao je predvoditelj misnog slavlja, a na hrvatskom o. Janez. Pjevanje je pratio na sintisajzeru **Sándor Luncz** iz Neuzine. Poslije sv. mise slavlje je nastavljeno u prostorijama mjesne zajednice gdje su požrtvovalni vjernici uz molitvu i oduševljeno pjevanje mađarskih i bugarskih pjesama počastili svoje drage goste. //J. J.//

PROŠTENJE U JERMENOVCIIMA

Puna crkva - puna duša

U Jermenovcima je svečano proslavljen blagdan sv. Joakima i Ane, zaštitnika župe. Lijepo vrijeme nakon obilnih kiša proteklih dana učinilo je da se još više ljudi okupi u Božjoj kući koja je u obnovi. Pohrlili su u ovo lijepo i priprosto svetište u neogotičkom stilu ministranti, članovi župnoga vijeća, pjevači i svećenici. Svetu misu je predvodio **mons. Tibor Koncz**, dekan osrednjeg dekanata, a asistirao mu je domaći župnik **mons. Lajos Erős**, koji usprkos poodmaklim godinama djeluje marljivo i sustavno na cjelovitoj obnovi župe kao da ima dvadeset godina; zatim su koncelebrirali župnik iz Beodre (Novo Miloševo) **László Bóvíz** i **mons. Jenő Tietze**, generalni vikar i zrenjaninski župnik, dok je salezijanac **Janez Jelen** bio na raspolaganju za ispovijed. Propovijedao je ivanovački **József Mellár**. Na kraju svete mise gospodin župnik se zahvalio svoj subraći svećenicima na suradnji na tom lijepom slavlju, a naročito propovjedniku, koji je tako lijepo i aktualno propovijedao na slavlju. Ujedno je pozvao sve vjernike i stanovnike tog mirnog i lijepo uređenog banatskog sela, da i nadalje ostaju složni i žive u zajedništvu, kao jedna čvrsta obitelj. //J.J.//

SAČUVAJTE SVOJE ZDRAVLJE

Kada pitate ljude što im je najvažnije na svijetu, 80 % njih će vam odgovoriti da je to zdravlje. Međutim, veoma mali broj to zaista misli.

Uglavnom očekujemo od drugih da vode računa o nama. Kada ćemo shvatiti da liječnici nisu tu da bi nas liječili, nego da bi nam pomogli da očuvamo naše zdravlje. Bar bi trebalo tako biti.

Smatram da je važno na vrijeme voditi računa o svom zdravlju. Da li se slažete s tim? Da li želite ostati zdravi? Da li mislite da će, ukoliko se pojavi bolest, gomila lijekova biti rješenje vašeg problema?

Da li želite da zajedno nešto poduzmемо? Možemo li krenuti bez izgovora? I možemo li bez one čuvene rečenice: od sutra prestajem...? Da li možemo SADA prestati pušiti? Ne još samo ovu cigaretu pa više neću, nego odmah!? Što nas sprječava u tome? Možemo za početak prikupljati informacije i razmišljati svojom glavom. Priključite se nekoj organizaciji koja propagira zdrav način života, družite se s ljudima koji imaju informacije, oni vam mogu pomoći. Otvorite se za nova saznanja. Fizička aktivnost mora nam biti sastavni dio života. Možemo malo više šetati, voziti bicikl, vježbati kod kuće ili u fitness centrima. A onda ishrana i suplementi (dodaci ishrani). Smatrate da vam dodaci nisu potrebni?

U pravu ste, ali pod uvjetom da živite u nekoj zemlji koja nije bombardirana, da niste ozračeni, da pijete čistu vodu, udišete čist zrak, jedete namirnice koje ne sadrže pesticide, herbicide, umjetne arome i boje, antibiotike, ako ne živite pod kroničnim stresom, ukoliko u vašoj okolini nema virusa, bakterija, gljivica, prašine, elektrosmoga...

Više se ne postavlja pitanje oko toga da li dodaci trebaju, nego koliko i kada. Kad počnete koristiti suplemente, potrebno je da znate napraviti razliku između prirodnih i sintetičkih nadopuna, da pročitate etiketu koja se nalazi na bočici, obratite pažnju da proizvod ima FDA kontrolu.

Također možete postavljati pitanja, davati prijedloge o čemu biste voljeli čitati, kako da vam pomognemo ukoliko je već nastalo oboljenje, kako da spriječimo određenu bolest...

Javite nam se, jer odgovor na vaše pitanje može pomoći i drugima.

Pitanja i prijedloge možete davati na tel: 063 88 96 256

ili slati na e-mail: bojana024@yahoo.com

Bojana

Dužijanca 2004.

Kruh molitvom i dlanom isprošen

Dobitnici Antušove nagrade 2004.

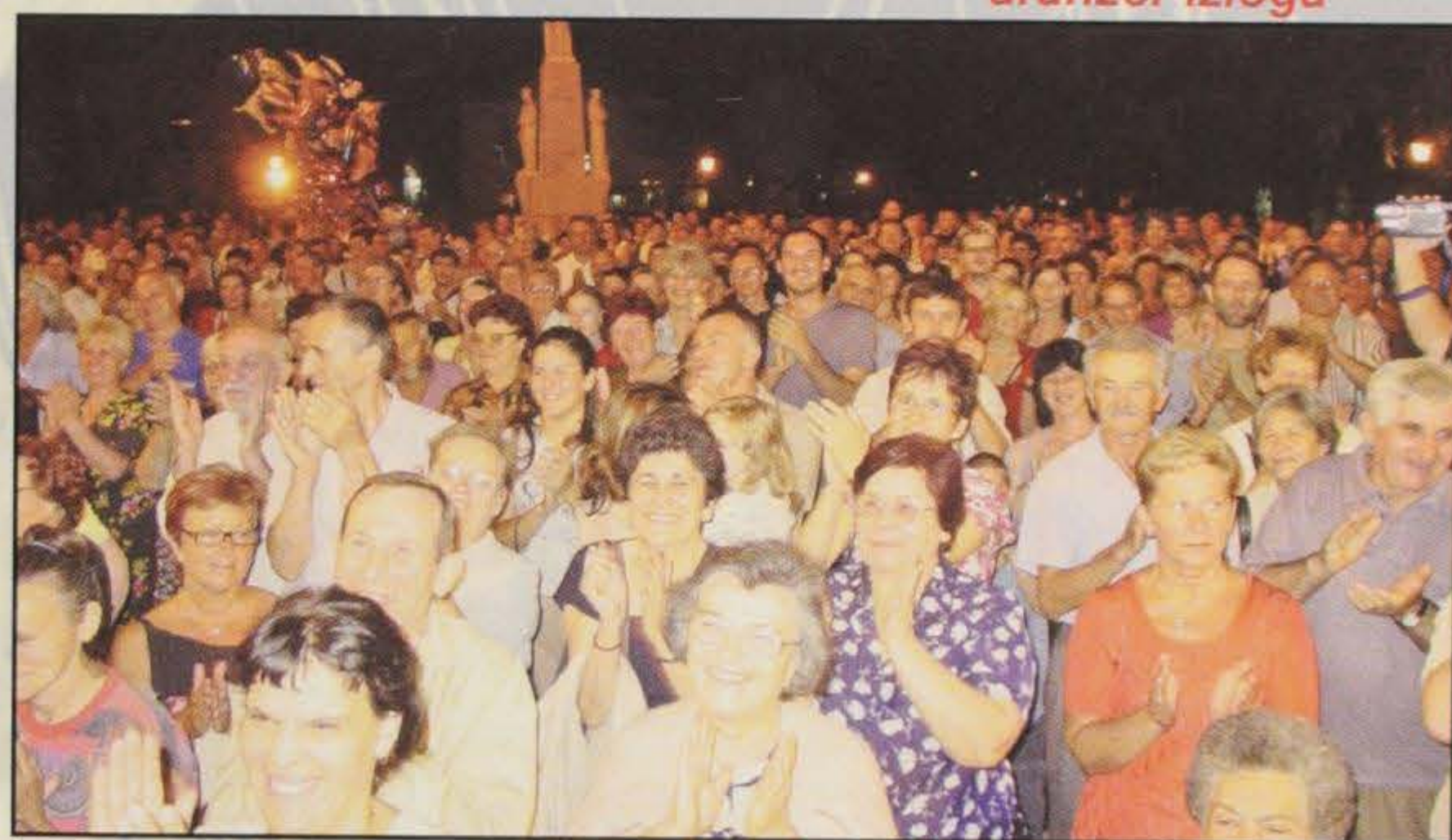
Izložba slamarki privukla je veliku pažnju

Dejan Kovač najbolji aranžer izloga

Natjecanje za "najlipče parove" privuče svake godine brojnu publiku na glavni gradski trg

Dr. Andrija Kopilović predstavlja bandaša i bandašicu Dužijance 2004.

"Najlipči parovi" - pratioci bandaša i bandašice

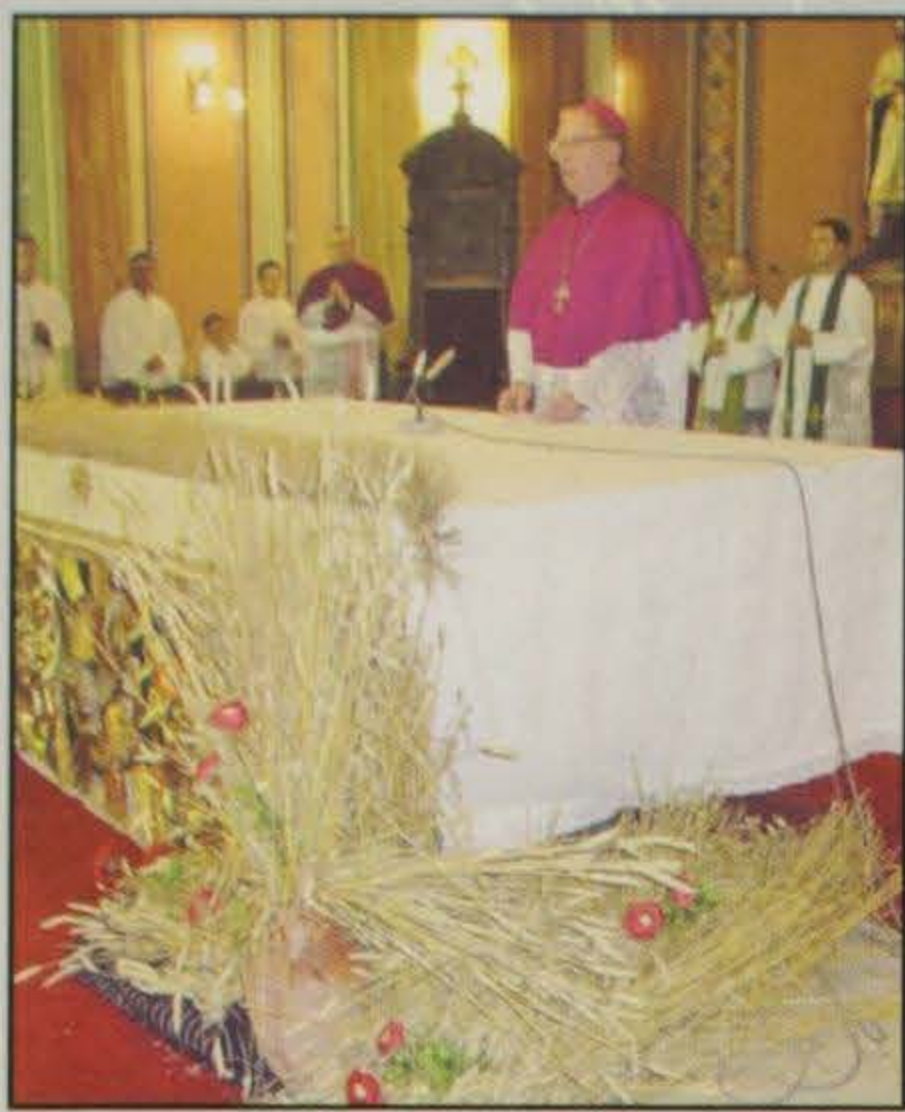
Mladi rado pomažu u pripremi Dužijance

Bać Grgo, njihov učitelj to radi ovako...

Kruna i karuce spremne za povorku

Doček biskupa mons. Slobodana Štambuka i večernja molitva u katedrali

Izložba starih oruđa na trgu Sv. Terezije

Malo poziranja pred polazak ...

Pred crkvom Sv. Roka koja je kolijevka Dužijance

Kruna ovogodišnje Dužijance (rad Mare Ivković Ivandekić)

Svečana sveta misa zahvalnica održana je pored katedrale na improviziranom oltaru

Biskup Štambuk bio je oduševljen i oduševio je sve...

Dio vjerničkog mnoštva na misi zahvalnici na kojoj su se mnogi pričestili

Ugledni gosti poslije mise pješice su se zaputili na Trg a nakon njih krenula je povorka predvođena barjakom Dužijance koju su nosili konjanici u staroj graničarskoj nošnji

S nama su zahvaljivali za kruh svagdašnji i radovali se Mađari, Česi, Slovenci (na slici) ali i Srbi, Njemci... naravno i naša braća i sestre iz rep. Hrvatske, Bosne i Hercegovine te naši bački Šokci - Hrvati

Budućnost dužijance osigurana (djeca iz vrtića Marija Petković i brojna druga djeca u povorci)

Naravno, najponosniji i najradosniji bili su domaćini Bunjevci - Hrvati

Mali Matija izdvojio se iz povorke i donio biskupu jedan klas žita

Stari narodni običaj završetka žetve: škropljenje mekinjama da dogodine bude žita kao mekinja, i vodom da žito bude čisto kao voda

Starog Žednika

Tavankuta

Bajmoka

Đurđina

**BANDAŠI
I
BANDAŠICE
DUŽIJANCE
2004.
IZ ...**

Sombora

Ljutova

Svetozara Miletića

Male Bosne

DVOSTRUKA SVEČANOST U ALJMAŠU

Aljmaš je u nedjelju 1. kolovoza proslavio tristotu obljetnicu Gospina svetišta (1704-2004) i posvetu nove crkve. Dvostruku svečanost predvodio je đakovački i srijemski biskup **Marin Srakić** u koncelebraciji s pomoćnim biskupom **Đurom Hranićem**, tridesetak svećenika, župnika i redovnika, brojnih redovnica i oko tri tisuće Aljmašana i hodočasnika iz Osijeka i ostalih mjesta. Svečanost su svojom nazočnošću uzveličali i premijer **Ivo Sanader**, predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks**, ministri **Božo Biškupić** i **Berislav Rončević**, više slavonskih saborskih zastupnika, župan Osječko-baranjske županije **Krešimir Bubalo**, predstavnici republičkih, županijskih, gradskih i općinskih vlasti, projektanti nove crkve **Maja Furlan Zimmermann**, **Iva Gajšak** i **Mirko Buvinić**, autor vitraja i mozaika u novoj crkvi akademski slikar **Vladimir Meglič**, brojni novinari, mnogi gospodarstvenici, darovatelji, sponzori i ostali gosti. Na početku obreda biskup Srakić izrazio je srdačnu zahvalnost i dobrodošlicu, a pozdravnu riječ izrekao je aljmaški župnik i upravitelj svetišta **Ante Markić**. Podsjetio je na protekla tri stoljeća, kazavši kako su kroz to dugo vremensko razdoblje Gospino svetište u Aljmašu i Aljmašani imali svojih uspona i padova, sjajnih i tamnih dana. No, sve su to, i dobro i zlo, preživjeli i nadživjeli upornom ustrajnošću, neiscrpivom vjerom, neumoljivom nadom i marljivim radom. U tri posljednja stoljeća kojih se danas spominjemo, Aljmašani i aljmaški hodočasnici natapali su se ljubavlju prema svome domu i obitelji, prema svojoj rodnoj zemlji, prema svojim rijekama prijateljicama Dunavu i Dravi, prema svojoj odvjetnici nebeskoj Gospi od Utočišta, istaknuo je župnik. Zatim se prisjetio neizmjereno teške i tužne godine 1991., kad su, na početku Domovinskog rata, prognani iz svoga mjesta svi aljmaški žitelji i žitelji okolnih mjesta. Aljmaški starci i starice, bolesnici i djeca, nošeni rukama hrvatskih vojnika i policajaca, u posljednji su čas našli spas na dunavskim teglenicama. Mjesto je opljačkano, a Gospina crkva sustavno uništena. Ni to, ni još mnogo toga nije slomilo duh i vjeru puka. U bezizglednoj tami sinula je i radosna zraka: u prognaničkoj godini 1992. gotovo čudesno nađen je i spašen zavjetni Gospin kip, kazao je župnik. Upravo 1. kolovoza 1998. Aljmašani se trijumfalno vraćaju u svoj dragi, ali opustošeni Aljmaš. I evo danas, na isti datum ove godine svi se mi ovdje pridružujemo još jednome velikome aljmaškom, biskupijskom, slavonskom, hrvatskom, vjerničkom događaju: posveti novosagrađene aljmaške, Gospine crkve, istaknuo je župnik Markić. Upozorio je kako "sve ranjeno još nije obnovljeno niti su se svi prognani vratili, niti je sve razoreno izgrađeno, niti je sve vrijedno posvećeno, niti je ova crkva završena. To je zadaća koja je pred nama. Kao i uvijek do sada, mi ćemo i nadalje kroz svoj rad rasti u ljubavi prema svome i svojim, mi ćemo i nadalje do tvrdih žuljeva i slanoga znoja, raditi na boljitku svojih obitelji, mjesta, svetišta, naroda, potpomognuti i Božjom milošću i Gospinom zaštitom. Sve što je do danas učinjeno zajedničko je djelo Ministarstva obnove, Osječko-baranjske županije, Đakovačke i Srijemske biskupije i malog Aljmaša", istaknuo je župnik Markić. /IKA/

TRGOVINA ŽENAMA

Ovih dana objelodanjeni su podaci da se svake godine 4 milijuna žena u svijetu proda radi prostitucije, ropstva ili ženidbe, a tomu treba pridodati 2 milijuna djevojčica u dobi između 5 i 15 godina. Izvješće agencije Fides ističe kako se dob žena koje se prostituiraju smanjila te je sada prosječna starosna dob između 18 i 24 godine, a većina žena dolazi iz zemalja istočne Europe.

Prema podacima Ujedinjenih naroda, trgovina ženama treća je najunosnija nezakonita djelatnost na svijetu, nakon trgovine oružjem i drogom, jer donosi godišnju dobit od 12 milijardi dolara. Jedan od glavnih uzroka toga problema velika je neimaština u kojoj žive žene koje su postale žrtve toga kriminala. /IKA/

IVAN PAVAO II. SLAVIO ZADUŠNICU ZA PAVLA VI.

Papa Ivan Pavao II. slavio je 6. kolovoza u privatnoj kapelici svoga ljetnikovca u Castel Gandolfu misu zadušnicu za papu Pavla VI., na 26. spomendan njegove smrti. Na dan kada se Crkva u liturgiji spominje otajstva Kristova Preobraženja, s ganućem se prisjećamo pape Montinija, koji je 6. kolovoza 1978. preminuo upravo u papinskoj ljetnoj rezidenciji u Castel Gandolfu. Bio je vjerni nasljedovatelj svoga Gospodina, koji mu je darovao svjetlo Tabora, koje mu je srcu do samoga kraja osvjetljavalo put. Svoj je križ nosio evanđeoskom radošću. No, 6. kolovoza je i dan objavljivanja prve enciklike Pavla VI. "Ecclesiam suam". U tome je značajnom dokumentu objavljenom 1964. godine naznačio program svoga pontifikata, istaknuo je Papa, te zahvalio Bogu što je Crkvi darovao toga nezaboravnoga pastira, koji je ostavio veliko bogatstvo misli i primjera koji će nam i nadalje biti uzor. /IKA/

BLAGOSLOVLJENA POLIKLINIKA "SENTE"

U Subotici je 29. srpnja 2004. godine svečano blagoslovljena novootvorena poliklinika "Sente". Kliniku je blagoslovio preč. **Andrija Anišić**, župnik župe sv. Roka na čijem teritoriju se nalazi ova nova poliklinika. Učinio je to u zajedništvu s dr. **Andrijom Kopilovićem** i preč. **Franjom Ivankovićem**, koji su kao i on prijatelji obitelji Sente. Blagoslov je obavljen u nazočnosti vlasnika poliklinike, liječničkog bračnog para dr. **Ruže** i dr. **Marka Sentea**, njihove djece **Marka** i **Andrije** a u nazočnosti stotinjak rođaka i prijatelja.

U prigodnoj riječi župnik Andrija Anišić je naglasio da se raduje ovom velikom događaju s tri razloga: "Radujem se zato što se ova nova poliklinika nalazi na području meni povjerene župe sv. Roka. Radujem se što su je otvorili moji prijatelji dr. Ruža i dr. Marko Sente kao i stoga što sam uvjeren da će oni ovdje raditi s puno ljubavi, što je jako važno za sve susrete s ljudima a pogotovo u susretu s bolesnicima."

U ovoj poliklinici zainteresiranima se nude dermatovenerološki, otorinolaringološki, internistički, neurološki, kardiološki, gastroenterološki, pedijatrijski pregledi te laserska terapija a predviđene su i kućne posjete.

Od srca čestitamo prijateljima i dobročiniteljima "Zvonika" i želimo im puno Božjeg blagoslova i uspjeha u radu.

/Zv/

ŠTO JE TO KRŠĆANSKI INTELEKTUALNI KRUG?

U Vojvodini već dvije godine postoji "Kršćanski intelektualni krug". (Keresztény értelmiségi kör - KÉK) Krug okuplja kršćane, pretežno katolike ali i reformate i evangelike. Da bismo naše čitatelje i našu javnost i na hrvatskom govornom području bolje upoznali s ovom zanimljivom inicijativom, razgovarali smo s predsjednikom ovog kruga g. Józsefom Miskolczijem.

Zvonik: Molimo Vas da čitateljima "Zvonika" u kratkim crtama predstavite organizaciju na čijem ste čelu.

□ **József Miskolczi:** Kršćanski intelektualni krug je građanska organizacija osnovana prije dvije godine. Nastala je iz raznih razloga a ja ću navesti one osnovne. Čitava jedna generacija rasla je bez vjerskog odgoja i obrazovanja. Kroz ovaj krug želimo tome doskočiti, ali da se to ne događa samo u crkvi nego i izvan crkve na raznim tribinama - u vjeronaučnim dvoranama i drugim javnim prostorima okupljanja. Drugi razlog je da se kršćanski intelektualci međusobno upoznaju i druže. Daljnji jedan cilj je da budemo suradnici svećenicima. Često se među ljudima govori kako bi svećenici trebali raditi ovo, trebali raditi ono. Mi smo rekli: Hajdemo vidjeti što možemo učiniti mi. Mi se oslanjamo na svećenike, jer bez njih je bilo kakva kršćanska organizacija besmislena, ali im želimo pomoći u onome u čemu možemo. Tako, na primjer, svećenika zamolimo da održi predavanje na neku temu a mi preuzimamo organizacijske poslove.

Zvonik: Tko su i tko može biti član ovog Kruga?

□ Svatko tko je kršten i stvarno vjeruje u Boga a pripada jednoj od tzv. Povijesnih Crkava. To ističem stoga što pripadnici sekta ne mogu biti naši članovi. Drugi uvjet je da ima završenu srednju školu ili da je intelektualac po profesiji. Budući da Krug zasada radi samo na mađarskom jeziku, potrebno je da član zna mađarski jezik. Dakle, može nam se pridružiti i neki pravoslavni vjernik koji zna mađarski jezik. Što se tiče strukture organizacije, ja sam predsjednik predsjedništva, a imamo i potpredsjednike od kojih su dva svećenika, **István Palatinus** i **dr. Károly Harmath**.

Mi zasada imamo svoje mjesne organizacije u pedeset naselja s oko 700 članova, među kojima ističem pedesetak svećenika i desetak kateheta i katehistica, dakle onih koji su završili Teološko-katehetski institut naše biskupije. No, naš je cilj da postanemo masovna organizacija. Kršćanski intelektualci će, uvjeren sam, pomoći da svako mjesto ima svoj "Katolički krug" koji je postojao i nekada, gdje će se onda ljudi okupljati, razgovarati o vjeri i životu, a najviše o onome što oni mogu učiniti u svakodnevnom životu "na terenu" u promicanju evanđeoskih načela i kršćanskih moralnih vrednota.

Zvonik: Zašto baš intelektualni krug? Nije li to neko isticanje određenih ljudi nad drugima?

□ Za vrijeme komunizma mnogi intelektualci nisu išli u crkvu. Mi, pak, mislimo da intelektualci imaju u Crkvi, kao i u društvu, svoje posebno mjesto. Tako na pr. nije isto ako ljudi

vide pijanog nekog običnog čovjeka ili ako vide pijanog svećenika ili liječnika. Isto tako nije isto ako vide da je aktivan u Crkvi neki običan radnik ili zemljoradnik ali ako vide da je direktor škole ili liječnik svake nedjelje na misi, to je mnogima drago i djeluje ohrabrujuće.

Zvonik: Kako često priređujete tribine i koje su teme?

□ Tribine održavamo deset puta godišnje u svakoj mjesnoj organizaciji. Dakle, svakoga mjeseca, izuzev dva ljetna mjeseca. To je oko petsto predavanja godišnje na različite teme. Evo nekih ovogodišnjih: Tko je Bog? Je li čovjek potomak majmuna ili nešto više? Kršćanstvo bez Crkve - Krist da, Crkva ne? Ima li razlike između kršćanskog i nekršćanskog života? - Molitva - gubljenje vremena ili istinska potreba čovjeka? Da li je smrt kraj svega? Ljubav prema neprijatelju, itd.

Prije smo imali više predavanja, a sada idemo za tim da se radi u tzv. "radionicama" u koje dođe po jedan predstavnik iz svih mjesnih organizacija koji razgovaraju o istim temama. Imamo i strukovne susrete, dakle, kada se okupe recimo samo liječnici ili privatni poduzetnici, odgojitelji, pravnici... Pripremamo jednu posebnu "školu druženja" u kojem ćemo učiti kako pomoći mladima da izaberu bračnog druga.

Izdajemo i poseban mjesečni dodatak za mlade u katoličkom listu *Hírívivő* pod nazivom "Értünk".

Zvonik: Kako se Krug izdržava i gdje mu je sjedište?

□ Od darova dobročinitelja, a glavni sponzori su: "FUNERO" i "TIPPNET" i "AGAPE". Kancelarija se nalazi u Subotici, Somborski put 26 A. Tel: (024)552-539. Imamo e-mail adresu: kek@tippnet.co.yu kao i svoju stranicu na internetu www.kek.org.yu

Zvonik: Zahvaljujemo vam što ste se odazvali našem pozivu za razgovor. Vjerujemo da će ovo biti jedan poticaj da se nešto slično pokuša učiniti i za hrvatsko govorno područje. Neka Bog blagoslovi Vaše napore.

□ Hvala

Razgovarali: **Andrija Anišić** i **Katarina Čeliković**

Uređuje: s. Blaženka Rudić

MARIJIN POZIV ili jedinствeni odgovor u povijesti

Anđeo uđe k njoj i reče: "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!" Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: "Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja."

Na to će Marija anđelu: "Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?" Anđeo joj odgovori: "Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začu sina. I njoj, nerotkinjom prozvanom, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!" Na to Marija reče: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!" I anđeo otiđe od nje. (Lk 1,28-38)

Na nebu vječnosti pojavila se Žena!
Od vjere sazdana!
Ljubavlju prožeta!
Siromaštvom ispunjena!
U Otajstvo Očeve volje uronjena!

Marijina vjera!
Ponizna i strpljiva,
ali čvrsta, nepokolebljiva, stamena,
o koju se, kao o stijenu, u komadiće
razbila
neumoljiva šutnja kamena:
šutnja Neba i Boga,
šutnja jednoličnih trideset
godina života
u tišini doma nazaretskoga!

Vjera svjetla i tmina.
Vjera molitve i šutnje.
Vjera predanja i čekanja.

Marijina vjera!
Čista, cjelovita i živa.
Kuju nije uspio nagristi crv sumnje.

Kuju nisu izdubile kapi jednoličnog
života.
Kuju nisu zdrobili udarci.
Kuju nisu ugušili upitnici razuma.
Kuju nije slomila šutnja bez odgovora.

Marijina ljubav!
Uvijek prisutna tamo gdje treba
podmetnuti leđa.
Pružiti ruku, dati srce, pomoći ljudima.
Izvesti na pravi put.
Utješiti, ohrabriti, učvrstiti.

Ljubav žrtve.
Ljubav boli.
Ljubav djela.

Nikada na svijetu ni u jednoj ženi
ljubav nije uspjela ujediniti
Djevicu i Majku.
Imamo Majku iz koje tako divno sja dje-
vičanstvo!
Imamo Djevicu koja potpuno ostvaruje
majčinstvo!

Marijino siromaštvo!
Bila je praznih ruku
i dopustila je da ih Bog ispuni.
Cijeli joj je život bio siromašan
i zato je ljudima tako blizak.
Sve je u njemu jednostavno i nema
traga neprirodnosti,
niti se lica skrivaju maskama.
Sličan je životima mnogih malih
siromaha i beskućnika
kod kojih Gospodin najradije prebiva.

Marijino siromaštvo!
To znači: slobodna sam.
To znači: evo me.
To znači: neka bude.

Marijina poslušnost!
Za nju ne postoji ona sama.
Za nju ne postoji volja ljudi.
Postoji samo Otac koji sve tako
sigurno vodi.
Samo Njegova volja predstavlja
siguran put.

Marijina poslušnost!
To znači raspoloživost.
To znači predanje.
To znači slušanje.

Za nju je poslušnost značila:
dati Bogu prednost.
I tek kad su joj Božji planovi
pobrkali njezine skromne želje
znala je da je to pravi put.
Ta Bog je tako neshvatljiv!

Na nebu vječnosti pojavila se Žena!
Od vjere sazdana!
Ljubavlju prožeta!
Siromaštvom ispunjena!
U Otajstvo Očeve volje uronjena!

U povijesti ne bijaše uzvišenijeg poziva
ni predanijeg odgovora!

ŽITNO KLASJE

O, ŽITNO KLASJE, O PŠENICE MILA
TI SI TA KOJA SVOJE ZRNO DAJEŠ
DA NAM SVIMA BUDNE MILINA.

TO ZRNO TVOJE, ŽIVOT I 'RANU ZNAČI,
KOME GOD ĆE POGAČA, A KOME GOD KRUV
ASTAL DA KRASI!

NESTAJU PRVI OTKOSI, NEMA VIŠE
ZLATNI I ŠIROKI KRILA,
KOJA SU JOŠ JUČE SALAŠ KRASILA...

ČELJAD VRIDNO RADI, TU SU I ŽENE
I DICA, NEMA ODMORA, KRUV NIJE
MAKAR KAKA SITNICA.

TRIBA NARANIT' I SELO I GRAD
A SELJAK JE TU I NEMA VRIMENA SAD.

KADGOD I VRIME ZNA POKAZAT' ČUD,
PA SVI ONDA DI ĆE, BIŽ PA POD
OBLIŽNJI DUD!

U SMIRAJ DANA VRAĆA SE VRIDNA
POVORKA ODABRANA.

ČELJAD U KUĆI ŠTOGOD ZA IST' SPREMA,
JEL JUTRO JE BLIZU,
NOVI OTKOS ČEKA I POLAGANO ĆE
NESTAT' TA ZLATNA POSTELJA MEKA!

A POSLI SVEGA, SVAKE GODINE
NOVA POVORKA ČEKA DA UKRASI
KARUCA OD NOVOG ŽITA, DA BUNJEVKE
OBUKU SVILE I LEVESE K'O I SVAKOG LITA.

PONOS JE I DIKA TAKA JEDNA SEOSKA SLIKA
JEL' TA SLIKA NIJE SAMO SEOSKA DIKA, VEĆ KRUV
I POGAČA SVIMA NAMA DOK
SELJAKA IMA DOVIKA.

O, ŽITNO KLASJE, O PŠENICE MILA, TI SI TA KOJA SVOJE
ZRNO DAJEŠ DA NAM SVIMA BUDNE MILINA!!!

Branka Dulić

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

REDOVNICI (8)

EVANĐEOSKI SAVJET SIROMAŠTVA

"Dragovoljno siromaštvo poradi nasljedovanja Krista - jer je ono njegov znak, a danas se osobito cijeni - neka redovnici brižljivo njeguju i, ako je potrebno, neka ga izraze u novim oblicima. Po njemu sudjeluju u Kristovu siromaštvu, koji radi nas, iako je bio bogat, postade siromašan, da se njegovim siromaštvom mi obogatimo (2 Kor 8,9; Mt 8,20)" (PC 13).

Evandeoski zavjet siromaštva, kojega polažu redovničke osobe, jest raspoloženje duše, koje se ne definira kao prezir zemaljskih dobara, kao da bi oni u sebi bili zli, već se ono definira kao sposobnost davanja, darivanja. Zavjet siromaštva koncilski dokument povezuje s bogoslovnom kreposti nade, kada kaže da redovnici budu "siromašni i stvarno i u duhu, imajući svoje blago na nebu". Pravo se redovničko siromaštvo posjeduje onda kada smo u duši slobodni i nenavezani na materijalna dobra u uvjerenju da mi ništa ne pripada i da se tako ponašam u praksi. Nije dovoljno da redovnička osoba bude samo siromašna. Ona treba imati volju biti siromašna i u tome je kršćanska krepost nade nezamjenjiva. Evandeosko siromaštvo nije u ovisnosti od poglavara u upotrebi stvari, ono treba biti stvarno siromaštvo koje se i na vani odražava. Redovnička osoba je uistinu siromašna ako u sebi ima snage i slobode duha zadovoljiti se jednostavnijim stvarima u ishrani i u odijevanju. Jedan od načina vježbanja u evandeoskom zavjetu siromaštva jest zakon rada o kojemu koncil kaže: "Neka se svatko u svojoj službi osjeća podložnim zakonu rada... i tako pribavlja sebi sredstva potrebna za život." Rad je potreba kojega se svaki član redovničke zajednice treba držati prema učenju sv. Pavla: "Tko ne radi neka i ne jede". Osim toga, rad je sredstvo koje obogaćuje osobu krepostima, strpljivošću, predanjem, poslušnošću itd. Rad nam je propisan dnevnim redom u

zajednicama, svakom prema njegovim sposobnostima i mogućnostima. Kako je to divno kada svatko savjesno obavlja svoj posao na vrijeme, ne zanemarujući onaj najuzvišeniji rad, rad duha, molitve i razmatranja, rad do "nogu Isusovih". Tako redovničke osobe spretno spajaju "Mariju i Martu", i time siromaštvo raste na kvaliteti, a s time i sve druge kreposti. Iz onoga što redovničke osobe stiču svojim radom i pribavljanjem sredstava za život u svojim zajednicama, oni od svoga rada dijele i siromasima, koje ljube Kristovim srcem. Redovničke ustanove, vodeći računa o svojim Pravilima i Konstitucijama, imaju pravo posjedovati "sve potrebno za vremeniti život i djelovanje, ipak neka izbjegavaju svaku vrstu raskoši, neumjerenoga dobitka i gomilanja dobara". Isto tako, koncil nalaže redovničkim kućama i provincijama da "jedne s drugima uzajamno dijele svoja vremenita dobra tako da, one koje imaju više, pomažu drugima, koje trpe oskudicu". Koncil dakle ističe socijalnu ulogu i pravednu raspodjelu dobara za dobro Crkve i za dobro društva.

U svjetlu koncilske nauke, evandeoski zavjet siromaštva ima svoju eshatološku i eklezijalnu dimenziju, ukoliko je vidljivo svjedočanstvo svim članovima Crkve: "Redovnički stalež koji svoje sljedbenike više izbavlja od zemaljskih briga, bolje pokazuje svim vjernicima već u ovom svijetu prisutna nebeska dobra, i bolje svjedoči o novom i vječnom životu, po Kristovom otkupljenju stečenom, a navješćuje buduće uskrsnuće i slavu nebeskoga kraljevstva" (LG 6). U svijetu u kojem je sve podvrgnuto profitu, često puta nepravedno stečenom i na štetu siromašnih i malenih, redovnički zavjet siromaštva autentično življen, svijetli je znak nasljedovanja Krista, koji se posebno cijeni. Evandeosko siromaštvo je znak pravde u svijetu. Ono ima svoju eklezijalnu dimenziju ukoliko možemo čuti "vapaj siromaha" i raditi na uklanjanju svake društvene nepravde. U povijesti Crkve redovničke su ustanove bile i ostale vjerne slijedu siromašnog Isusa i bile

osjetljive na potrebe siromaha i nezbrinutih osnivajući domove i zavode, ubožnice i bolnice za one koji nisu imali čime platiti, računajući na Božju Providnost. I danas u ovom globaliziranom svijetu, u kojemu siromašni sve više postaju siromašni, a bogati sve bogatiji, redovničko zavjetovanje siromaštva ima još veću cijenu u očima siromaha, jer je ono vapaj za Božjom pravdom koju bogati ne čuju. Skandal je siromaštva u tome što ono raskida ono što je Krist učinio jednim. Siromaštvo nije samo gospodarsko stanje, nedostatak hrane, odijela ili posla. Siromaštvo razara obitelji. Sjetimo se evandeoskog odlomka o bogatašu i Lazaru. Tu nije Lazaru zanjekana samo hrana, nego i mjesto za stolom. I kakav se preobrat dogodio u eshatonu. Nepremostiv ponor koji dijeli Lazara od bogataša poslije smrti, otkriva što se dogodilo njihovom životu. Razlike između bogatih i siromašnih zemalja, pa i unutar njih samih, postaju sve akutnije u današnjem svijetu. Svijet je jedna velika tržnica na kojoj se sve kupuje i prodaje, a velikodušnost se posve zanemaruje i teško razumije. Takav veletržnički i posjedovni duh ulazi i u zidine naših samostana i redovničkih zajednica. Bit će potrebno zdravog razuma i snage oduprijeti se takvom nasrtaju duha koji ne odgovara liku evandeoskog siromašnog Isusa kojega slijedimo po zavjetima. Inače postajemo redovničke karikature, koje nešto zavjetuju što ne žive u praksi. Bit će ponovno potrebno razgrnuti onaj pepeo koji se dobrano naslagao na autentični duh naših Utemeljitelja, i doći do žeravice koja tinja ispod pepela i ponovno oživjeti zdravi duh naših Utemeljitelja u svijetu koji nam nudi neke druge vrednote koje odudaraju od duha Kristova, kojega su nam oni zacrtali. Mladi koji kucaju na naša samostanska vrata da ih primimo u zajedništvo žele vidjeti i opipati autentično siromaštvo prema karizmi koju živimo. Siti su oni svega onoga iz svijeta. Oni traže duhovne vrednote ne bježeći ni od zemaljskih koje nam je Bog darovao za uzdržavanje i za pomažanje siromasima. Što smo izvorniji u nasljedovanju siromašnog Isusa, to će biti veće oduševljenje mladih za takav način života u našim zajednicama. Držimo se one izreke: Moja redovnička zajednica uvijek obnavljana, nikada deformirana.

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Jakovljevi san

Jakov slijedi savjet svoje majke Rebeke i zapovjed svoga oca Izaka pa se s njegovim blagoslovom upućuje na dalek put od Beer Šebe do Harana. Biblijski pisac pripovijeda nam o tom putu složivši svoj izvještaj iz više različitih pripovijedanja (predaja). Tu su, prije svega, dvije glavne: elohistička i jahvistička a prepoznamo ih po imenima kojima nazivaju Boga (Elohim, Jahve). Zatim u tekstu susrećemo i pripovijedanje koje je bilo vezano uz pojedina svetišta u Palestini, pogotovo kako su nastala i po čemu su dobila svoje ime (primjer etiološkog pripovijedanja!).

Noćni doživljaj

Naš je putnik zatečen zalaskom sunca. Na istoku sunce brzo zalazi, kratak je prijelaz između svjetla i mraka. Što više idemo prema sjeveru, taj je prijelaz sporiji i smiraj dana je duži. Oni koji su bili u Svetoj zemlji mogli su doživjeti taj nagli prijelaz dana u noć. Jakov treba naći pogodno mjesto i leći na počinak. Za to su bila bolja naseljena mjesta od skrovišta izvan naselja. Razlog je bio sigurnost. Pisac nam kaže da je Jakov uzeo kamen "s onog mjesta" (važan podatak zbog kasnijeg pripovijedanja a i izraz "mjesto" ima određeni član!) i da ga je stavio pod glavu. Nije jasno je li to učinio da napravi uzglavlje ili ga je kamen trebao štiti od zlih sila. Pisac ponovno ističe "i na tom mjestu legne" (gdje se opet ističe hebr. izraz maqom, mjesto!).

Nakon ovog kratkog uvoda započinje pripovijedanje o "noćnom događanju" - snu! Prije nego se upustimo u tumačenje, treba istaknuti da je ovo prvo pripovijedanje sna u Bibliji. Bog će se često ljudima očitovati kroz san i u Starom i u Novom zavjetu. Jakovljevi san je neobičan: vidi ljestve koje spajaju nebo i zemlju. Bibličari su danas skloniji hebr. izraz *sullam* prevoditi kao stube imajući kod toga pred očima babilonske stubišne kule - zigurate. Spojilo se nebo i zemlja i ne samo to! Između neba i zemlje uspostavlja se komunikacija, po tim stubama se u oba smjera kreću nebeska bića (mal'akim

elohim), anđeli Božji. Što sve to ima značiti? Ali to je samo početak ovog snažnog doživljaja u snu. Vrhunac tek slijedi!

Susret s Bogom

Jakov je okružen prisutnošću Božjom. Bog mu se i predstavlja: "Ja sam Jahve" i to mu odmah dovodi u svijest iskustvo njegovih praotaca Abrahama i Izaka s Bogom! Sve mu je bila jasno. To je Bog koji je pozvao Abrahama i obećao mu zemlju i potomstvo. To obećanje primio je Izak a sada ga on, Jakov, sluša na svoje vlastite uši: "Zemlju na kojoj ležiš dat ću tebi i tvome potomstvu". Sve to dobiva svoju neposrednost i konkretnost u trostrukom hebrejskom uzviku hinneh (gle, evo) što upućuje na radnju koja se upravo događa. Jakov prepoznaje da mu je njegov otac Izak doista podijelio pravi blagoslov koji sa sobom nosi Božja obećanja. On sada to i situacijski doživljava ("Zemlju na kojoj ležiš..."). Premda se Božja obećanja odnose na budućnost, ona se odnose i na Jakova, tj. obećano mu je potomstvo na koje će prenijeti ova Božja obećanja. Stoga je i on dionik tih obećanja ("tebi ću dati..."). Uz brojno potomstvo spominje se četverodimenzionalna sveprostornost ("zapad, istok, sjever i jug"). To će potomstvo biti brojno "kao prah na zemlji".

Jakov prima obećanje Božje prisutnosti koja je već na djelu (opet hinneh - evo, gle!). Kako čvrsto i sigurno zvuče riječi koje sluša: "Ja sam s tobom"! Bog će ga čuvati i ne treba se bojati ničega. Kamo god pošao, Bog Jahve će biti s njim. On će ga natrag dovesti u ovu zemlju koju mu je dao i na kojoj upravo leži. On ga neće ostaviti nikada!

San ili stvarnost?

Doživljaj u snu bio je dubok i potresan. Jakov se od toga probudio kao što se i mi budimo iz sna koji nas snažno pokrene. Sada nema više sna već on pri punoj budnosti otkriva da se nalazi na mjestu posebne Božje prisut-

nosti. Spopada ga strah pred svetim. Bog o kojem su mu pripovijedali njegovi očevi prisutan je na ovome mjestu i on ga je susreo. Jakov to prepoznao je te u strahu i čuđenju kliče: "Kako je strašno ovo mjesto! Zaista, ovo je kuća Božja (hebr. Bet-El(ohim)), ovo su vrata nebeska". I evo nam jednostavnog bogoštovnog čina, jednostavne liturgije: Jakov uspravlja kamen koji mu bijaše pod glavom i izlijeva na nj ulje (žrtva ljevanica). Nije, dakle, Jakov posvetio ovo mjesto već je on samo otkrio da je to mjesto posebnog Božjeg prebivališta. Ovo pripovijedanje nam tumači i kako je ovo mjesto koje se prije zvalo Luz (bademovo drvo) dobilo svoje sadašnje ime Betel.

Zavjet i desetina

Kako se mjesto razvilo u svetište u kojem su ljudi polagali zavjete i davali desetinu bilo je prirodno da se Jakova smatra utemeljiteljem zavjeta i desetine. Zavjetom Jakov odabire Jahvu za svojega Boga kojega će on i njegovi potomci štovati i častiti. Od njega dolazi sve i desetina je samo čin zahvalnosti za to kako Jakov ističe: "Od svega što mi budeš davao".

(U sljedećem broju: Susret na zdencu)

HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU

15. 10. - 23. 10. 2004.

Cijena hodočašća je
710 Eura

a plaća se u dvije rate:
kod prijave 400 EU
i u Izraelu 310 EU.

Prijave se vrše kod p. Tadeja
u Franjevačkom samostanu
Novi Sad, Cara Dušana 4
ili na telefon 063 88 2 13 98

Rok prijave prestaje
kad se popuni grupa!

Sveta zemlja je Peto evanđelje!
Sasvim ćemo drukčije
čitati evanđelje i razumjeti
Isusa nakon hodočašća!

Prijavimo se što prije!

Uređuje: Katarina Čeliković

Sve počinje u djetinjstvu

Dragi naši najmanji čitatelji, ovaj Zvonik je sav zadjenut u riječ HVALA. Tako su i nas učile naše majke a i vas uče vaše. Kada smo gledali povorke na dužijancama u raznim mjestima, bilo je jasno da ste vi najmanji i najmlađi pravi ukras i velika nada svih odraslih. Bili ste divni! I tako ponosni što pokazujete svoju nošnju. Ovako kako sada nosite lijepu nošnju, kako je volite, tako ćete to činiti i kada porastete. A kada rastete, pazite da u svemu rastete dobri i još bolji. Zato je u ovom broju fotoreportaža o vama na raznim mjestima.

Ljeto još traje, koristite ga da posjetite svoje rođake, prijatelje. Igrajte se. Ali, ne zaboravite da vas Isus čeka u nedjelju na sv. misi. A sav blagoslov dolazi od njega!

Vaša Zvončica

Narasti dobar

Tvoje su srce
isprele tople ruke,
vedrinu ti utkale
u obraze
i snove.

Tebi preostaje
samo jedno - da rasteš.
Narasti dobar.

Tvoji su dani
vjetrovite ptice
i ne znaš
što će sutra biti,
ali ti možeš jedno,
ti možeš ono pravo -
narasti dobar.

Ne daj
da ti grubost i suze
zamute oči.
Iz njih blagi potok
uvijek neka teče.
Samo tako ćeš, vjeruj,
narasti velik,
narasti dobar.

Budi prijatelj svakom
i čuvaj u sebi
sve što je bilo lijepo
i sve što si htio
i sve što si snio
i rasti hrabro.
Narasti dobar.

Stjepan Lice

ZLATNA HARFA 2004.

Tko pjeva dvostruko moli! (2)

Kako smo najavili u prošlom broju, na susretu dječjih zborova "Zlatna harfa" nastupilo je ukupno 12 dječjih zborova. Fotografije šest zborova su objavljene u prošlom broju, a evo i druge polovice raspjevanih mališana.

Za pohvalu su katehete i katehisticice koji su svoju djecu doveli čak iz Vajske, Selenče, Sombora i Svetozara Miletića.

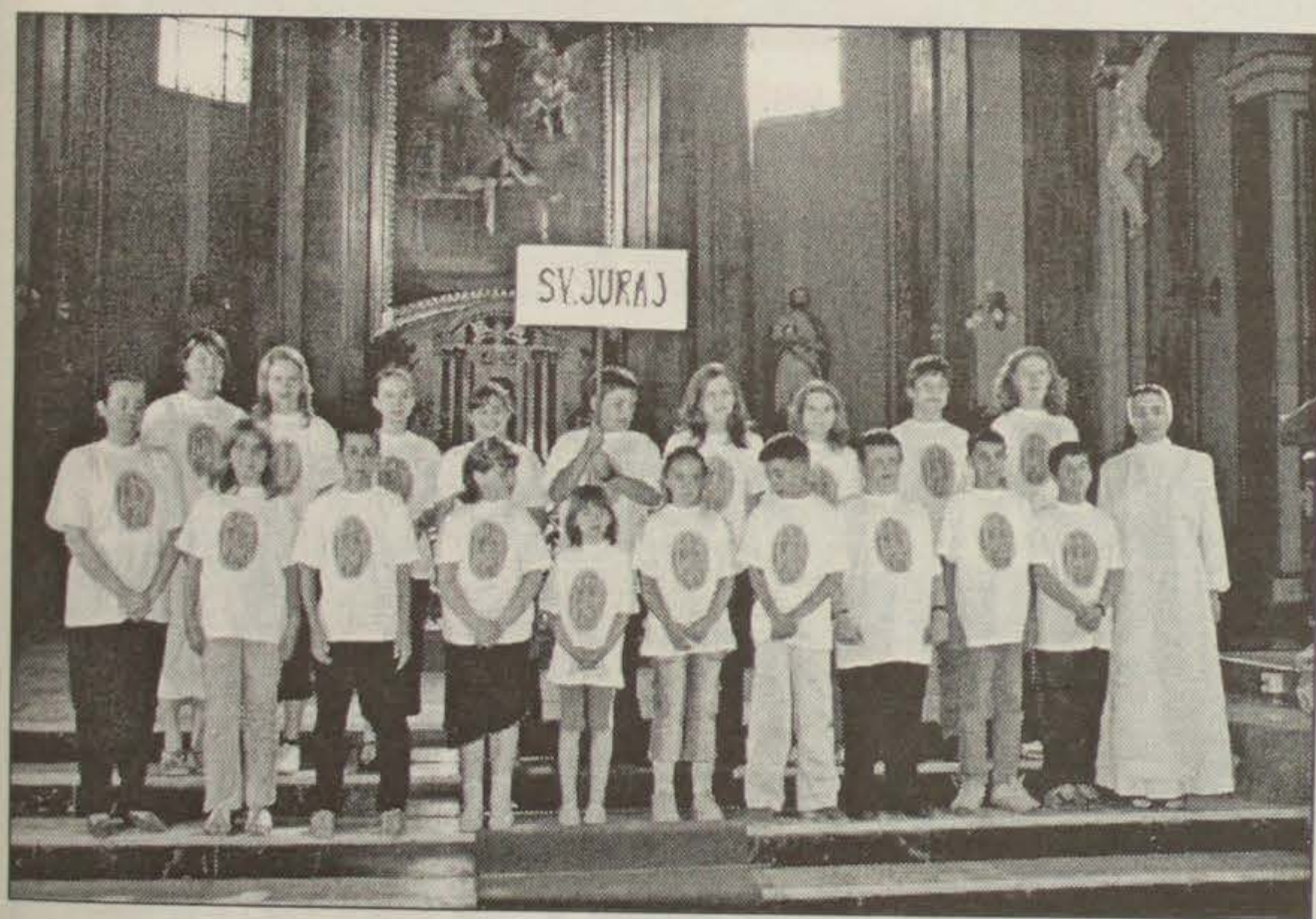
A na kraju susreta zajednička pjesma

župa "Marija Majka Crkve" - Subotica

zbor iz Selenče

župa "Sv. Juraj" - Subotica

župa "Sv. križ" - Sombor

zbor iz Svetozara Miletića

Zbor iz Vajske

Uredio: igor

SVE ŠTO TREBAM ZNATI NAUČIO ME NOA

1. Ne kasni na brod.
2. Sjeti se kako smo svi u istom čamcu.
3. Planiraj unaprijed. Nije kišilo kad je Noa gradio korablju.
4. Ostani u dobroj tjelesnoj i umnoj kondiciji. Kad budeš 600 godina star netko bi od tebe mogao zatražiti da učiniš nešto doista veliko.

5. Ne slušaj kritičare. Nastavi s poslom što ga valja učiniti.

6. Gradi svoju budućnost na visokim temeljima.

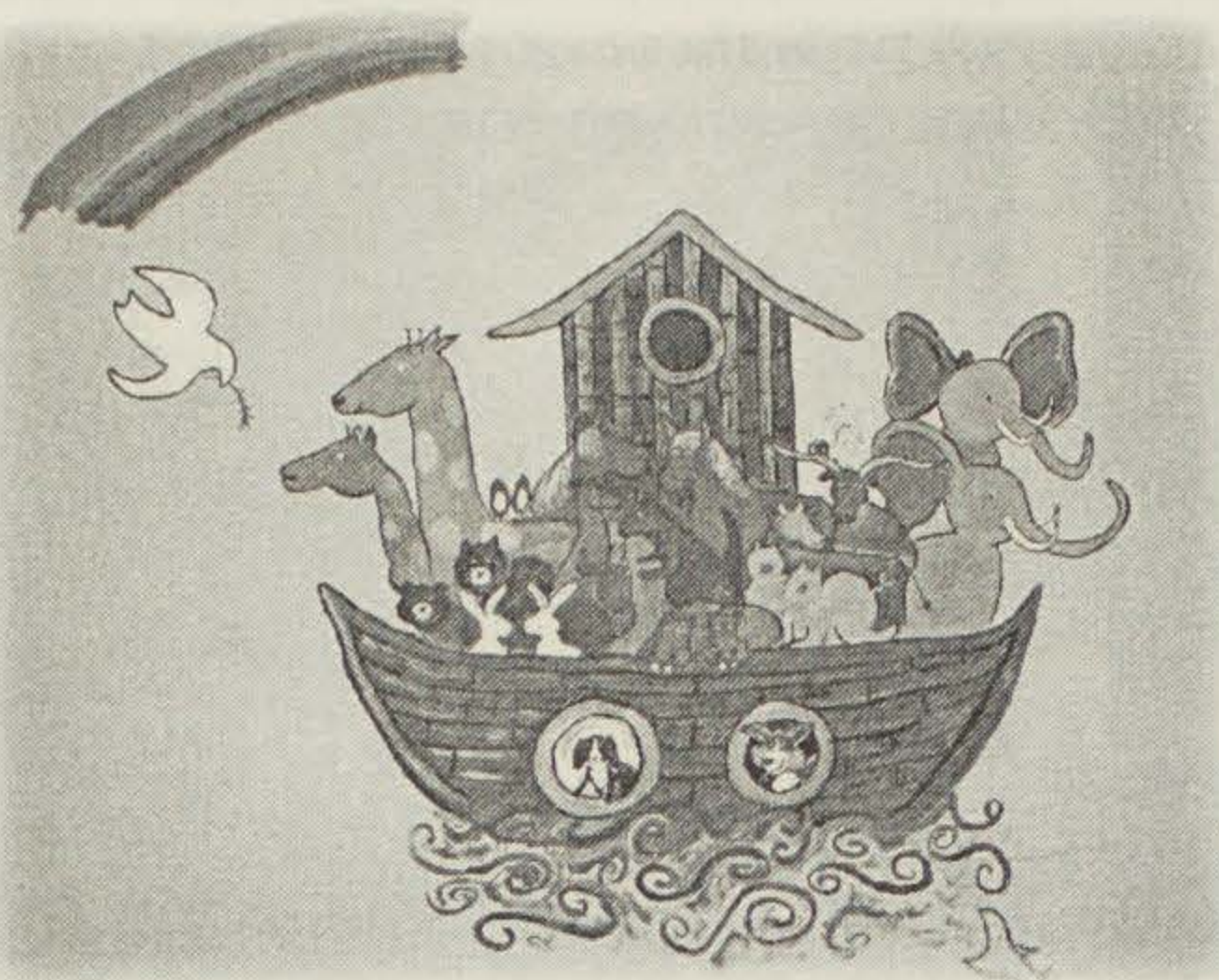
7. Uvijek je sigurnije putovati u paru.

8. Brzina nije uvijek prednost. Puževi i gepardi su bili na istoj korablji.

9. Kad si pod stresom, plutaj malo!

10. Sjeti se, korablju su gradili amateri, a Titanic profesionalci.

11. Bez obzira na oluje, osloniš li se na Boga, uvijek te na kraju čeka duga.

Izabrala: Dijana

Misa mladih za mir

Dvadesetak mladih okupilo se na prvi petak u mjesecu kolovozu (6. VIII.) u franjevačkoj crkvi gdje je na sv. misi molilo za mir. Misno slavlje je predvodio **fra Zoltán Dukai**, gvardijan franjevačkog samostana.

Predvodnik ovog misnog slavlja održao je i prigodnu propovijed iz koje je vrijedno izdvojiti nekoliko misli. U početku je bilo govora u vjerodostojnosti čovjeka. Zapitali smo se koliko smo u biti vjerodostojni mi sami. Smijemo li očekivati od drugih vjerodostojnost ukoliko sami nismo takvi? Zanimljiva je epizoda iz evanđelja u kojoj se Isus pokazuje svojim učenicima u svojoj uskrsloj stvarnosti. Dakle, "skoknuo" je u budućnost u kojoj je već bio uskrsnuo i pokazao se takav apostolima. Zašto? Znao je da su apostoli slabi i da ne bi mogli povjerovati da će on doista uskrsnuti nakon smrti. Zato im se prikazao i u tjelesnom obliku. Dakle, putovanje kroz vrijeme nije iluzija već nešto što je već i sam Isus koristio! Vjerojatno ćemo u budućnosti i mi sami moći putovati kroz vrijeme, bit će to sigurno zanimljivo.

Molitvu Gospodnju svatko je izmolio na jednu svoju osobnu nakanu i na opću nakanu. Kako su raspisani izbori na lokalnoj i pokrajinskoj razini, molili smo također i za buduće izbore da nam donesu "najmanje lošu" vlast. Da pobijede oni koji će se najviše zalagati za kršćanske vrijednosti.

igor

U susret Događanjima

MISA MLADIH ZA MIR

3. rujna u 20 sati
u katedrali

TRIBINA MLADIH

19. rujna u 20 sati
u Katoličkom krugu

Trebam Te

Ove oči i uši,
što su danas mnogo lošeg vidjele, čule...
I ove ruke
što su loše bližnjem činile;
Ove misli, što su zlo mislile;
Ove strasti, što su bile nečiste;
I ovo srce, prljavo i pusto... Tebi,
samo Tebi, Gospodine, polažem.
Nisam vrijedna Tvog pogleda,
ali Te molim za sjaj Tvog oka.
Znam, nisam vrijedna Tvoje prisutnosti,
ali, samo za sekundu Tvoje blizine molim, Isuse.
Jer, ako me Tvoje sveto oko ne obasja svojim sjajem,
i ako Tvoj Duh ne siđe u tajne odaje moje...
oči i uši, ruke i noge, razum i srce
uvenut će u istom trenu jer, Isuse,
Ti si meni sve i ja neizmjereno trebam Te.

Nevena

Bez milog zvuka tamburice Dužijanca bi bila sigurno siromašnija. Zato je Organizacijski odbor Dužijance jednu večer posvetio upravo tamburaškim sastavima, na opće zadovoljstvo brojne publike koja svake godine ispuni prostrani Trg slobode u Subotici.

Tamburaški sastav "Ravnica" (na slici) na sam dan Dužijance svirao je "cijeli dan i noć" - na Trgu, na svečanom ručku i u bandašicinom kolu, gdje su im malo pomogli i tavankutski i drugi tamburaši. Svaka čast!

DUHOVNA OBNOVA ZA MLADE U ŽUPI SV. JURJA

Šestu godinu za redom, primamljivost Isusa Krista i toplog sunca kolovoza privlače mlade na duhovnu obnovu u župu svetog Jurja. Na trodnevno prijateljevanje mladih, međusobno, kao i s Bogom, i ove godine se okupilo dvadesetak mladića i djevojaka iz više subotičkih župa. Moto susreta je glasilo "Lađo moja, ploviti se mora!", a program je pripremila i vodila s. Blaženka Rudić.

Dan je započinjao jutarnjom molitvom, nakon čega je slijedila razrada teme, a u podne smo slavili sv. misu, koju je predvodio vlč. Goran Jovičić. Nakon ručka i odmora, poslijepodne smo nastavili razgovarati o započetoj temi, molili smo kronicu, a dan smo završavali devetnicom sv. Dominiku u samostanu sestara Dominikanki. Teme su ustvari bile više razgovori u kojima su mladi aktivno sudjelovali. Prvi dan smo razmišljali i razgovarali o obiteljskom životu, o tome boje li se mladi danas stupiti u brak, kako se pripremiti za brak i sl. Drugi dan razmišljali o molitvi. Što je za nas molitva, koliko i kako se moliti i gdje je naše blago? (Mt 6,24-34). Također smo se uživali u Petrovu ulogu prilikom njegovog susreta s Isusom na Čezaretskom jezeru (Lk 5,1-11). Treći dan je bio drukčiji po mnogo čemu. Odlučili smo hodočastiti na Tekije, u svetište Sniježne Gospe, gdje smo pošli s pet automobila. Uživajući u izgledu obnovljenog svetišta, izmolili smo Križni put i sudjelovali na sv. misi koju je predvodio beogradski nadbiskup mons. Stanislav Hočevar. U povratku smo se zaustavili i posjetili petrovaradinsku tvrđavu.

Na kraju, hvala svima koji su pomogli oko organiziranja ove duhovne obnove, što svojim trudom, što svojim darovima. A napose hvala Bogu što je dao da ova tri dana duhovne obnove, njenim sudionicima, budu oaza mira i ljubavi.

Branimir Ivanković

Zašto manje mladih na vjeronauku

U posljednje vrijeme na vjeronauku mladih u mnogim župama okuplja se vrlo mali broj mladih (10 - 15, ako ne i manje). A tek je u školi mali broj. ZAŠTO??? Da li današnji mladi imaju toliko obveza da nemaju vremena? To sigurno nije izgovor. Važno je biti u zajednici, jer tako se stječu poznanstva, zajednički se rješavaju problemi, razgovara se o Božjem djelovanju. Zato se na početku vjeronaučne godine pridružite mladima u svojim župama i školama. Sigurno će vam prijati u društvu vršnjaka koji slično misle a vjernici su, kršćani.

Marijana B.

NE ZAPOČINJI DAN JUČERAŠNJIM GREŠKAMA (2)

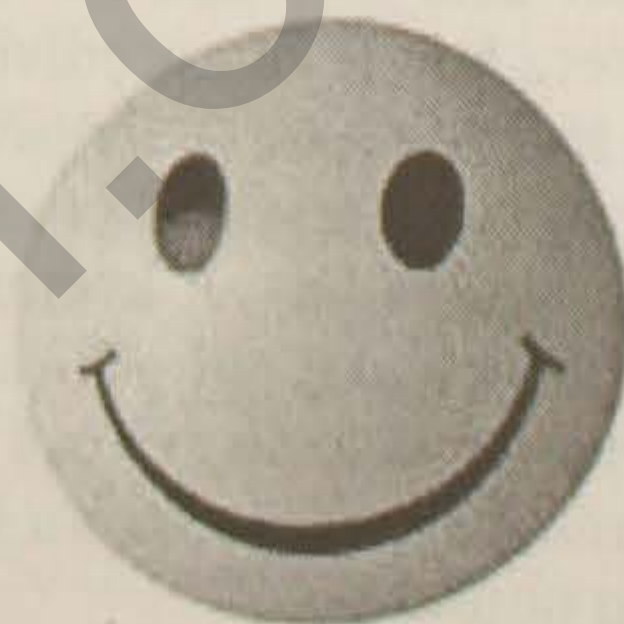
Jer: sutra nikome nije zagantirano, niti mladima, niti starima. Možda danas posljednji put promatraš one koje voliš. Zato ne oklijevaj, nego reci "volim te" iz srca, jer možda ne dočekaš sutrašnji dan. Žalit ćeš za danom u kojem ti je nedostajalo vrijeme za jedan osmijeh, za jedan poljubac. U kojem si bio prezauzet da bi ih nazvao, a kamoli vidio. Budi stalno blizu onih koje voliš. Govori im na glas kako su ti potrebni, kako ih ljubiš i budi prema njima dobar; nađi brdo vremena, što nije lako, i reci im "žao mi je", "oprosti", "molim te", "hvala" i sve ostale riječi kajanja, molitve, ljubavi koje poznaješ. Dajte vremena razgovoru i dajte vremena dijeljenju vaših dragocjenih misli s drugima. Nitko neće pamtit tvoj skriveni misli.

Pokaži svojim prijateljima i bližnjima kako su ti veoma potrebni.

Sjetite se držati se za ruke i cijeliti trenutke jer jednog dana ta osoba možda više NEĆE BITI TU. Dajte vremena ljubavi. Zapamtite, provedite mnogo više vremena s vašim voljenima, jer oni neće biti tu zauvijek. ALI nemojte ići predaleko da ne bi pali u napast i sagriješili, te time ranili svoje tijelo, a osobito dušu, koja je preosjetljiva.

Zato BUDITE UMJERENI!

PeTaR

ZAHVALNOST

Prva riječ koja mi padne na pamet kada čujem ZAHVALNOST jest dakako molitva.

Kako i kada molimo? Zapitajmo se da li se Bogu obraćamo samo kada smo u tjeskobi. Molimo li samo onda kada nam nešto treba? Često puta znamo biti razočarani i mislimo da nam Bog nije uslišio molitve. No, to je pogrešno! Bog uslišava svaku molitvu i on najbolje zna što je nama potrebno u našem životu, za našu sreću.

Ovo je jedan način molitve, kojem pribjegavaju mnogi od nas. Ali postoji i drugi, mnogo ljepši i nepogrešivi način molitve. Molitva ZAHVALJIVANJA! Ponekad zaboravljamo što nam je sve Bog pružio i dao jer se brzo i snažno naviknemo na neke stvari. To nije dobro. Trebali bismo cijeniti sve što imamo a ponajprije vjeru u Boga. Vjera je dar... Predragocjeni dar.

Zahvalnost mi evocira i drugu riječ - DUŽIJANCA. Predivna zahvala Bogu za plodove njiva koju je iz naših obitelji u crkvu prenio presvijetli Blaško Rajić. Ono što kod ove zahvale fascinira je to da se s istim entuzijazmom zahvaljuje Bogu svake godine. Dvije su prošle godine različite; dok je prošle bila suša, ova je bila veoma plodna. Opet, i prošle i ove ljudi su zahvaljivali Bogu za ono što su primili. Naravno, oni koji znaju cijeniti od Boga svaki dar.

Bezuvjetno zahvaljivanje... Ne trebamo postavljati uvjete dragomu Ocu, već zahvaljivati mu za sve i uzdati se u Njegovu providnost.

igor

Bandaš i bandašica iz drugog ugla - i to je Dužijanca

TAIZÉ

Mladi iz Subotice, Tavankuta, Sombora, Novog Sada, Beograda i drugih mjesta, boravili su i ovog ljeta u mnogima poznatom Taizéu u Francuskoj. Grupa u kojoj sam i sam bio (od 22. VII. do 4. VIII.) obišla je na tom putu Veneciju, Monako, Nicu, Kan, a u povratku smo putovali do Pariza i Münchena.

Za mene je ovo iskustvo toliko novo da ga je teško opisati i riječima i slikama. Nešto najdivnije je bilo to da su se mogli vidjeti mladi, koji se ranije nikada nisu vidjeli, kako zajedno rade sve poslove. Milina je gledati mlade koji NISU lijeni. Kako su uvijek spremni upoznati nove ljude. Kako svojim primjerom i djelima predstavljaju AUTENTIČNE KRŠĆANE!!! Od jutarnjeg susreta s Gospodinom, preko dijeljenja doručka, rada u grupama, spremanja, pjevanja, do večernje molitve i provoda u "Oyaku" stalno si u prigodi upoznati nove ljude. Divno je osjetiti zajedništvo tijekom cijelog dana. Skupa se moli. Skupa se pjeva. Skupa se radi.

Na mene je najveći dojam ostavio ručak s bratom Rogerom (osnivačem), na koji sam bio pozvan čak dva puta. U prisustvu ostale braće, kao i drugih pozvanih mladića (predstavnik država), osjetio sam skromnost braće, kao i njihovu potpunu posvećenost Bogu.

PeTaR

SUSRET MLADIH U GENOVI

Na međunarodnom susretu mladih u Genovi, održanom od 5. do 11. srpnja ove godine, osam mladića je predstavljalo Subotičku biskupiju. Na susretu se okupilo oko 800 mladih iz Ukrajine, Rumunjske, Njemačke, Finske i još nekih zemalja. Geslo susreta bilo je "Živjeti vjeru u Krista danas, u Genovi i u Europi". Tijekom tih tjedan dana mladi su imali prigodu bolje upoznati Genovu kao grad, posjetiti svetišta te biskupije, sudjelovati u zajedničkim molitvama, a bilo je i slobodnog vremena koje je svatko iskoristio kako je htio. Mnogi mladi su svoje slobodno vrijeme proveli kupajući se u moru.

Subotičani su bili smješteni nadomak Genove u prelijepom planinskom ambijentu. Tamo ih je ugostio talijanski svećenik **Don Fully**, kojemu se ovim putem naši hodočasnici žele zahvaliti za sve što je on učinio. Na kraju susreta koji je bio predivno organiziran od strane genovske nadbiskupije, Subotičani su izrazili nadu da će moći uzvratiti gostoprimstvom i mladima iz Genove.

Ova grupa je na put krenula kombijem (Serenom) koji je dobila za ovaj put od franjevačkog samostana. U ime svih potpisnik ovih redova najsrdačnije se zahvaljuje braći franjevcima što su im omogućili ovo doista nezaboravno putovanje.

igor

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

NAJZAD GODIŠNJI!

Naporno ste radili, bez obzira radite li svoj posao iz čiste ljubavi, čiste koristi, imate li sreću da vas u radu raduju i korist i ljubav prema baš tom poslu ili radite samo "za preživjeti". Nitko ne zna koliko ste puta uzdahnuli žureći na posao ili sa stanke za ručak: "Jao, kad odem na godišnji...". Naravno, želite se odmoriti. Naspavati. Bez žurbe ručati i popiti kavu. Možda pozvati koga na "čašicu razgovora". Bar pokušati - ljenčariti! Možda ste preumorni za putovanja ili "ne daju susjedi" (čitaj: nemate novca ni za nove sandale, a kamoli za odlazak na more, na primjer!). Ipak, možda ćete se usuditi. Pozajmiti novac ili uplatiti ljetovanje na rate. U svakom slučaju, počni na odmor.

"Premda u tom radu upotrebljavaju svoje vrijeme i svoje sile s dužnom odgovornošću, ipak neka svi imaju dovoljno odmora i slobodnog vremena za obiteljski, kulturni, socijalni i vjerski život. Dapače, trebaju imati prilike slobodno razvijati svoje snage i sposobnosti, koje možda malo mogu razvijati u svom profesionalnom poslu", kaže dokument II. vatikanskog koncila

"Gaudium et spes" ("Radost i nada") o Crkvi u suvremenom svijetu, čl. 61.

Jasno da ste toliko umorni da svoje snage i sposobnosti želite što manje upotrebljavati i razvijati! Ipak, kad u kufer upakirate samo neophodnu odjeću (da bude što lakši, jasno) i pribor za osobnu higijenu i kažete sebi: "Sigurno sam nešto važno zaboravila!", dopustite da vam ponudimo ovaj podsjetnik. Dakle, ne zaboravite spakirati:

- ☺ lijepu knjigu - ponesite je i pročitajte!
- ☺ loptu i karte - igrajte se s djecom!
- ☺ maleni notes - ako ne za vaše pjesme, crteže ili dnevnik, onda za adrese novih prijatelja iz drugih gradova i zemalja - napunite bar nekoliko stranica!
- ☺ haljinu (košulju) za ples - obucite je i sa suprugom izađite bar jednu večer u restoran na otvorenom i plešite uz glazbu lokalnih umjetnika!
- ☺ Novi zavjet - čitajte malene odlomke i meditirajte ih svako jutro ili večer u prirodi (uz more, na vrhu brda ili planine, na livadi, kraj jezera - gdje god bili)!

Jasno, sve ovo važi i ako ne otputujete nigdje. Ne dopustite da vam zasluženi odmor prođe u spremanju kuće i gledanju televizije. Bar tri dana posvetite izlascima: odvezite se biciklom u prirodu, pohodite obližnje Gospino svetište, izađite sa suprugom plesati. Toliko je još običnih dana pred nama, neke zbilja treba učiniti posebnima!

v.

"Neka se slobodno vrijeme upotrijebi za odmor, za jačanje duševnog i tjelesnog zdravlja, i to: slobodnim aktivnostima i studijem, putovanjima u druge zemlje (turizam) koja profinjaju čovjekov duh a povrh toga uzajamnim poznanstvima obogaćuju ljude, napokon sportskim vježbama i priredbama koje pomažu da se očuva psihička ravnoteža, također u zajednici, i da se uspostave bratski odnosi među ljudima svih staleža, narodnosti i rasa. Neka dakle kršćani surađuju na tome da skupne kulturne manifestacije i akcije, koje su svojstvene našem vremenu, budu prožete ljudskim i kršćanskim duhom."

(Gaudium et spes, čl. 67)

"UDICA"

Dok sam jednom čekala svoj red na ultrazvučni pregled u ginekološkoj ambulanti, sestra je javila doktorici kako je čeka pacijentica zbog... promrmljala je nešto tiho, pa nisam razumjela. Doktorica je rekla neka sačeka i za sebe nastavila: "Zar u ovom gradu još ima žena kojoj ja nisam stavila spiralu?"

Spirala ubija djecu! Uz nju dolazi do začeca, ali djetesce najčešće umire u prvim danima jer mu spirala ne dopušta usađivanje u maternicu. Ako je menstruacija izostala, to znači da je dijete ipak preživjelo. Spirala zdravu ženu pretvara u bolesnicu (gnojenje u maternici, jajovodima i trbušnoj šupljini, krvarenja, bolovi, slabo-krvnost...).

Spirala liči na metalnu udicu (vidi sliku). Kako maleno, a kako ubojito oružje! Kad pomislim samo kako ona kida to milo djetesce... Ne, moja djeca nisu "ribice" za tu "udicu"!!! Ja neću biti još jedna na spisku za abortus, a ti? /Katarina I./

Znate li?...

- 7. kolovoza je ... Dan dupina
- 9. kolovoza je ... Međunarodni dan domorodaca
- 22. kolovoza je ... Dan roda
- 8. rujna je ... Međunarodni dan pismenosti
- 16. rujna je ... Dan zaštite ozonskog omotača

*Roditelji djecu ne rađaju samo jedanput.
Rađaju ih svaki put kad ih ljube
nadnaravnom ljubavlju, kad nadvladaju sami sebe,
svoje zahtjeve i učine sve kako bi privukli
Isusovu prisutnost u obitelji.
Kršćanski roditelji vjeruju da za njih njihovo dijete
predstavlja Božji naum besmrtnosti.*

Chiara Lubich

Uređuje: Jakob Pfeifer

Ekumenska svijest u Božjem puku

Obilježavanje Svjetskog dana borbe protiv mučenja, očekivanja mladih Palestinaca i Izraelaca te dolazak carigradskog patrijarha Bartolomeja I. u Vatikan na proslavu svetkovine svetih apostola Petra i Pavla, teme su o kojima je tijekom nedjeljnog nagovora Sveti Otac govorio okupljenim vjernicima na Trgu sv. Petra.

“Prigodom proslave svetkovine svetih apostola Petra i Pavla 29. lipnja zgodna je prilika za ponovni prihvrat u Vatikanu Njegove svetosti Bartolomeja I., ekumenskog carigradskog patrijarha. Zajedno ćemo obilježiti povijesni susret naših prethodnika pape Pavla VI. i patrijarha Atenagore I., koji su prije 40 godina izmijenili nezaboravni zagrljaj bratstva i mira u Jeruzalemu”, tijekom hodočašća Pavla VI. u siječnju 1964. u Jeruzalem. Iste godine su koncilski oci prihvatili dekret o ponovnoj uspostavi jedinstva u Crkvi. To je, prema Papinim

riječima, bio jedan od glavnih zadataka Sabora. “U međuvremenu je ekumenizam znatno napredovao i razvio u Božjem puku jaku ekumensku svijest”, istaknuo je Sveti Otac i kao primjer naveo molitvenu osminu za jedinstvo kršćana, koja je “postala sastavni dio normalnog liturgijskog pastoralnog puta u biskupijama i župama”.

Brojne su udruge i crkvene zajednice, koje posvećuju svoju djelatnost međusobnom upoznavanju i prijateljevanju među raznim kršćanskim ispovijestima, te “pojačanim jedinstvom djeluju na području solidarnosti, pravde i mira”, kazao je Sveti Otac i zazvao zaštitu Bogorodice, koju kršćani Istoka posebno štiju, kako bi obnovljenim zauzimanjem došlo do jedinstva između katolika i pravoslavaca.

Pozdravljajući skupinu izraelske i palestinske mladeži, Papa je naposljetku istaknuo kako oni “poručuju svijetu da žele mir i izmirenje u Svetoj zemlji”. Ta poruka postaje još ozbiljnija, jer je “sukob u njihovim obiteljima, palestinskim i izraelskim, prouzročio žrtve. Nitko ne smije razočarati te mladiće i djevojke već im moramo pomoći da rastu s povjerenjem u Boga i bližnjega”. /IKA/

Karitas

PROSLAVA 35. GODIŠNJICE RADA S DJECOM

U četvrtak, 8. srpnja, Caritas Zagrebačke nadbiskupije proslavio je svečanim programom u dječjem domu Bl. Alojzija Stepinca u Brezovici 35. godišnjicu rada s djecom. Daleke 1969. godine, 8. srpnja, zagrebački je Caritas prihvatio prvo novorođenče, a kroz proteklih 35 godina, do danas, na dulje ili kraće vrijeme je prihvatio 4.261 dijete!

U programu su o svojim sjećanjima u radu s djecom, uz ravnateljicu **Jelenu Brajša**, govorili su sadašnji djelatnici: **Đurđa Mujić** i časna sestra **Anđelka Radman**; bivši djelatnici: **Matija Žgela**, medicinska sestra **Anđela Vlah**; vanjski suradnici: **dr. Dubravka Lipovac**, **mr. Marija Šaler** te nekadašnji oborovski župnik **vlač. Andrija Vrane**. Između 200-tinjak uzvanika svojim prisustvom i pozdravnim govorima skup su počastili: ispred uzoritog kardinala Josipa Bozanića pomoćni biskup zagrebački **mons. Vlado Košić**, ispred Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi državni tajnik **dr. Nino Žganec**, ispred Ministarstva obitelji, branitelja i međuobiteljske solidarnosti **Branko Medunić** i folklorni ansambl “Zora hrvatska” iz Melbourn koji je uručio donaciju od 3.000 australskih dolara, a zatim izveo dio svog kulturno-umjetničkog programa s turneje po Hrvatskoj. Program su glazbenim sadržajem obogatila djeca iz Caritasovih ustanova i glazbenik **Tomislav Brajša**.

Nazočnima se na početku proslave obratio pomoćni zagrebački biskup **mons. Vlado Košić**, koji je gđi Brajša, djelatnicima i korisnicima Caritasa prenio čestitke uzoritog kardinala **mons. Josipa**

Bozanića. Između ostaloga **mons. Košić** je rekao kako je karitativna djelatnost najljepši znak one biti koju crkva ima i njezinog poslanja u svijetu, a to je da svoju ljubav pokazuje najpotrebnijima.

SVJEDOČANSTVA O 35-GODIŠNJEM RADU S DJECOM

Zatim se prisutnima obratila gđa **Jelena Brajša**, ravnateljica Caritasa Zagrebačke nadbiskupije, prisjećajući se početka rada s djecom. Kroz tri i pol desetljeća takvog rada potpuno je postalo jasno poslanje Caritasa na tom području djelovanja, a ono je u tome da se pomogne ostavljenom djetetu u odrastanju kako bi izašlo na svoj put. “Na današnji dan smo na čudesan način primili to prvo dijete” - rekla je teta Jelena, i nastavila: “Ako danas primimo u jednom danu nekoliko djece to nije ništa neobično. U ono vrijeme to je bila itekako izvanredna stvar, jer onda smo radili u tajnosti, onda nismo smjeli to raditi. Do 1990. godine nismo dobili nikakvu dozvolu da smijemo imati tu djecu.” Zatim je ispričala na koje su sve načine izmicali vlastima kako ne bi potpuno utrnuli njihov rad. Bilo je i liječnika koji nisu htjeli pomoći bez dokaza o zdravstvenom osiguranju. Tada bi ih teta Jelena upitala: “Liječite li vi papire ili bolesnog čovjeka?” Zatim bi odrješito dijete skinula i stavila na stol te se ne bi micala dok liječnik ne bi pregledao dijete i propisao mu lijek. Na taj su način puno puta rješavali takve slučajeve.

Nezaboravne su i uspomene kako su se dugo vremena sušile pelene iza katedrale i to na stotine. Prali su ih ručno jer nije bilo pelena za jednokratnu upotrebu. Blagopokojni **kardinal Kuharić** svoje je ugledne goste rado dovodio da vide Caritasovu djecu u kolijevkama. Iako se o tom radu u medijima priopćivanja tada šutjelo, glas o tome se proširilo u narodu jako daleko tako da je prve godine rada primljeno već 65 djece. “Nad nama je bdio dragi Bog koji je vidio kako Njegove riječi želimo provesti u djelo” - zaključila je svoje iskustvo teta Jelena.

KORISNICI

Poslije svega što su rekli o 35 godina Caritasovog rada s djecom njegovi sadašnji i bivši djelatnici te suradnici teta Jelena je pozvala da pred uzvanike dođu i neki korisnici koji su sada već odrasli muževi i žene s obiteljima - veći dio njih zaposlen također u Caritasu. U ime svih svoju zahvalnost je iskazao veseljak **Drago Sredić**: “Želim zahvaliti teti Jeleni koja me podigla da sam danas svoj čovjek, te svim onima koji su joj u tome pomagali.” Prisutnima se obratio i glazbenik **Tomislav Brajša**, kojeg je teta Jelena kao dijete posvojila: “Dragi prijatelji, pozdravljam vas u svoje ime i u ime djece koja su danas slavljenci. Na neki način i ja spadam u taj krug jer je mene prije 34 godina u Caritas primila Jelena Brajša i ostali djelatnici. Što reći? Ovo je trenutak koji se čovjeku jednostavno usiječe u pamćenje. Ne preostaje mi ništa drugo nego da zahvalim Bogu i svima ostalima koji su radili i koji će još uvijek raditi za svu Caritasovu djecu.” /Prema opširnom izvještaju koji smo dobili od Caritasu/

Piše: Alojzije Stantić

VELIKO PRIZNANJE MARI - MARIJI IVKOVIĆ IVANDEKIĆ

Volim živit...

Volim živit, sve sam volila radit... iz dugačkog divana sam ovu misao izvuko ko životni credo, **Mare-Marije Ivković Ivandekić**, iz Milodanovićevo šora u Đurđinu. Njoj će na dan grada, 1. rujna, na svečanoj sednici Skupštine općine Subotica zvanično bit uručena ovogodišnja nagrada PRO URBE.

Za neupućene: poznata teta Mara, koja se zvanično piše Marija Ivković Ivandekić, je slamarka na velikom glasu. Nuz pokojnu **Katu Rogić**, upućeni je spominju i ko jednu od prvi i najdarovitiiji učiteljica, sa dosad najviše učenika u likovnom izražaju u slami, ukratko slamarki. A evo šta javnost najmanje zna o Mari:

* Rođena je 10. IX. 1919. u salašu di oduvik živi. Najpre njim je na visokoj gredi prid raspuzanim dolom bio stari salašić s jednom sobicom, s gredicama na dračovom slimenu, s kućom (prid-soblje), pododžakom (ognjište s odžakom) i kujnom iz ambetuša, a na drugoj strani staja s ketrencom (ostava za stočnu ranu). Stari salaš su srušili, a današnji s dvi sobe i drugim salašarskim odajama napravili 1903. godine, na mintu (po uzoru) kaki su bunjevački salaši subatičkog atara.

Roditelji su njim imali devetoro dice, šest ćeri i tri sina. Marina dva brata su umrli ko mali, a treći brat njim je umro u dvadeset i šestoj godini. Od sestara nji tri se nisu udavale. Onomad je dodvorila sestru **Mandu** (1911. g.). Ostala je sama, to joj teško pada. Brojna obitelj je radila tridesetak jutara zemlje, a u zemljodilskim poslovima uvik je pridnjačila nadarena Mara. Zariđala mi: volila je i najviše radila s konjima, na njivi je orala i radila sve druge ratarske radove, al je najviše volila vozit (privoz snopova žita s njive). Kad se manila oranja plug je ostavila u uvratinama, a na salaš je dojašila na konju, da ne ide pišce.

Otac joj je volio imat dobre i lijepe konje, često ji je kradom (tajno) ranio, da bi bili što izgledniji. Čini se da je to uticalo i na Maru, jel je od živine najviše volila konje, a to mož razumit samo ko voli konje.

Mara je bila i risar, a kad je tribalo i

risaruša (rukovetačica). Kadgod, čim je pao poslidnji otkos, njezino je bilo da oplete žitni vinac bandašu, svima i slame perlice, jel joj je to od svi ženski najbolje išlo od ruke. Kad su svršili ris, obavili su obiteljsku dužijancu nalik ko i u drugim bunjevačkim salašima: kad je čuo bandaša kako mu je naređo kaki je bio ris, bačo mu vinac polio vinom, a mater poškopila svetom vodom i unela ga u sobu. Po bunjevačkom salašarskom adetu iz obiteljske dužijance žitni vinac iz risa je nad svetnjačom i ispod propeća odminio vinac od blagoslovljenog

mladog žita na Markov. Posli su se risari počeli polivat vodom, to godi u kanikuli, iz čeg je onda "nasto vašar", kako kaže Mara.

Vridna i nadarena Mara radila je i sve salašarske muške poslove, i što je ritko: kad je na salašu i drugim zgradama izdala (dotrajala) trska, ona je maljicom (sersam za nabijanje uzboja u posnopicu) potkljukala (ugurala) uzboj (na kratko posičenu trsku) u posnopicu (trščanu osnovu), obnovila i iznova urečila krov. Ako je ustribalo, trščan krov je dovela u red i drugima. Pravila je blato i s njim mazala (lipila ga) nabijanicu zgrada, posli ji umazala krečom. Kad je tribalo i zidala je. Dospila je i da šije jorgane i drugo šta što joj došlo pod ruku. Od 1975. godine ima i još i danas tira (vozi) auto.

Dobro su živili, imali su dobre roditelje, a to se čak iz daljeg vidi i po Marinoj odmirenoj blagoj naravi, na daleko poznatoj dobroti, odranili su je na kršćanskim kripostima u salašarskoj škuli života. Dok smo sidili, došli su joj gosti i rad snopova žita da okite đurđinskog bandaša za dužijancu. Poslali ji je da izaberu koliko njim triba i sve se svršilo na - fala lipo.

U tom svestranom i zamršenim svikolikim salašarskim muškim i ženskim poslovima od oranja do šivenja jorgana Mari je sve išlo od ruke. Tom se ne triba čidit jel joj je Bog u tal ostavio nuz svestran dar i dar u likovnom iskazivanju slamom. Počela je radit sama, ko dite na strniki kad je čuvala (napasivala) guske il svinje. Da se zabavi pravila je prstenove, perlice, visuljke ko lampaš i na kraju, kad je tribalo ić na salaš, sve je to bacila. U radu sa slamom se toliko izveštala da je od nje napravila šta je smislila. Divio sam se njezinim rukovtorinama koje još nije razdilila.

Kad je 1935. godine počela pomagat **Katu Rogić** u radu sa slamom sve se više upućivala u taj poso. Tušta čeg je napravila, drugi su sve to već opisali, al ću zato i ja ponovit dva njezina velika dila:

* s **Katom Rogić** je napravila tijaru (papinu krunu) od slame, za **papu Pavla VI**, koju je papi pridala Kata, a slamna tijara sad kiti vatikansku riznicu;

* valjda joj je još vridniji rad, na poticaj ondašnjeg đurđinskog plebanoša (župnika) **Marijana Đukića**, da s **Katom Rogić** naprave od slame križni put. Tri postaje i još jedan dobar dio od drugi postaja uradila je zajedno s **Katom Rogić**, a najveći dio križnog puta svršila je Mara. Taj križni put sad diči crkvu sv. Josipa radnika u Đurđinu, njeg triba vidit i onda mož svatit koliki je velik Božji dar talovala Mara kad ga je tako znalački i umjetnički vridno uobličila.

Mara ne voli kad se fali, al i iz ovog oskudnog opisa njezine svestrane nadarenosti mož razumit zašto je Skupština općine privatila obimno obrazloženje Prve kolonije naive u tehnicu slame HKPD "Matija Gubec", zašto Mara zavriđuje, pa su joj zato i dodilili, dičnu nagradu PRO URBE (za grad), koju daju zaslužnim Subačinama, koji su svojim dilom proslavili Subaticu, našu varoš.

Piše: Stjepan Beretić

Crkva otaca karmelićana u Somboru 1904 - 2004. (8)

Otac Benjamin od svetog Josipa (Balázs)

Ferenc Balázs je rođen 24. svibnja 1887. u selu Rábapordány, jugoistočno od grada Csorna u biskupiji Đur u Mađarskoj. U Karmelićanski red je stupio 15. srpnja 1903. u Đuru gdje je završio bogosloviju i zaređen je za svećenika 26. studenoga 1909. Godine 1911. godine je došao u Sombor da prihvati pastoralni rad s vjernicima, a karmelićanskim bogoslovima je bio profesor povijesti filozofije i kanonskog prava. Svirao je glasovir i orgulje, pa je u crkvi pratio pjevane mise. Uživao je ugled izuzetno dobrog čovjeka. Resio ga je blagi osmijeh. Nikada nikoga nije uvrijedio, niti je koga javno prozivao. Poslije Trianonskog ugovora, otac Benjamin je sa Slugom Božjim, ocem Gerardom nosio teret zajednice kad je u samostanu boravilo desetero braće nesvećenika. Uza sve to starao se i za vjernike i duhovno vodstvo karmelićanskoga svjetovnog reda. Bio je i učitelj novaka, ekonom samostana i samostanski ljetopisac. Trudio se naučiti i hrvatski kako bi bolje mogao služiti i subraći i vjernicima. Umro je 11. listopada 1965. godine.

Otac Ambrozije od Uznesenja Marijina na nebo Bašić

Lajčo Bašić je rođen u Somboru 18. lipnja 1895. od oca Ivana Bašića i majke Marije Skovajski. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Somboru. Kad je 27. kolovoza 1911. godine je stupio u Karmelićanski red, dobio je redovničko ime Ambrozije od Uznesenja Marijina na nebo. Studirao je u Đuru, Budimpešti i Somboru. Zaređen je 13. srpnja 1920. godine u Pečuhu, a mladu misu je slavio 3 dana kasnije u Somboru. Bilo mu je 28 godina kada je 1923. godine postao priorom somborskim. Samostan bio pod upravom Generalne kuće karmelićana u Rimu. U listopadu 1923. godine u Somboru je osnovao Malo dječjačko sjemenište za 12-13 sjemeništara. Siromašnije sjemeništare je oslobađao plaćanja školovanja i boravka u sjemeništu. Rad u tom sjemeništu je urodio novim karmelićanskim zvanjima, pa će tako zaslugom somborskih karmelićana nastati

današnja Hrvatska karmelićanska provincija svetog Josipa sa samostanima u Somboru, Zagrebu, Splitu, Krku, Buškom Blatu u Hercegovini, pa i najnoviji samostan u glavnom bugarskom gradu, Sofiji. Otac Ambrozije je učen, energičan i poduzetan, a blag, jednostavan, ljubazan, vrlo strpljiv i radostan čak i u teškim časovima. Snagu je crpio iz molitve i razmatranja. Iskreno je štovao Presveti Oltarski sakrament, pa je i noću bdio pred Presvetim Otajstvom. Promicao je štovanje svete Male Terezije. Puno je ispovijedao, propovijedao, posjećivao bolesnike. Kao vrstan orguljaš i glazbenik, otac Ambrozije je Somborce učio liturgijskom pjevanju. Oduševljavao ih je majstorskim sviranjem. Volio je glazbu, osobito orgulje, te je deset godina s ocem Albertom Galovićem, skupljao milodare za gradnju nadaleko poznatih karmelićanskih orgulja. Za njih je od Somboraca skupio 600 tisuća dinara. Orgulje su djelo tvrtke "Caecilia Salzburg-Wien", a imaju tri manuala i 43 registra. Otac Ambrozije ih je stavio pod

zaštitu svete Male Terezije. Otac Ambrozije je bio dobar organizator. Pripremio je veličanstvenu proslavu "700. godišnjice Prvotnoga Pravila karmelićana", pa od 15. do 17. svibnja 1926. godine proslavu o proglašenju svetom Male Terezije iz Lisieuxa, kao treću svečanost, organizirao je onu o proglašenju svetog Ivana od Križa crkvenim naučiteljem. Pripremao je i proslavu 25. obljetnice dolaska karmelićana u Sombor, ali ga je omela bolest. Umro je 23. siječnja 1929. godine od "španjolske gripe" u 34. godini života. Staranje za samostan i sjemenište tada su

preuzeli o. Gerard, o. Albert i o. Sebastijan s o. Benjaminom.

O. Albert od Blažene Djevice Marije (Galović)

Ivan Galović, porijeklom gradišćanski Hrvat, rođen je 17. siječnja 1888. u selu Sopron-Lövö (danas Lövö južno od Soprona na pola puta ceste broj 84 prema Sárvaru). Nakon školovanja u Sopronu i Đuru, u trećem razredu klasične gimnazije, primljen je kao odličan đak 29. studenoga 1903. u Karmelićanski red u Đuru. Dobio je redovničko ime Albert od Blažene Djevice Marije. Filozofiju i teologiju je studirao u budimpeštanskom samostanu. Usporedno je studirao glazbu, osobito orgulje. Po završetku teoloških studija zaređen je za svećenika 7. kolovoza 1910. u Ostrogonu (Esztergom).

Kao mladi svećenik tri je godine djelovao u Đuru, a u Sombor je poslan 13. rujna 1913. Četiri je godine bio profesor teologije, a onda je izabran je za priora u Đuru gdje je nastavio glazbeni studij. Izvrsno je svirao orgulje, a postao je umjetnik kako na violini tako i na violončelu. Bavio se skladanjem. Uglazbio je pjesmu u čast sv. Maloj Tereziji, himan svetoj Tereziji Avilskoj i Ivanu od Križa. U Sombor se vratio 19. srpnja 1924. godine gdje je s o. Ambrozijem prikupljao milodare za nove orgulje. Radovao se orguljama i na njima majstorski svirao. Vodio je i pjevačke zborove. Nakon tri somborske godine premješten je u Budimpeštu, gdje je uređivao časopis "Szent Terézke Rózsakertje", a napisao je i knjižicu u čast sv. Maloj Tereziji. Nakon smrti o. Ambrozija Bašića, o. Albert se ponovno vratio u Sombor za propovjednika, orguljaša, prefekta sjemeništa i učitelja novaka. Zalagao se za prijevod djela svete Terezije i svetog Ivana od Križa na hrvatski jezik, da bi sjemeništarcima i mladi karmelićani mogli čitati djela karmelićanskih obnovitelja. Bio je ponosan na svoju "slavensku" krv, pa je neko vrijeme proveo u Ličkom Osiku kod dr. Frana Biničkog na usavršavanju hrvatskog jezika. O. Albert je govorio klasični grčki i latinski, studirao je hebrejski jezik, da bi bogoslovima predavao Sveto pismo. Govorio je još i njemački, mađarski i španjolski. Bio je rado slušan propovjednik kako na hrvatskom, tako i na mađarskom jeziku. Na koncu o. Albert je bolovao od "Bazedove" bolesti sve do 6. travnja 1935., kad je u dobi od 47 godina umro.

Prema rukopisu oca Mate Miloša, karmelićanina iz Sombora

Piše: dr. Andrija Kopilović

KOLIKO PUTA NA IZBORE?

Evo što o tom problemu donosi najnoviji dokument iz Kongregacije za nauk vjere pod naslovom "Doktrinalna nota o nekim pitanjima vezanim za sudjelovanje katolika u političkom životu", odobrena od Svetoga Oca 21. studenog 2002. godine. Iz tog dokumenta vam donosim neka načela a i svoje razmišljanje.

Zauzimanje kršćana u svijetu tijekom dvijetisućljetne povijesti pronašlo je mnoštvo različitih izražaja. Jedan je od tih sudjelovanje kršćana u političkom životu: kršćani, kao što je govorio jedan od crkvenih pisaca iz prvih stoljeća, "sudjeluju u javnom životu kao građani". Crkva među svojim svecima časti brojne muškarce i žene koji su služili Bogu velikodušnom zauzetošću u političkom djelovanju i vršenju vlasti. Među njima je i sv. Toma More, proglašen zaštitnikom ljudi iz vlasti i političara. On je posvjedočio svojim mučeništvom "neotuđivo dostojanstvo čovjekove savjesti". Premda izvrnut različitim oblicima psihološkog pritiska, sveti Toma nije pristao na kompromis. Ne odričući se "postojane vjernosti legitimnoj vlasti i institucijama" kojom se odlikovao, poručio je svojim životom i smrću da se "čovjek ne smije odijeliti od Boga, niti politika od morala".

Današnja demokratska društva u kojima svi - što treba pohvaliti - u istinskoj slobodi izravno sudjeluju u vođenju javnih poslova, zahtijevaju od građana, kršćana i nekršćana, nove i šire oblike sudjelovanja u javnom životu. Svojim glasom na izborima za predstavnike zakonodavne i izvršne vlasti, kao i na ostale načine, svi mogu pridonijeti oblikovanju političkih rješenja i zakonskih odluka koje, prema njihovu mišljenju, u većoj mjeri koriste općem dobru.

Život u demokratskome političkom sustavu ne bi se mogao plodonosno razviti bez djelatnoga, odgovornog i velikodušnog uključivanja svih, "dakako u različitosti i komplementarnosti oblika, razina, dužnosti i odgovornosti".

Izvršavanjem svojih građanskih dužnosti, "vođeni svojom kršćanskom savješću", u skladu s pripadajućim joj vrijednostima, vjernici laici vrše također svoju zadaću prožimanja vremenitog reda kršćanskim duhom, poštujući njegovu narav i opravdanu autonomiju, te suradujući s ostalim građanima prema specifičnoj stručnosti i na vlastitu odgovornost. Posljedica toga temeljnog učenja Drugoga vatikanskog koncila je da se "vjernici

Molim vas recite mi da li ja kao vjernik moram svaki put ići na glasanje. Izbori su sad na ovoj, sad na onoj razini. Što je moja odgovornost ili krivica ići ili ne ići na glasanje. Što Crkva naučava?

I. B., Subotica

laici ne mogu nipošto odreći sudjelovanja u 'politici', to jest u mnogostrukom i raznovrsnom gospodarskom, društvenom, zakonodavnom, upravnom i kulturnom djelovanju koje teži suvislom i institucionalnom promicanju općeg dobra", što uključuje promicanje i obranu dobara, kao što su javni red i mir, sloboda i jednakost, poštivanje ljudskog života i okoliša, pravednost, solidarnost, itd.

Ova nota nema namjeru izložiti cjelokupni nauk Crkve o tom pitanju, koji je u svojim bitnim crtama sažet u Katekizmu Katoličke Crkve, nego namjerava samo dozvati u svijest neka načela koja su svojstvena kršćanskoj savjesti i koja nadahnjuju društveno i političko zauzimanje katolika u demokratskim društvima.

Građansko se društvo danas nalazi u složenoj kulturalnom procesu koji pokazuje svršetak jednog razdoblja i nesigurnost zbog početka nečega novog što se pomalja na obzoru. Velika postignuća našeg doba pokazuju čovjekov napredak u dostizanju životnih uvjeta primjerenijih čovjekovu dostojanstvu.

Nešto je sasvim drugo pravo i dužnost građana katolika, kao i svih ostalih građana, da iskreno traže istinu i promiču i brane dopuštenim sredstvima moralne istine koje se tiču društvenog života, pravednosti, slobode, poštivanja života i ostalih prava osobe. Činjenica da neke od tih istina uči i Crkva, ne umanjuje političku legitimnost ili opravdanu autonomiju doprinosa građana koji se za njih zalažu, neovisno o ulozi koju su u prepoznavanju tih istina odigrali čovjekov razum, odnosno potvrđivanje od strane kršćanske vjere. Takvu autonomiju u prvom redu ima osoba koja svojim stavom priznaje istine koje proizlaze iz naravne spoznaje čovjeka koji živi u društvu, također i kad te istine istodobno uči određena religija, jer istina je jedna.

Svojim miješanjem u to područje, crkveno Učiteljstvo ne želi vršiti političku vlast ili ukinuti slobodu mišljenja katolika o vremenitim pitanjima. No, ono želi - što

i jest njegova vlastita zadaća poučavati i rasvijetljivati savjest vjernika, osobito onih koji sudjeluju u političkom životu, da njihovo djelovanje bude uvijek u službi cjelovitog promicanja osobe i općeg dobra.

Društveni nauk Crkve nije uplitanje u vlast pojedinih zemalja. No, jamačno postavlja obvezu vjernika laika da bude moralno dosljedan u svojoj savjesti, koja je jedna i nepodijeljena. "U njihovu bivstvovanju ne mogu biti dva usporedna života, s jedne strane, tzv. 'duhovni' život, sa svojim vrednotama i zahtjevima; s druge, tzv. 'svjetovni' život, tj. život u obitelji, na poslu, u društvenim odnosima, u političkome i kulturnom djelovanju. Mladica, urasla u trs koji je Krist, donosi svoj rod u svim područjima djelovanja i života. Zaista, sva toliko različita područja laičkog života uklapaju se u Božji naum koji ih želi kao 'povijesno mjesto' objave i ostvarenja djelotvorne ljubavi Isusa Krista na slavu Oca i u službi braće. Svaka djelatnost, sve okolnosti, svako stvarno zalaganje, primjerice stručnost i solidarnost na poslu, ljubav i privrženost u obitelji te odgoj djece, socijalna skrb i politika, prenošenje istine u području kulture providnosno su dane okolnosti za 'život neprestane vjere, ufanja i ljubavi.'" Živjeti i djelovati po svojoj savjesti u političkim pitanjima nije ropsko pokoravanje stajalištima koja nemaju veze s politikom niti neka vrsta konfesionalizma, već način na koji kršćani daju stvarni prinos da, kroz politički život, društvo postane pravednije i primjerenije dostojanstvu osobe.

Dakle, posve je jasna nauka Crkve koja je u gore iznesenom više-manje citiranom dijelu dovoljno snažno svjedočanstvo o potrebi sudjelovanja kršćana u političkom životu. Kada se sjetimo još vremena apostola Pavla da je on zahtijevao javne molitve za ljude na vlasti, time i odgovornost vjernika za te ljude, onda je posve jasan i odgovor na vaše pitanje. Naime, ne možemo se pozivati a nikako nemamo pravo tužiti se na političko-društvenu stvarnost koja nas okružuje ako nismo na sebe preuzeli barem onaj dio odgovornosti koji možemo dati svojim pravom i dužnošću te izreći svoju volju zakonitim glasovanjem. Ne smije se prepustiti slučaju, okolnostima, a onda biti nezadovoljan ili neodgovoran prema sebi i svojem potomstvu ako uskraćujemo i onaj minimum aktivnog sudjelovanja u donošenju tako važnih odluka kao što je izabrati zakonodavnu i izvršnu vlast i doprinijeti po svojoj savjesti tom izboru. Posve je jasno da je pitanje savjesti i to odgovorne savjesti da li izići ili ne izići na izbore. Kršćanin koji razumije nauk svoje Crkve zna i svoju dužnost i svoje pravo ali i svoju odgovornost pa i to da je u savjesti dužan dati svoj doprinos općem dobru.

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovičeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:

- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI

Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

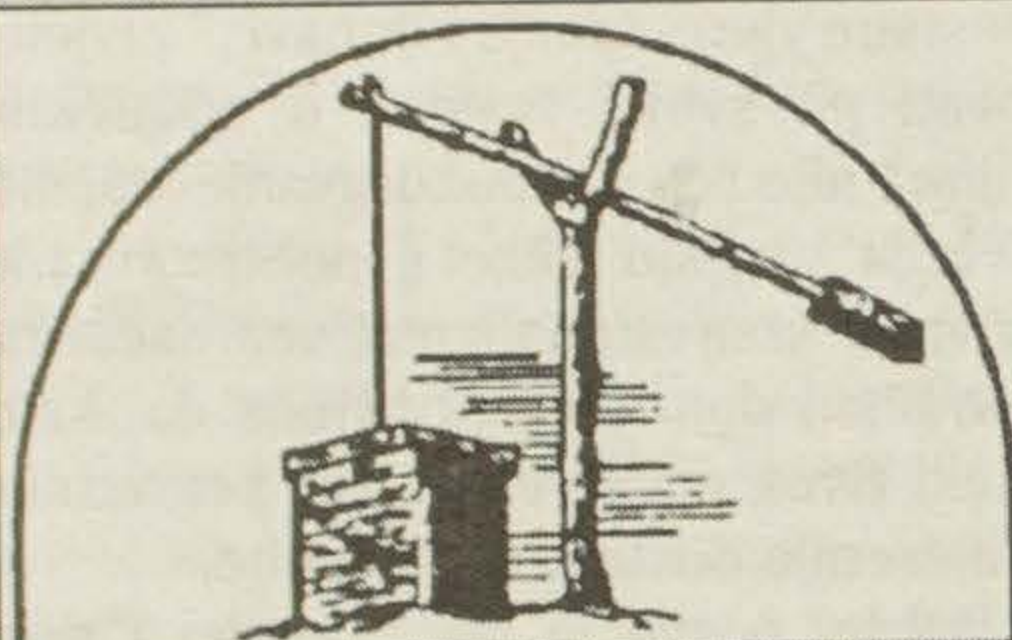
Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Posjetite Galeriju SUBOTICA

Radnim danom: 9 - 18 sati
Subotom: 9 - 12 sati

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax: 024/553-567

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. Ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od 1996. god. NE MORATE SVE SAMI POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica

e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Millennium
GSM Centar
Prodaja i Servis

Pentium IV od 24990 din
Novo i polovno!

Fax aparati,
centrale...

Bežični tel.

sa CIP

2970 din

Mobilni od 5500.00

Sve na 7 rata

www.millenniumgsm.co.yu

Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

Zahvaljujemo našim darovateljima

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

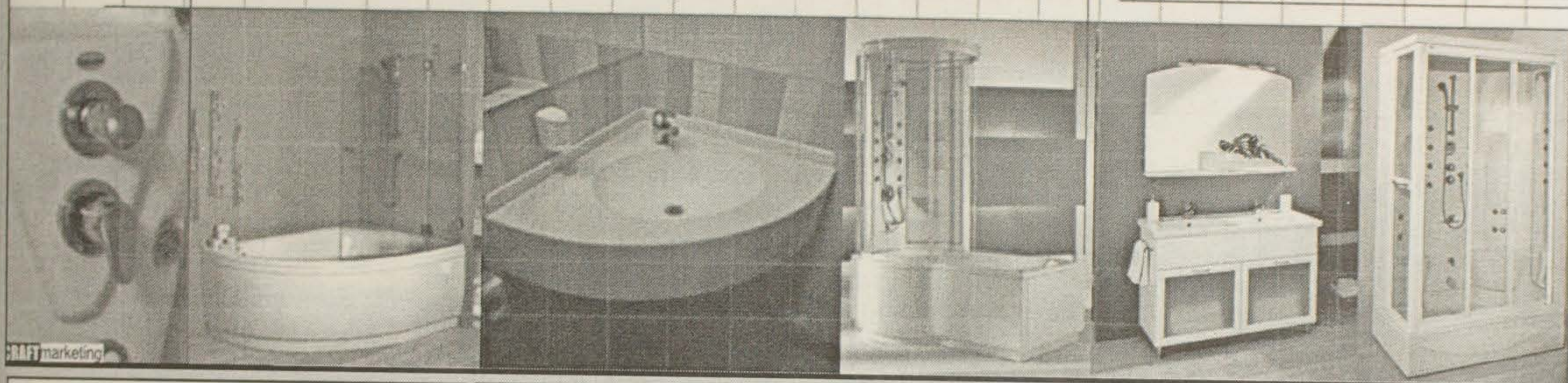
NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san[®]

KUPATILA

Za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila, ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

Prvi privatni i registrirani dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/753-374
754-680

U ugodnoj paličkoj prirodi i zelenilu, u privatnoj kući s lijepim dvorištem, pružamo usluge, stručno i odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih lica; usluge medicinskih sestara; liječničke i specijalističke usluge; njegu starih i nemoćnih lica na terenu (i u vašoj kući).

MONOLIT GRADNJA
GRAĐEVINSKO I
GRAĐEVINSKO-ZANATSKO
PREDUZEĆE p.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

Hirvivo
Katalikus hotelap
Árva: 43. útvar Njándikóvics
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

SZTR **JULIJA-OPTIKA**

KULTURA NOŠENJA NAOČARA
33 GOD. TRADICIJA – STRUČNA USLUGA

- Veliki izbor klasičnih i modernih okvira
- Sunčane naočare od vodećih marki na svetu
- Kontaktno sočivo i sredstvo za održavanje

Uslovi kupovine:

- Gotovinsko plaćanje
- Čekovni kredit
- VISA kartica
- Sindikalna prodaja

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČARIMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/28-482

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

www.suboticka-biskupija.info

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku svaku večer od 19-21 sat na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA TRGOVINA NA VELIKO I MALO

SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA I STRUČNI SAVJETI

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025
E-mail: agrocom@EUnet.yu

PROŠTENJE U ŽUPI SV. ROKA U SUBOTICI

16. 08. 2004.

- od 9 sati klanjanje u tišini kao zadovoljština za grijeh pobačaja
- od 17.30 sati zajednički sat klanjanja pod geslom "Hvalospjev životu"
- od 18.30 sati svečana sv. misa proštenja koju predvodi vlč. Lazar Novaković župnik somborske župe sv. Križa.

Na kraju mise bit će blagoslov trudnica. Pozivamo sve žene u blagoslovljenom stanju da sa svojim muževima i djecom koju već imaju dođu na sv. misu i na blagoslov.

BUNARIČKO PROŠTENJE

- trodnevica od 25. do 27. 08. u 19 sati

- 28. 08. u 19 sati svečano bdjenje i

- 29. 08. PROŠTENJE - sv. mise u 7, 8, 10 i 16 sati.

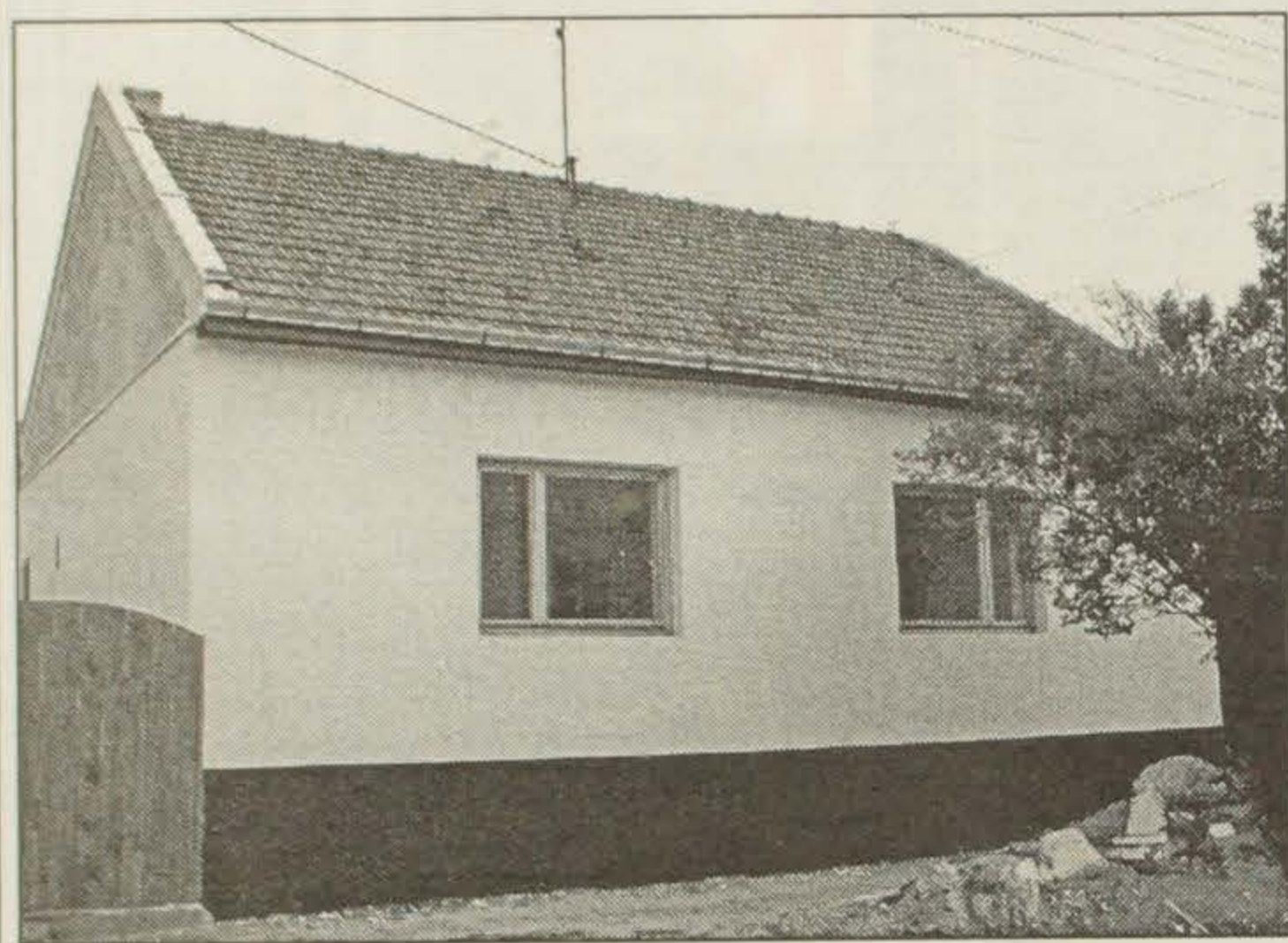
Svečanu sv. misu u 10 sati predvodi požeški biskup Antun Škvorčević.

PROŠTENJE NA HRVATSKOM MAJURU

5. 09. 2004.

sv. misa u 11 sati

POTREBNA POMOĆ ZA DOVRŠETAK ADAPTACIJE KUĆE PROF. GABRIĆA

Uz pomoć Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" ove je godine adaptirana kuća pokojnog prof. Bele Gabrića koja će, po njegovoj želji, služiti hrvatskom bunjevačkom narodu. U njoj će biti čitaonica i knjižnica i kancelarija Hrvatskog društva za pomoć učenicima "Bela Gabrić".

Što nedostaje a možete vi učiniti?

Nedostaju podovi (keramičke pločice i parket), a potrebni su oni koji znaju:

postaviti keramičke pločice, postaviti pod, zidati ogradu, kopati kanal za vodu, čistiti dvorište i utovarivati smeće, sjeći žbunje i drveće, treba nam traktorski prijevoz...

Ako želite pomoći, javite se na tel. župe sv. Roka (024)554-896 ili Katarini Čeliković na tel. (024)552-719 ili mobitel: 064/211 31 86.

Akcija čišćenja dvorišta je u subotu, 21. 08. od 8 sati.

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;

Fax: 024/551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
mr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
Mirko Štefković,
dr. Tadej Vojnović,

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SCG 720 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA
ili 160 kuna; avionom 50 USD
Pretplatnici iz inozemstva i
R. Hrvatske uplate mogu poslati
pošt. uputnicom ili čekom
na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320
Kufina R. Hrvatska
- tel: +(00) 385 (0)44 681-272

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Obavljamo dermatovenerološke, otorinolaringološke, internističke, neurološke, kardiološke, gastroenterološke, pedijatrijske preglede, lasersku terapiju i kućne posjete.

Mr. sc. med.

dr. Ruža Sente
dermatovenerolog

Radno vrijeme:

radnim danom: 9-19 sati
subotom: 9-12 sati

**MEDITACIJA
U ŽUPI
ISUSOVOG
USKRSNUĆA**
10. 09. 2004,
u 20,30 sati

Hrvatska riječ

ČITAJTE "HRVATSKU RIJEČ"
www.hrvatskarijec.co.yu
tel: (024) 55-33-55

URED HRVATSKOG
NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeve 4
tel: (024) 556-898 i 553-818

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"
Subotica, Preradovićeve 4
tel: (024) 555-589

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Pastirska riječ budućem svećeniku

Prva Dominikova sveta misa

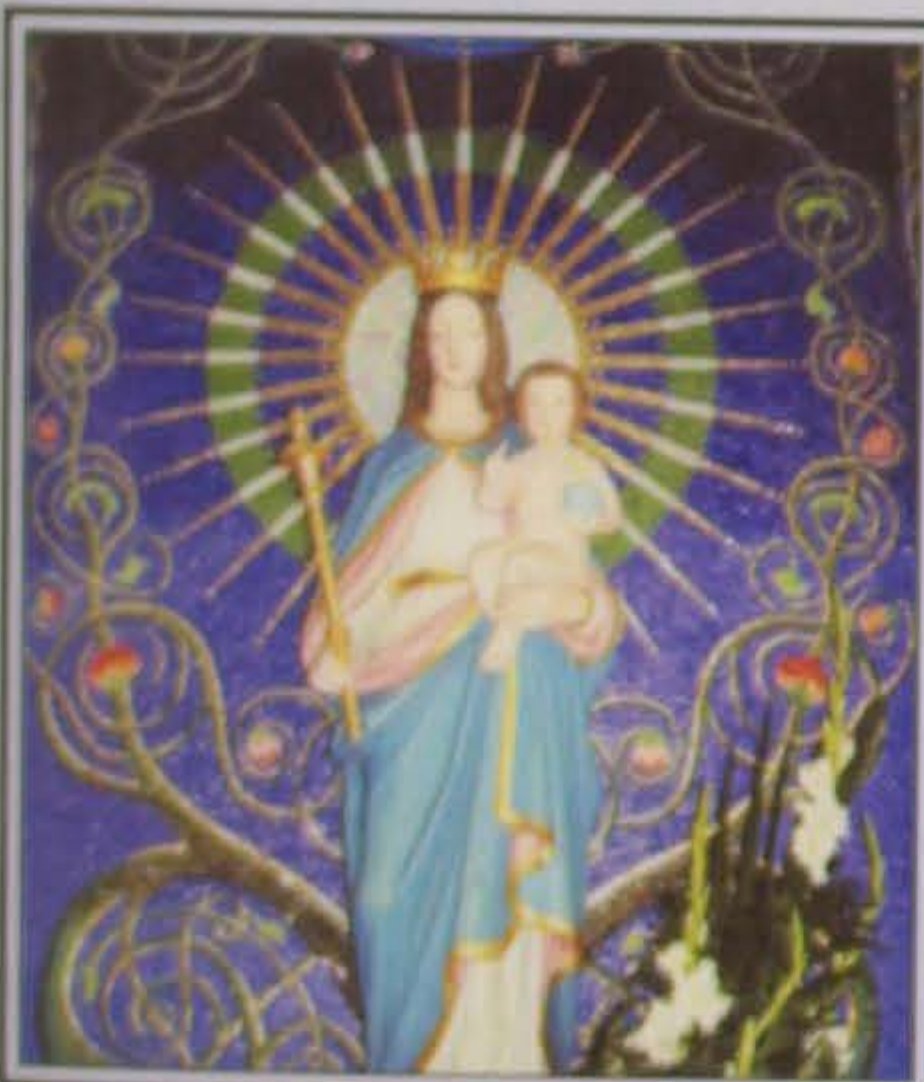
Zbor je oduševljeno slavio Gospodina i uljepšao slavlje Dominikovog svećeničkog redjenja

Crkva je bila pretijesna pa je slavlje održano pored crkve

Slovački biskup Tomaš Galis s mladomisnikom i roditeljima

Svečano proslavljena 300. obljetnica Aljmaškog marijanskog svetišta

Subotički tamburaški orkestar u Svetoj zemlji...

Mladi iz Subotice i Beograda s nadbiskupom Hočevarom u Italiji (Tione di Trento)

BISKUP SLOBODAN ŠTAMBUK MEĐU NAMA

Na Bunariću

S gradonačelnikom Gezom Kucserom u Gradskoj kući

U Gradskoj galeriji

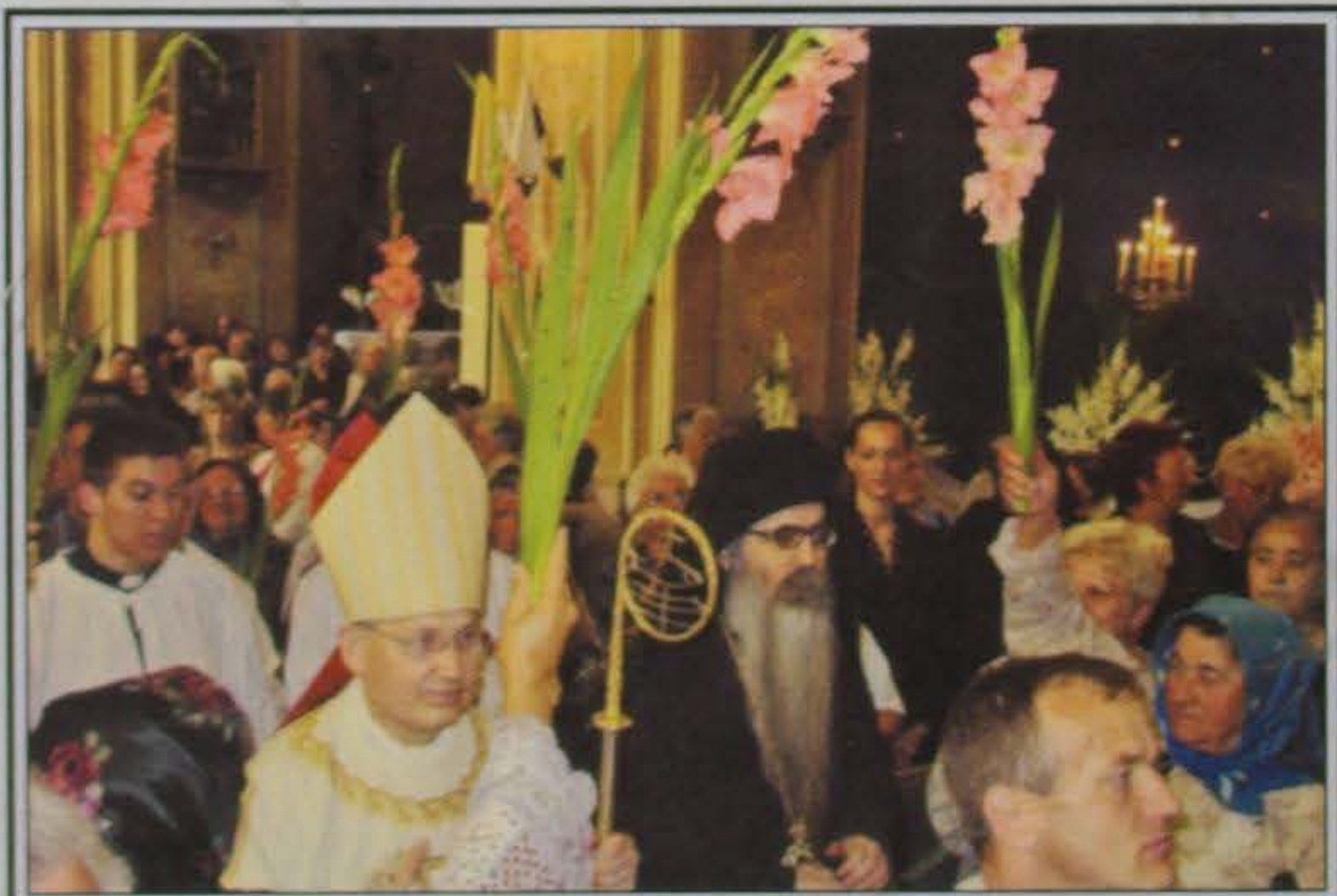

Sa svećenicima na Paliću

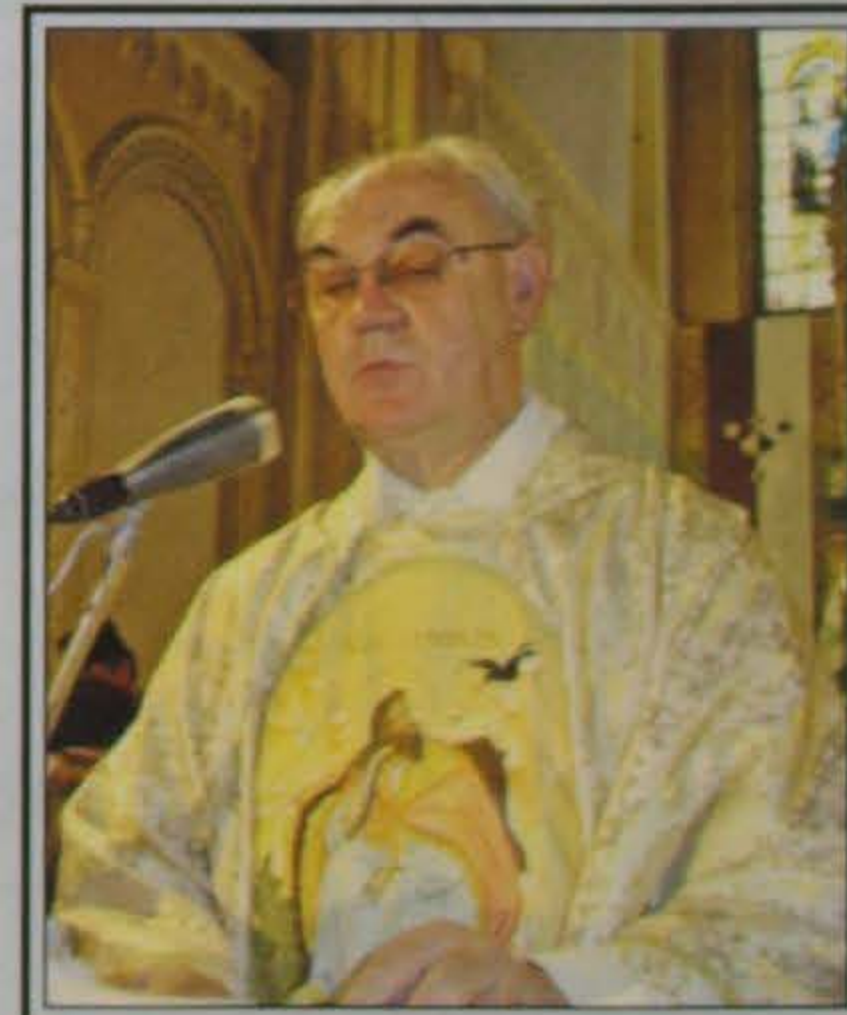
ZAPOČELA PROSLAVA 100. OBLJETNICE SOMBORSKOG KARMELA

Mladi u narodnim nošnjama bili su aktivni kao i uvijek...

Kroz jedinstveni "špalir"...

Provincijal o. Jakov Mamić (desno) povjerio je organizaciju
jednogodišnje proslave o. Mati Milošu (lijevo)